

28 04 2015

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O OBRANI ZA 2014. GODINU

Zagreb, travnja 2015.

SADRŽAJ

UVOD.....	4
1. OBRAMBENA POLITIKA I UPRAVLJANJE RESURSIMA.....	6
1.1. STRATEŠKI KONTEKST	6
1.2. OBRAMBENA POLITIKA	8
1.2.1. Obrambene reforme.....	8
1.3. OBRAMBENO PLANIRANJE	10
1.4. MEĐUNARODNA OBRAMBENA SURADNJA I SIGURNOST	12
1.4.1. Funkcioniranje u okvirima NATO-a i Zajedničke sigurnosne i obrambene politike EU-a	13
1.4.2. Doprinos izgradnji stabilnoga i sigurnoga međunarodnog okružja	21
1.4.3. Multilateralna obrambena suradnja	22
1.4.4. Bilateralna obrambena suradnja	24
1.5. UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA	29
1.5.1. Postojeća struktura osoblja	29
1.5.2. Prijam osoblja.....	30
1.5.3. Profesionalni razvoj.....	31
1.5.4. Dragovoljno vojno osposobljavanje	34
1.5.5. Pričuvni sastav	35
1.5.6. Stambeno zbrinjavanje	36
1.5.7. Zdravstvena zaštita	36
1.5.8. Zdravstveni pregledi i ocjene zdravstvene sposobnosti.....	37
1.5.9. Ravnopravnost spolova	38
1.5.10. Dušobrižništvo.....	39
1.5.11. Tranzicija i izdvajanje osoblja.....	40
1.6. UPRAVLJANJE MATERIJALNIM RESURSIMA	42
1.6.1. Naoružanje i vojna oprema Hrvatske kopnene vojske	42
1.6.2. Naoružanje i vojna oprema Hrvatske ratne mornarice	44
1.6.3. Naoružanje i vojna oprema Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane	45
1.6.4. Strateške zalihe ubojnih sredstava i zbrinjavanje viškova.....	46
1.6.5. Opskrbna materijalna sredstva	47
1.6.6. Komunikacijsko-informacijski sustavi	47
1.6.7. Vojne lokacije i građevine.....	48
1.7. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RESURSIMA.....	53
2. ORUŽANE SNAGE	57
2.1. IZVRŠENJE MISIJA I ZADAĆA	57
2.1.1. Obrana teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti te obrana saveznika	57
2.1.2. Doprinos međunarodnoj sigurnosti	58
2.1.3. Potpora Oružanih snaga civilnim institucijama u zemlji.....	63
2.2. PREGLED STANJA SPOSOBNOSTI.....	68
2.2.1. Ciljevi sposobnosti	68
2.2.2. Stanje prema područjima sposobnosti	69
2.3. OBUKA I VJEŽBE.....	80
2.4. LOGISTIČKI SUSTAV	83
2.4.1. Održavanje tehničko-materijalnih sredstava	85

2.4.2.	Opskrba	88
2.4.3.	Prehrana i usluge	90
2.4.4.	Prometna potpora	90
3.	POSEBNI POSLOVI U PODRUČJU OBRANE	92
3.1.	OBRAMBENE PRIPREME	92
3.2.	INSPEKCIJSKI POSLOVI	94
3.3.	OBAVJEŠTAJNI, PROTUOBAVJEŠTAJNI I SIGURNOSNI POSLOVI	95
4.	UPRAVNO-PRAVNI, ADMINISTRATIVNI POSLOVI I POTPORA	96
4.1.	UPRAVNO-PRAVNI POSLOVI.....	96
4.2.	IMOVINSKO-PRAVNI POSLOVI I UPRAVNI POSTUPCI.....	97
4.3.	JAVNA NABAVA.....	98
4.4.	OSTALA PODRUČJA RADA.....	101
4.4.1.	Financijsko upravljanje i kontrole.....	101
4.4.2.	Unutarnja revizija.....	101
4.4.3.	Odnosi s javnošću.....	102
5.	AKTIVNOSTI U VEZI S DONOŠENJEM I POČETKOM REALIZACIJE DUGOROČNOG PLANA RAZVOJA ORUŽANIH SNAGA 2015. –2024.....	105
	ZAKLJUČAK.....	109
	PRILOZI.....	111
	OPERACIJE POTPORE, OPERACIJE ODGOVORA NA KRIZE I HUMANITARNE OPERACIJE	112
	U 2014. GODINI.....	112
	PREGLED IZVRŠENIH VERIFIKACIJSKIH AKTIVNOSTI PO NADZORU NAORUŽANJA	113
	POSTUPANJE VOJNE POLICIJE	116
	VOJNOSTEGOVNI SUD.....	117
	IZVANREDNI DOGAĐAJI U MINISTARSTVU OBRANE I ORUŽANIM SNAGAMA	118
	VOJNA IZOBRAZBA	120
	VJEŽBE ORUŽANIH SNAGA	123

UVOD

U skladu s člankom 8. stavkom 1. točkom 2. Zakona o obrani (Narodne novine, br. 73/2013) Vlada Republike Hrvatske podnosi Hrvatskome saboru Godišnje izvješće o obrani (u daljnjem tekstu Izvješće), koje u okvirima svoje nadležnosti izrađuje Ministarstvo obrane (članak 14. stavak 1. točka 5. Zakona o obrani).

Izvješće je definirano kao prikaz aktivnosti Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu Oružane snage) u prethodnoj godini, stanja i razvoja obrambenih sposobnosti, provedbe obrambenih priprema te strukture obrambenih resursa i ostvarenja ključnih razvojnih projekata i prioriteta (članak 4. stavak 2. Zakona o obrani).

Izvješće omogućuje zastupnicima u Hrvatskome saboru i široj javnosti pregled aktivnosti i postignuća Ministarstva obrane i Oružanih snaga u prethodnoj godini. Ono je prije svega usredotočeno na upravljačke procese i reformske aktivnosti te sposobnosti koje su razvijane, a ujedno, u širem kontekstu, govori o načinu na koji obrambeni resor ispunjava svoju društvenu ulogu. Izvješće za 2014. godinu daje sustavan prikaz ključnih upravljačkih procesa u okviru glavnih funkcionalnih područja rada obrambenog resora, navodi glavne razvojne procese provedene na temelju planskoga strateškog usmjerenja, ali isto tako analitički argumentirano i otvoreno progovara o poteškoćama i izazovima u provedbi zadaća.

Važno je spomenuti kako Izvješće predstavlja i nezaobilazan alat s pomoću kojega Hrvatski sabor provodi funkciju demokratskoga nadzora nad Oružanim snagama.

Pri izradi Izvješća uzeta su u obzir razmatranja, mišljenja, primjedbe i prijedlozi zastupnika u Hrvatskom saboru izneseni u raspravi o Godišnjem izvješću o obrani za 2013. godinu na 13. sjednici 7. saziva Hrvatskoga sabora, kao i u raspravama na odborima Hrvatskoga sabora na kojima je bilo riječi o Oružanim snagama, aktivnostima u okviru Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora (u daljnjem tekstu NATO) i Europske unije (EU) te sudjelovanju u misijama i operacijama potpore miru.

Prvo poglavlje obuhvaća cjelovit prikaz stanja i aktivnosti provedenih u području obrambene politike i upravljanja resursima u 2014. godini. Polazeći od strateškog konteksta i okvira uspostavljenih obrambenom politikom i planiranjem, izloženi su prioriteti i aktivnosti

međunarodne obrambene suradnje, zatim stanje u područjima upravljanja ljudskim, materijalnim i financijskim resursima.

Drugo poglavlje, koje se odnosi na aktivnosti i rezultate rada Oružanih snaga, sadržava pregled izvršenja misija i zadaća, stanja sposobnosti i ključnih čimbenika koji su utjecali na postignuća u 2014. godini, prikaz provedbe obuke i vježbi te pregled i analizu logističke potpore.

Posebni poslovi u području obrane opisani su u trećem poglavlju, koje osim stanja obrambenih priprema obuhvaća provedbu inspekcijskog nadzora te pregled stanja u području obavještajnih, protuobavještajnih i sigurnosnih poslova.

U četvrtom poglavlju koje govori o stanju upravno-pravnih i administrativnih poslova, prikazani su poslovi vezanu uz pravnu uređenost, imovinsko-pravne poslove i upravne postupke, područje javne nabave, financijsko upravljanje i kontrole, unutarnju reviziju i odnose s javnošću.

Inovacija u odnosu na sadržaj Godišnjeg izvješća o obrani za 2013. godinu je peto poglavlje, nastalo kao obveza utvrđena Dugoročnim planom razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske za razdoblje od 2015. do 2024. godine (Narodne novine, br. 151/2014 – u daljnjem tekstu Dugoročni plan razvoja). Dugoročnim planom razvoja utvrđena je obveza izvješćivanja Ministarstva obrane o realizaciji projekata i aktivnosti koje su njime planirane. Iako 2014. godina, na koju se ovo Izvješće odnosi, nije godina izravne realizacije Dugoročnoga plana razvoja, u ovom poglavlju navedene su planske projekcije, projekti i aktivnosti već započeti odnosno čija je realizacija u funkciji realizacije Dugoročnoga plana razvoja.

Izrazi koji se koriste u ovom Izvješću, a koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

1. OBRAMBENA POLITIKA I UPRAVLJANJE RESURSIMA

1.1. Strateški kontekst

Tijekom 2014. godine stanje globalnoga sigurnosnog okružja pogoršano je u odnosu na prethodno razdoblje. Stratezijska nestabilnost, kao njegovo temeljno obilježje, bila je uzrokovana održavanjem i proširenjem postojećih žarišta kriza i sukoba, uz pojavu novih oblika nasilnog postizanja političkih ciljeva. Rat u Ukrajini te širenje i intenziviranje djelovanja ISIL-a¹ najizrazitija su sigurnosna događanja koja su obilježila proteklu godinu i izazvala najviše pažnje i sigurnosne zabrinutosti cjelokupne međunarodne zajednice. Ukrajinska kriza eskalirala je u oružani sukob, u kojem se elementi građanskog rata prepliću sa širokim spektrom oblika vanjske agresije. To je dovelo do preispitivanja i preslagivanja cjelokupne euroatlantske sigurnosne arhitekture, uključujući preispitivanje prioriteta u području razvoja savezničkih obrambenih sposobnosti. Na drugoj strani, cjelokupna međunarodna zajednica, uključujući države članice NATO-a i EU-a, u fazi su intenzivnih nastojanja za pronalaženje pravih odgovora na prijetnje izazvane uspostavljanjem tzv. „kalifata islamske države“ na dijelu prostora pojedinih država Bliskog istoka.

Aktualne nestabilnosti i sukobi u neposrednoj blizini savezničkih granica potencijalno sadrže dalekosežne sigurnosne implikacije. Pred Savez se postavljaju zahtjevi za strateškim prilagodbama u odnosu na rastuće prijetnje „hibridnog ratovanja“ s obilježjima raznovrsnosti potencijalnih oblika neprijateljskog djelovanja i prikrivenosti njihova podrijetla. U takvim okolnostima, a ujedno pod pritiskom gospodarske krize, odlučnost i relevantnost Saveza testira se, ponajviše, kroz održavanje visoke spremnosti savezničkih snaga te kroz osiguravanje financijskih sredstava potrebnih za daljnji razvoj obrambenih sposobnosti.

Nekonvencionalne prijetnje, poput međunarodnoga terorizma, proliferacije oružja za masovno uništenje, međunarodnog organiziranog kriminala, svih vrsta krijumčarenja, ilegalnih imigracija,

¹ Skraćena engleska naziva „Islamic State of Iraq and the Levant“, a prema nekim izvorima i ISIS (*Islamic State of Iraq and Syria or Islamic State of Iraq and al-Sham*). Riječ je o ekstremističkoj islamskoj ustaničkoj grupaciji koja je već uspjela uspostaviti političku i vojnu kontrolu nad dijelovima teritorija u pojedinim državama Bliskog Istoka (Irak, Sirija, Libija), a provodi operacije i širi mrežu u drugim dijelovima Bliskog i Srednjeg Istoka, Sjevernoj Africi te Južnoj i Jugoistočnoj Aziji.

i dalje značajno narušavaju stanje globalne sigurnosti i stabilnosti te zahtijevaju intenzivan angažman, proaktivan pristup i snažnu suradnju svih demokratskih čimbenika međunarodne zajednice. No, snaga NATO-a i nadalje se očituje u funkcionalnosti odvrćanja temeljenog na suvremenim i moćnim obrambenim sposobnostima te visokom stupnju savezničke kohezije i solidarnosti.

Neposredno okružje Republike Hrvatske zadržalo je obilježja relativne stabilnosti, u značajnoj mjeri i dalje ovisne o djelovanju i utjecaju međunarodne zajednice. Nedostatak upravljačkih kapaciteta za suočavanje s posljedicama tranzicijskih procesa i gospodarska kriza u pojedinim državama regije pogoduju održavanju radikalnih političkih struktura, a također otvaraju prostor za prodor ekstremističkih ideologija iz širega međunarodnog okružja. Isto tako, posljedice dugotrajne gospodarske krize i izostanak ekonomskog napretka, povezano s tinjajućim etničkim, religijskim i ideološkim suprotnostima, i dalje sadrže potencijal za eskalaciju društvenih nestabilnosti i reaktiviranje različitih oblika sukoba. Većina relevantnih političkih aktera u državama neposrednog okružja opredijeljena je za rješavanje otvorenih međudržavnih pitanja kroz međusobnu suradnju te za približavanje euroatlantskim i europskim integracijama kao, uz ostalo, načinu postizanja političke stabilizacije i ekonomskoga napretka. U takvim okolnostima vjerojatnost izravne oružane agresije na Republiku Hrvatsku vrlo je niska. Istovremeno, ne može se isključiti mogućnost posrednog narušavanja sigurnosti posljedicama unutarnjih nestabilnosti i sukoba u pojedinim državama neposrednog ili šireg okružja.

1.2. Obrambena politika

Obrambena politika na razini Ministarstva obrane artikulirana je i provedena na temelju Programa Vlade Republike Hrvatske za mandat 2011. – 2015. godine te u skladu sa smjernicama, odlukama i zaključcima Hrvatskoga sabora, Predsjednika Republike Hrvatske i Vlade Republike Hrvatske. Kroz koordinaciju i suradnju s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova osigurano je usklađivanje obrambene politike s vanjskom i sigurnosnom politikom Republike Hrvatske.

Tijekom 2014. godine prioriteti obrambene politike bili su nastavak obrambenih reformi i izgradnje obrambenih sposobnosti, vjerodostojno funkcioniranje i vidljivost u okvirima NATO-a i Zajedničke sigurnosne i obrambene politike EU-a te doprinos izgradnji stabilnoga i sigurnoga međunarodnog okružja.

Značajan dio aktivnosti Ministarstva obrane i Oružanih snaga proveden je u suradnji s tijelima državne uprave i drugim tijelima, a posebno implementacija NATO mjera odgovora na krize i Nacrta prijedloga Plana obrane Republike Hrvatske, pripreme i sudjelovanje u operacijama potpore miru, provedba međunarodnih vježbi, sudjelovanje u zaštiti i spašavanju, pomoć civilnim institucijama i stanovništvu, pružanje usluga zdravstvenih prijevoza te kontrola i zaštita zračnog i pomorskog prostora Republike Hrvatske.

1.2.1. Obrambene reforme

Tijekom 2014. godine izrađena je i donesena opsežna podzakonska regulativa koja proizlazi iz Zakona o obrani i Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske. Nova regulativa jasnije je postavila obveze, nadležnosti i relacije među institucijama i pojedinim elementima obrambene strukture te omogućila brže i efikasnije postupanje u provedbi zadaća.

U planskom dijelu usvojen je novi Dugoročni plan razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske za razdoblje od 2015. do 2024. godine, kojim su definirani okviri i smjerovi razvoja obrambenih sposobnosti u idućem desetogodišnjem razdoblju. U suradnji s drugim tijelima, izrađen je Nacrt prijedloga Plana obrane Republike Hrvatske, čije je usvajanje predviđeno 2015. godine.

Nastavljen je proces prilagođavanja obrambenog planiranja u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama s rješenjima i promjenama u NATO sustavu obrambenog planiranja. Izrađen je prijedlog novog, racionaliziranog modela planiranja u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama, kompatibilnog s NATO rješenjima i općom praksom planiranja u javnom sektoru.

Dovršen je proces implementacije sustava NATO mjera odgovora na krize u Republici Hrvatskoj. Na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske Ministarstvo obrane je koordiniralo izradu elaborata mjera odgovora na krize sa svim nositeljima mjera. Sve elaborate verificirale su nadležne institucije i, kao cjelinu, usvojila je Vlada Republike Hrvatske. Utvrđena je procedura implementacije mjera koje bi eventualno proglasila nadležna NATO tijela, tako da se može ustvrditi kako je u Republici Hrvatskoj uspostavljena sposobnost provedbe NATO mjera odgovora na krize, kao mjera Saveza ili mjera na nacionalnoj razini.

Nastavljeno je sudjelovanje u NATO procesu obrambenog planiranja, u kojem je 2014. godina primarno bila usmjerena na provedbu prihvaćenih NATO Ciljeva sposobnosti.

1.3. Obrambeno planiranje

Ključni naponi u području obrambenog planiranja tijekom 2014. godine bili su usmjereni na harmonizaciju nacionalnog i NATO procesa obrambenog planiranja. Stoga su se aktivnosti kojima se omogućavao i usmjeravao razvoj sposobnosti odvijale u četiri područja:

Prvo, *finaliziranje prijedloga Dugoročnog plana razvoja*. Hrvatski sabor je na sjednici 12. prosinca 2014. donio Dugoročni plan razvoja. Time je utvrđena dugoročna projekcija razvoja potrebnih vojnih sposobnosti i definirani resursi za njihovu realizaciju.

Završetkom procesa strateškog pregleda obrane sredinom 2013. godine stvoreni su preduvjeti za pripremu prijedloga Dugoročnog plana razvoja. U njegovoj pripremi ključna je bila analitička faza, kroz koju su, na temelju svih aspekata strateških okolnosti i raspoloživih sposobnosti i resursa, utvrđene ciljne sposobnosti koje će se razvijati u predstojećem planskom razdoblju. To je zahtijevalo razvoj širokog spektra scenarija koji mogu generirati potrebu za djelovanjem Oružanih snaga.

Posebno je značajno da je o ovom dokumentu, koji se odnosi na desetogodišnje razdoblje te pretpostavlja kontinuirano financiranje prema postavljenoj dinamici, postignut konsenzus u Hrvatskome saboru. Posljedica je to transparentnosti rada u pripremi ovoga dokumenta, pri čemu je s posebnom pozornošću provedeno savjetovanje sa zainteresiranom javnošću, čiji doprinos daje i dodanu vrijednost nužnu za javni fokus obrambene politike.

Drugo područje *odnosi se na izradu i provedbu planova implementacije NATO Ciljeva sposobnosti (Capability Targets 2013.)*. Planiranje u uvjetima ograničenih proračunskih sredstava zahtijevalo je pažljivu razradu prioriteta i dimenzioniranje razvoja sposobnosti u predstojećem razdoblju. Na temelju regulacije o planiranju i izvješćivanju o implementaciji NATO Ciljeva sposobnosti, donesene potkraj 2013. godine, započet je intenzivan rad na izradi planova implementacije te implementaciji Ciljeva sposobnosti. Putem radionica i razmjenom iskustava postignut je visok stupanj razumijevanja metodologije planiranja na temelju sposobnosti.

Tijekom pripreme planova implementacije osigurano je interaktivno usklađivanje s rezultatima faza izrade prijedloga Dugoročnog plana razvoja, tako da je stvoren okvir za harmonizaciju nacionalnog i NATO procesa obrambenog planiranja.

Treće područje provedenih planskih aktivnosti odnosilo se na sudjelovanje u planskim procesima na razini tijela državne uprave radi povezivanja strateškog i financijskog planiranja te planiranja rada. Na temelju Zakona o proračunu, a u skladu s uputom Ministarstva financija, izrađen je Strateški plan Ministarstva obrane za razdoblje 2015. – 2017. godine, čije su temeljne odrednice ugrađene u Strategiju Vladinih programa za isto razdoblje.

U skladu s Uputom za izradu i donošenje godišnjeg plana rada koju je donijelo Ministarstvo uprave, izrađen je Godišnji plan rada Ministarstva obrane za 2015. godinu. Proces godišnjeg planiranja rada na temelju ujednačene metodologije koja se odnosi na sva državna tijela proveden je drugi put, što je utjecalo na jasne i jednoznačne poveznice između prethodno provedenih procesa strateškog i financijskog planiranja s određivanjem i raspodjelom zadaća u Godišnjem planu rada za 2015. godinu.

Četvrto područje činile su aktivnosti na izradi Nacrta prijedloga Plana obrane Republike Hrvatske. Izrada Nacrta prijedloga Plana obrane Republike Hrvatske, koji je prema Zakonu o obrani jedan od temeljnih dokumenata obrane, a kojim se definira funkcioniranje države i društva u stanju neposredne ugroženosti neovisnosti, jedinstvenosti i opstojnosti Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu stanje neposredne ugroženosti) i ratnom stanju, u završnoj je fazi. Prijedlog dokumenta je u potpunosti izrađen, opsežnom suradnjom i u koordinaciji s predstavnicima drugih državnih tijela, sastavnica sigurnosno-obavještajnog sustava Republike Hrvatske i Oružanih snaga i u tijeku je proces njegova završnog usklađivanja i donošenja.

1.4. Međunarodna obrambena suradnja i sigurnost

Međunarodna obrambena suradnja važan je dio vanjske, sigurnosne i obrambene politike Republike Hrvatske. Ona je snažan instrument potpore unaprjeđenju obrambenih sposobnosti, jačanju političkih odnosa s glavnim strateškim partnerima, jačanju regionalne suradnje s državama Srednje Europe, razvoju dobrosusjedskih odnosa i stabilizaciji jugoistočne Europe te sveukupnom učvršćivanju međunarodnog položaja Republike Hrvatske.

Strateški kontekst u kojem se kreira i provodi obrambena politika i međunarodna obrambena suradnja kao njezin sastavni dio, u znatnoj je mjeri određen globalnim i regionalnim sigurnosnim trendovima i događajima, ograničenjima koje nameće gospodarska i financijska kriza, potrebama sveobuhvatne modernizacije Oružanih snaga te zahtjevima koje pred obrambeni resor postavljaju sudjelovanje u međunarodnim operacijama i sve veći stupanj integriranosti Republike Hrvatske u NATO i EU.

S obzirom na to da se sigurnost Republike Hrvatske temelji na razvijanju i poboljšanju vlastitih obrambenih sposobnosti, snažnom i djelotvornom Sjevernoatlantskom savezu, jačanju Zajedničke sigurnosne i obrambene politike EU-a, djelotvornim mehanizmima kooperativne sigurnosti i postizanju dugoročne stabilnosti regionalnog okruženja, fokus aktivnosti u području međunarodne obrambene suradnje u 2014. godini bila su sljedeća prioritetna područja:

- Razvoj potrebnih obrambenih, odnosno sposobnosti odgovora na krize, ponajprije implementacijom NATO Ciljeva sposobnosti
- Sigurnost i učinkovitost pripadnika i postrojbi Oružanih snaga u misijama i operacijama potpore miru
- Postizanje visokog stupnja interoperabilnosti i aktivno djelovanje u okviru NATO-a i EU-a
- Jačanje odnosa s glavnim strateškim saveznicima i partnerima (Sjedinjene Američke Države, Savezna Republika Njemačka, Republika Poljska)
- Održavanje i intenziviranje obrambene suradnje sa zemljama Srednje Europe

- Jačanje stabilnosti i sigurnosti u jugoistočnoj Europi, s naglaskom na suradnju sa susjednim zemljama i sa zemljama regije
- Aktivno sudjelovanje u tijelima i forumima međunarodnih organizacija i inicijativama te ispunjavanje preuzetih međunarodnih obveza
- Doprinos razvoju vojne industrije u Republici Hrvatskoj.

1.4.1. Funkcioniranje u okvirima NATO-a i Zajedničke sigurnosne i obrambene politike EU-a

Nastavljena je provedba politike sudjelovanja u izgradnji, održavanju i jačanju obrambenih sposobnosti NATO-a i EU-a kroz aktivnosti u sklopu projekata poput „Pametne obrane“ (*Smart Defense*), „Udruživanja i dijeljenja“ (*Pooling and Sharing*), „Inicijative povezanih snaga“ (*Cenected Forces Initiative*), „Koncepta vodeće nacije“ (*Framework Nation Concept*) i dr. Definirana je jasna dugoročna politika doprinosa NATO snagama za odgovor (NRF/IRF) te srednjoročna politika do 2020. godine sudjelovanja u EU borbenim skupinama.

Predstavnici obrambenog resora intenzivno su sudjelovali u strukturama, forumima i aktivnostima NATO-a i Zajedničke sigurnosne i obrambene politike EU-a.

Djelatnici Ministarstva obrane i Oružanih snaga u okviru Stalnog predstavništva Republike Hrvatske pri Organizaciji Sjevernoatlantskog ugovora svakodnevno sudjeluju u aktivnostima niza odbora, pododbora, vojnih tijela i različitih foruma. Osim doprinosa hrvatskoj vidljivosti oni, u koordinaciji i na temelju instrukcija s odgovarajućih razina u zemlji, daju aktivan doprinos kreiranju politika i operativnom djelovanju u funkciji potpore radu Sjevernoatlantskog vijeća.

Delegacije i predstavnici Ministarstva obrane i Oružanih snaga redovito su sudjelovali i zastupali hrvatske stavove i prijedloge na različitim NATO i EU aktivnostima. Uz sudjelovanje visoke delegacije predvođene Predsjednikom Republike Hrvatske na NATO sastanku na vrhu u Walesu ostvarena je redovita nazočnost na sastancima ministara obrane ili njihovih pomoćnika, načelnika glavnih stožera, tematskim konferencijama te sastancima ekspertnih skupina po pojedinim tematskim cjelinama.

Aktivnosti u okviru NATO-a

Republika Hrvatska je 2014. godine u NATO zapovjednoj strukturi popunjavala 16 pozicija od dodijeljenih 18. Tijekom 2015. godine popunit će se preostale nepopunjene pozicije te generalska pozicija u Savezničkom zapovjedništvu združenih snaga u Napulju (*Allied Joint Force Command*)².

Najznačajnija aktivnost u 2014. godini bio je NATO summit održan početkom rujna u Walesu. Na summitu je, kao odgovor na strateške implikacije nestabilnosti, donesen paket mjera nazvan Akcijski plan o pripravnosti (*Readiness Action Plan, RAP*) radi jačanja NATO-ove kolektivne obrane. Isto tako postignut je dogovor o zaustavljanju trenda snižavanja sredstava izdvajanih za obranu, koji je na snazi u velikoj većini država članica. Naglašena je potreba za ujednačenijom podjelom troškova i odgovornosti unutar Saveza te nastojanje da se izdvajanja za obranu po državama penju prema preporučenih 2 % BDP-a i da barem 20 % obrambenih sredstava bude usmjereno opremanju, modernizaciji, istraživanju i razvoju.

Na marginama NATO summita, Republika Hrvatska na temelju prethodno iskazanog interesa i poziva Savezne Republike Njemačke, potpisala je i Pismo namjere o pristupanju njemačkoj skupini u sklopu Koncepta vodećih nacija (*Framework Nations Concept, FNC*), kojim je njemačka FNC skupina i formalno uspostavljena.

Nakon provedene analize o modalitetima sudjelovanja koji će na optimalan način dugoročno biti u potpori interesa Republike Hrvatske te konzultacija predstavnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga održanih s njemačkom stranom, identificirana su područja suradnje i sposobnosti s kojima će Republika Hrvatska sudjelovati u njemačkoj skupini država: logističke sposobnosti, medicinska potpora, civilno-vojne (CIMIC) sposobnosti, Združena vatrena potpora te NBKO sposobnosti. Republika Hrvatska iskazala je interes i za ostvarivanje suradnje u područjima protuzračne obrane, razmjene GEO informacija, razmjestivih zrakoplovnih aktivacijskih modula te izobrazbe, o čemu slijedi usklađivanje.

Osim sudjelovanja u FNC skupini pod vodstvom Savezne Republike Njemačke, Republika Hrvatska sudjeluje i u procesu uspostavljanja FNC skupine pod vodstvom Talijanske Republike. Dok u okviru njemačke skupine Republika Hrvatska sudjeluje u razvoju šireg spektra sposobnosti, u okviru talijanske skupine iskazano je zanimanje za sudjelovanjem u razvoju

² Navedena generalska pozicija popunjava se po načelu rotacije s Republikom Slovenijom svake tri godine.

sposobnosti u okviru područja Stabilizacija i obnova (*Stabilization & Reconstruction*) koje se u prvom redu odnosi na vojnu i policijsku obuku. U okviru talijanske skupine, u ožujku 2015. godine, potpisano je Pismo namjere o uspostavi FNC grupacije čime je stvoren odgovarajući politički okvir za suradnju u razvoju dogovorenih područja sposobnosti.

Na temelju Odluke Sjevernoatlantskog vijeća o mjerama pružanja dodatne sigurnosti istočnim saveznicima (*reassurance measures*) iz travnja 2014. godine, Republika Hrvatska je na Konferenciji o generiranju snaga održanoj u svibnju 2014. godine deklarirala svoj doprinos, stavljajući na raspolaganje dvojicu časnika raspoređenih u Vrhovno zapovjedništvo savezničkih snaga (*Supreme Headquarters Allied Powers Europe, SHAPE*) i u Savezničko zapovjedništvo združenih snaga u Napulju (*Allied Joint Force Command*).

Nastavljen je doprinos Oružanih snaga NATO strukturi snaga (*NATO Force Structure, NFS*). Republika Hrvatska sudjeluje u NATO multinacionalnom korpusu sjeveroistok (*NATO Multinational Corps North East, MNC NE*) u Republici Poljskoj koji je 2014. godine započeo proces ubrzane transformacije i podizanja stupnja spremnosti kao odgovor na sigurnosnu situaciju u Ukrajini, odnosno na istočnim granicama Saveza.³

Tijekom 2014. godine, a na poziv Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske kao vodeće nacije, započeti su i pregovori oko upućivanja jednog stožernog časnika u Saveznički korpus za brzo djelovanje (*Allied Rapid Reaction Corps, ARRC*). Na održanoj godišnjoj Plenarnoj sjednici u Innsworthu (Ujedinjena Kraljevina) u prosincu 2014. godine, Republika Hrvatska je jednoglasno primljena kao nova članica ARRC-a te je dobila jednu stožernu poziciju koju će popuniti u prosincu 2015. godine.

Vod vojne policije pridružen je Multinacionalnoj bojni vojne policije i tako postao prva postrojba Oružanih snaga integrirana u NATO strukturu snaga.⁴

Nacionalni sustav za nadzor i zaštitu zračnog prostora integriran je u NATO sustav protuzračne i proturaketne obrane (*NATO Integrated Air and Missile Defence System, NATINAMDS*). Svakodnevnom obukom osoblja i postrojbi deklariranih za NATINAMDS u zemlji i inozemstvu,

³ Proces pridruživanja korpusu započeo je još 2010. godine. Tijekom 2013. godine upućen je jedan stožerni časnik na mandat od tri godine.

⁴ Multinacionalna bojna vojne policije (MNMPBn) u sklopu MNC NE je u 2013. godini postigla punu operativnu sposobnost (*Full Operational Capability*) u skladu s NATO standardima.

modernizacijom opreme, razmjenom podataka i radarskom slikom s drugim NATO članicama, Republika Hrvatska štiti svoj i saveznički zračni prostor.

Ministarstvo obrane izvršilo je potrebne pripreme za uključivanje Oružanih snaga u strukturu Multinacionalnoga združenog zapovjedništva Ulm (*Multinational Joint Headquarters, MN JHQ Ulm*) u Saveznoj Republici Njemačkoj, koje je NATO prepoznao kao jedan od prioriternih projekata Pametne obrane (*Smart Defence*). Republici Hrvatskoj je, u skladu s prethodno dogovorenim smjernicama, dodijeljena pozicija u odjelu za planiranje (*Land planner*), čije se popunjavanje očekuje tijekom 2015. godine.

Republika Hrvatska je u ožujku 2014. pristupila i Multinacionalnom središtu izvrsnosti za planinsko ratovanje (*Multinational Centre of Excellence for Mountain Warfare, MNCOEMW*) u Republici Sloveniji, koje u 2015. godini postaje NATO Središte izvrsnosti za planinsko ratovanje (*Mountain Warfare Centre of Excellence, NATO MW COE*). U skladu s tim, tijekom 2014. godine radilo se na usklađivanju potrebnih sporazuma, a 2015. godine Republika Hrvatska će uputiti jednog stožernog časnika koji će raditi u strukturi toga NATO Središta izvrsnosti.

Nakon pristupanja Republike Hrvatske u prosincu 2013. godine NATO Središtu izvrsnosti vojne policije (*NATO Military Police Centre of Excellence, NATO MP COE*) u Republici Poljskoj, tijekom 2014. godine, radilo se na izradi potrebnih planova rada Središta. Republika Hrvatska aktivno sudjeluje u upravljačkom odboru, a 2015. godine uputit će i jednoga stožernog časnika na rad.

Kao dio NATO snaga za odgovor (*NATO Response Forces, NRF*), Oružane snage su tijekom 2014. godine sudjelovale s jednom pješačkom motoriziranom satnijom, koja je u sklopu NATO snaga trenutnog odgovora (*Immediate Response Forces, IRF*) bila pridodana NATO korpusu za brzo djelovanje sa sjedištem u Lili (*Headquarters Rapid Reaction Corps-France, NATO HQ RRC-FR*), a kao dio francuske mehanizirane bojne. Obuka i ocjenjivanje vođeno je uz koordinaciju s francuskom stranom, a naša je postrojba pritom visoko ocjenjena.

Stanje pripravnosti za NRF/IRF snage je jedna kalendarska godina. Konsenzusom svih 28 članica NATO-a dogovorena je i formula popunjavanja IRF-a te se u skladu s formulom od Republike Hrvatske očekuje da sudjeluju s 1% od ukupnih kopnenih snaga na godišnjoj razini. Republika Hrvatska u NRF-u sudjeluje sa snagama koje su razvijene u skladu s NATO standardima, a kroz dodijeljene Ciljeve sposobnosti od Saveza.

U 2014. godini izvršene su sve potrebne pripreme za sudjelovanje u NRF IRF-u 2015. sa snagama jačine pješačke motorizirane satnije, koje će u ovoj rotaciji biti pridodane u sastav 1. njemačko-nizozemskog korpusa (*1GE/NL Corps*). Osim navedenoga u IRF 15, sudjelovat ćemo i sa stožernim osobljem u poljskom Zapovjedništvu specijalnih snaga IRF-a s četiri pripadnika te u sastavu NATO grupe za logističku potporu (JLSG) s pet pripadnika.

Na marginama sastanka ministara obrane NATO-a u veljači 2013. godine Češka Republika, Sjedinjene Američke Države, Republika Hrvatska i Slovačka Republika potpisale su Pismo namjere o uspostavi multinacionalnoga zrakoplovnog obučnog središta (*Multinational Aviation Training Centre, MATC*), a u rujnu 2013. godine inicijativi se pridružila i Mađarska. Do kraja 2014. godine radilo se na usklađivanju memoranduma o razumijevanju. Središte za obuku pilota u okviru MATC projekta trebalo bi započeti s radom do kraja 2015. godine, a punu operativnu sposobnost trebalo bi dostići tijekom 2017. godine.

Hrvatsko-češki projekt preduputne obuke⁵ mentora za obuku afganistanskih zračnih snaga (*Air Advisory Teams Predeployment Training Course, AAT PTC*) zauzima i dalje visoko mjesto među prioritetima obrambenog resora te će Republika Hrvatska i dalje razvijati ovaj model kako bi bio primjenjiv za buduće NATO vođene operacije. Tijekom 2014. godine uspješno su provedena tri AAT tečaja.

Republika Hrvatska u sklopu inicijative Regionalnog pristupa protuzračnoj obrani (*Balkans Regional Approach to Air Defence, BRAAD*)⁶, vodeća je zemlja za izradu studije⁷ o nabavi motrilačkih radara za Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru i Republiku Makedoniju (*Radar Procurement Preacquisition Study*) te ujedno predstavlja posrednika između NATO agencije i partnerskih država obuhvaćenih studijom. U 2014. godini provedeno je ukupno osam tečajeva s 36 polaznika za zemlje članice inicijative, u svrhu potpore implementaciji BRAAD inicijative kroz obuku osoblja za obnašanje dužnosti u sustavu nadzora zračnog prostora.

⁵ U prvoj fazi projekta do kraja 2013. godine uspješno je provedeno pet tečajeva. Provedbom ovih tečajeva steklo se vrijedno multinacionalno iskustvo koje se može iskoristiti za buduće misije i operacije, veća interoperabilnost te standardizacija procedura i postupaka. Početkom prosinca 2013. godine na sastanku Multinacionalne helikopterske inicijative (*Multinational Helicopter Initiative, MHI*) predstavljena je druga faza projekta AAT PTC čime Republika Hrvatska i dalje ostaje posvećena operaciji NATO-a u Afganistanu (*Resolute Support*) te u skladu s time nastaviti s potporom u obuci Afganistanskih zračnih snaga.

⁶ BRAAD je multinacionalni projekt u sklopu NATO *Smart Defence* inicijative.

⁷ Tehnički sporazum između Ministarstva obrane i NATO Agencije za komunikacije i informacije (*NATO Communications and Information Agency, NCIA*) u okviru inicijative Regionalnog pristupa protuzračnoj obrani (*Balkans Regional Approach to Air Defence, BRAAD*) potpisan je u siječnju 2013. godine u Bruxellesu.

Uz BRAAD inicijativu, glavni fokus hrvatskog angažmana unutar Američko-jadranske povelje bio je na konkretnim projektima, poglavito zajedničko sudjelovanje u NATO operaciji ISAF u Afganistanu. U NATO operaciju ISAF u Afganistanu u sklopu 22. i 23. hrvatskoga kontingenta upućena su bila i 22 pripadnika vojske Crne Gore, koji su bili u sastavu satnije za osiguranje kampa Marmal u Mazar-e-Sharifu. U okviru priprema za novu post-2014 NAT misiju u Afganistanu, Republika Hrvatska je pristupila postupnom izvlačenju te reorganiziranju snaga u području operacije u koordinaciji sa Saveznom Republikom Njemačkom kao vodećom državom u Regionalnom zapovjedništvu – Sjever. U skladu s tim, 24. hrvatski kontingent razmješten u područje operacije ISAF u rujnu 2014. godine u brojčanoj veličini od ukupno 91 pripadnika Oružanih snaga, svojom je strukturom odgovarao konceptu 1. hrvatskoga kontingenta (HRVCON) u novoj NATO misiji *Resolute Support*⁸. U sklopu toga transformiranoga hrvatskoga kontingenta upućeno je i 13 pripadnika Vojske Crne Gore. Na sastanku ministara obrane članica A5 inicijative, održanom u Budvi u listopadu 2014. godine, dogovoren je nastavak zajedničkog nastupa u novoj NATO misiji potpore miru u Afganistanu nakon 2014. godine. Na temelju dogovora pristupilo se i potrebnim pripremama (izrada sporazuma o razumijevanju, definiranje pozicija). Rezultat toga je upućivanje osam pripadnika oružanih snaga država članica A-5 u misiju *Resolute Support*, u okviru drugog hrvatskog kontingenta (2. HRVCON), na dužnosti koje su bile dodijeljene Republici Hrvatskoj.

Hrvatski kompleks u kampu Mike Spann Mazar-e-Sharif u proljeće 2014. godine predan je afganistanskoj strani, a cijeli kontingent je bitno smanjen i objedinjen u kampu Marmal (uz nekoliko izuzetaka u prostoru Kabula).

Hrvatski angažman u prostoru RZ Sjever uključivao je i aktivan doprinos izgradnji civilnih institucija afganistanskog društva na više razina regionalne civilno-vojne suradnje (CIMIC). Posebno su ostali zapaženi hrvatski CIMIC projekti vođeni u smjeru podizanja kvalitete života djece i žena (škole, knjižnica, centar za roditelje i sl.) te infrastrukture u selima oko kampa Marmal. Tijekom 2014. godine prvi je put u NATO operaciju upućena i postrojba za specijalna djelovanja (SOTU) kao dio specijalnih snaga Oružanih snaga Republike Poljske u pokrajinu Ghazni. Ovo je predstavljalo krunu implementacije višegodišnje suradnje s poljskim oružanim snagama u području razvoja specijalnih snaga.

⁸ Nova NATO misija *Resolute Support* otpočela je u siječnju 2015. godine.

Naš dosadašnji angažman u Afganistanu prepoznala su nadležna NATO tijela, što je prvi put rezultiralo dobivanjem generalske pozicije i to savjetnice za rodna pitanja u Zapovjedništvu ISAF-a u Afganistanu (HQ ISAF).

Uz sudjelovanje u Afganistanu, nastavljeno je sudjelovanje u NATO operaciji potpore miru KFOR na Kosovu u 2014. godini, u sklopu doprinosa savezničkim naporima u uspostavljanju održive sigurnosti i stabilnosti u jugoistočnoj Europi. U području operacije bila su raspoređena dva helikoptera Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane, s letaćkim i zemaljskim osobljem, nacionalnim elementom potpore te stožernim časnicima u Zapovjedništvu operacije. Potrebno je posebno istaknuti nastavak sudjelovanja Republike Hrvatske s jednim stožernim časnikom u NATO savjetničkom timu za vezu (*NATO Liaison Advisory Team – NLAT*), što predstavlja doprinos kontinuitetu vidljivosti angažmana Republike Hrvatske u okviru NATO operacije KFOR.

Tijekom 2014. godine intenzivno se radilo i na projektu vezanom za razvoj sposobnosti zapovijedanja i nadzora (C2) zračnim prostorom. Nastavljen je rad na NATO projektu ASBE (*Air Command & Control System Software-Based Element*), čijom će implementacijom (2019. – 2020. godine) Republika Hrvatska dobiti moderni i integrirani sustav zapovijedanja i nadzora zračnog prostora.

Sjevernoatlantsko vijeće NATO-a (NAC), na prijedlog Vrhovnog savezničkog zapovjednika (*Supreme Allied Commander Europe, SACEUR*) 20. ožujka 2014. prihvatilo je kandidaturu Republike Hrvatske za uspostavom Nacionalnoga razmjestivog komunikacijskog modula (*NATO Deployable Communication Module – DCM*) za potrebe NATO-a. Nacionalni razmjestivi modul (DCM) nalazi se u strukturi 1. bojne veze NATO CIS grupe (*NATO Communications and Information Systems Group, NCISG*) te je dio NATO zapovjedne strukture. U svibnju 2014. godine osnovana je Nadzorna skupina i Projektni tim za uspostavu i izgradnju Nacionalnoga razmjestivog modula. Skupina za pravna pitanja u sklopu Projektnog tima počela je s izradom i usklađivanjem međunarodnih sporazuma i drugih dokumenata koje je potrebno sklopiti s NATO-om. Puna operativna sposobnosti DCM-a trebala bi se postići do kraja 2017. godine. Hrvatski DCM će tako postati prva postrojba Oružanih snaga uključena u NATO zapovjednu strukturu pod operativnim zapovijedanjem SACEUR-a.

Aktivnosti u sklopu Zajedničke sigurnosne i obrambene politike EU-a

Kao najmlađa članica EU-a, Republika Hrvatska daje svoj doprinos razvoju zajedničke europske sigurnosti te sudjeluje u Zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici EU-a (*Common Security and Defence Policy, CSDP*). Republika Hrvatska također je članica specijaliziranih agencija EU-a, i to Europske obrambene agencije (*European Defence Agency, EDA*) i Satelitskog središta Europske unije (*European Union Satellite Centre, EU SatCen*).

Sudjelovanje Republike Hrvatske u projektima i aktivnostima u okviru Zajedničke sigurnosne i obrambene politike EU-a kompatibilno je s djelovanjem u okviru NATO-a te u skladu s tim Republika Hrvatska razvija jedinstveni set snaga.

Republika Hrvatska je nakon intenziviranja sudjelovanja na radnim skupinama nastavila s praćenjem rada Vijeća EU-a koje se bavi sigurnosnom i obrambenom politikom te sastanaka Političko-sigurnosnog odbora EU-a. Predstavnici Ministarstva obrane i Oružanih snaga sudjelovali su na sastancima ministara obrane EU-a, načelnika glavnih stožera, ravnatelja za obrambenu politiku EU-a, sastancima Europske obrambene agencije (EDA) u raznim formatima, uključujući sastanke Upravljačkog odbora EDA-e u formatu ministara obrane. Republika Hrvatska je 1. siječnja 2015. uputila predstavnika Oružanih snaga na rad u Vojno osoblje EU-a (*EU Military Staff, EUMS*) kao sekundiranoga nacionalnog eksperta.

Tijekom 2014. godine nastavljeno je sudjelovanje u EU vođenoj operaciji EU NAVFOR Somalija ATALANTA, upućivanjem mornaričkog časnika u zapovjedništvo operacije u Northwoodu (Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske) kao stalnu rotaciju. U prvoj polovici 2014. godine dvojica pripadnika Oružanih snaga sudjelovala su u operaciji ATALANTA na grčkom ratnom brodu (veljača-svibanj 2014.). U prosincu 2014. godine Republika Hrvatska uputila je u operaciju ATALANTA Autonomni tim za zaštitu brodova (*Autonomous Vessel Protection Detachment, AVPD*) koji se sastoji od 12 pripadnika Oružanih snaga.

Ministarstvo obrane je 2014. godine obavilo potrebne pripreme za sudjelovanje pripadnika Oružanih snaga u operaciji EUFOR ALTHEA u Bosni i Hercegovini i Hrvatski sabor 12. prosinca 2014. donio je Odluku o sudjelovanju u operaciji potpore miru EUFOR ALTHEA s do najviše pet pripadnika Oružanih snaga, uz mogućnost rotacije. U tijeku je analiza i odabir

prikladnih slobodnih pozicija u okviru operacije ALTHEA na kojima bi Republika Hrvatska mogla dati svoj doprinos.

U okviru obučne misije EU-a u Maliju (*EU Training Mission Mali, EUTM*), a za potrebe opremanja malijskih oružanih snaga, Republika Hrvatska je tijekom 2014. godine okončala unutarnju proceduru potrebnu za dostavu druge donacije malijskim oružanim snagama. Svrha hrvatske donacije je potpora naporima EU-a u provedbi EUTM misije radi unaprjeđenja sposobnosti malijskih oružanih snaga kako bi ona, pod civilnim zapovijedanjem, ponovno uspostavila teritorijalni integritet Malija.

Nastavljeno je s pripremama za sudjelovanje u borbenoj skupini (*European Union Battle Group, EUBG*) pod vodstvom Savezne Republike Njemačke planirano za drugu polovicu 2016. godine i za sudjelovanje u borbenoj skupini pod vodstvom Talijanske Republike u prvoj polovici 2017. godine.

Na području izgradnje obrambenih sposobnosti EU-a za upravljanje krizama Republika Hrvatska je, zajedno s Republikom Austrijom, Češkom Republikom, Mađarskom, Slovačkom Republikom i Republikom Slovenijom, nastavila zajednički angažman u okviru Srednjoeuropske obrambene suradnje (*Central European Defence Cooperation, CEDC*) kojoj je primarni cilj razviti i ojačati suradnju na području združivanja i dijeljenja sposobnosti (*Pooling & Sharing*). U sklopu tih aktivnosti Republika Hrvatska dosad se uspješno profilirala na području obuke snaga za specijalno djelovanje te obuke helikopterskih posada. Tijekom 2014. godine izvršene su pripreme za preuzimanje predsjedanja CEDC inicijativom u 2015. godini.

1.4.2. Doprinos izgradnji stabilnoga i sigurnoga međunarodnog okružja

Nastavljena je intenzivna politika doprinosa izgradnji stabilnoga i sigurnoga međunarodnog okružja sudjelovanjem u operacijama potpore miru, aktivnostima međunarodne obrambene suradnje te provedbom mjera izgradnje povjerenja i sigurnosti.

Slijedom politike težišnog doprinosa NATO i EU vođenim operacijama, postupno je reducirano sudjelovanje pripadnika Oružanih snaga u operacijama potpore miru UN-a, a zadržana razina doprinosa u sklopu NATO i EU vođenim operacijama.

Narušavanje stanja sigurnosti euroatlantskog prostora na istočnim granicama, zbog eskalacije krize i rata u Ukrajini, uvjetovalo je solidarno uključivanje u provedbu NATO mjera odgovora na krizu te u pripreme za provedbu „Plana za spremnost Saveza“ (*Readiness Action Plan*).

Bilateralna obrambena suradnja bila je usmjerena na strateški značajne partnere i ostale članice NATO-a i EU-a, dok je u području multilaterale težište bilo na aktivnostima unutar Američko-jadranske povelje (A-5) i Srednjoeuropske obrambene suradnje (CEDC). Aktivnosti bilateralne i multilateralne obrambene suradnje sa zemljama jugoistočne Europe bile su usredotočene na izgradnju povjerenja i jačanje dobrosusjedskih odnosa te na potporu aspiranticama za članstvo u NATO-u i EU-u kroz prijenos hrvatskih euroatlantskih integracijskih iskustava.

Kao važna sastavnica ukupnih nastojanja za izgradnju stabilnog i sigurnog okružja, vjerodostojno je provođena politika ispunjavanja preuzetih međunarodnih obveza na području transparentnosti obrane te mjera za izgradnju povjerenja i sigurnosti u sklopu UN-a, OESS-a i Sporazuma o subregionalnoj kontroli naoružanja.

1.4.3. Multilateralna obrambena suradnja

Doprinos Republike Hrvatske Ujedinjenim narodima (UN)

Tijekom 2014. godine 21 pripadnik Oružanih snaga sudjelovao je u pet operacija potpore miru Ujedinjenih naroda. U operaciji UNMOGIP u Indiji i Pakistanu do kolovoza 2014. godine bilo je raspoređeno devet pripadnika Oružanih snaga u svojstvu vojnih promatrača, a od kolovoza 2014. godine broj je smanjen za jednoga vojnog promatrača. U operaciji MINURSO u Zapadnoj Sahari sudjelovalo je sedam pripadnika Oružanih snaga u svojstvu vojnih promatrača. U operaciji UNMIL u Liberiji do rujna 2014. godine bila su raspoređena dva pripadnika Oružanih snaga u svojstvu stožernih časnika. Republika Hrvatska je u ožujku 2014. godine najavila završetak sudjelovanja u UNMIL-u, a u kontekstu općeg redefiniranja svoga sudjelovanja u UN misijama i operacijama. Međutim, zbog pojave i eskalacije smrtonosne zarazne bolesti uzrokovane virusom ebole, postupak povlačenja iz misije je ubrzan te su 30. rujna 2014. oba pripadnika Oružanih snaga povučena iz operacije. U operaciji UNFICYP na Cipru do rujna 2014. godine bila su raspoređena dva pripadnika Oružanih snaga u svojstvu vojnog promatrača i časnika za vezu. Sudjelovanje pripadnika Oružanih snaga u UNFICYP-u završeno je 24. rujna 2014. U operaciji

potpore miru UN-a UNIFIL u Libanonu sudjelovao je jedan pripadnik Oružanih snaga u svojstvu časnika za vezu.

Organizacija za europsku sigurnost i suradnju (OESS)

Republika Hrvatska sudjelovala je u radu Foruma za sigurnosnu suradnju te u radu svih ostalih tijela, odbora i radnih skupina koje se osim nadzorom konvencionalnog naoružanja bave pitanjima borbe protiv terorizma, sigurnosti granica i drugim aspektima kooperativne sigurnosti. Nastavljeno je sudjelovanje u raspravama o modernizaciji odnosno dopuni Bečkog dokumenta 2011., izmjenama Sporazuma o konvencionalnim oružanim snagama u Europi, suradnji OESS-a, UN-a i EU-a, traženju rješenja za situaciju u Ukrajini te prijedlozima o daljnjim aktivnostima OESS-a.

Uz značajan angažman Republike Hrvatske 31. prosinca 2014. promijenjen je način upravljanja procesima na temelju Sporazuma o subregionalnoj kontroli naoružanja. Umjesto dosadašnjeg modela, po kojem je ključnu ulogu imao posebni izaslanik predsjedavajućeg OESS-a, upravljanje je prešlo izravno na strane u sporazumu, a ured posebnog izaslanika je ukinut.

Republika Hrvatska je aktivno sudjelovala na Godišnjem sastanku ocjene provedbe Bečkog dokumenta te na Godišnjoj konferenciji o sigurnosti.

Regionalne inicijative

Ministarstvo obrane nastavilo je i u 2014. godini podupirati rad RACVIAC-a – Centra za sigurnosnu suradnju te je, pod okriljem RACVIAC-a, Republika Hrvatska pokrenula inicijativu Neproliferacijske mreže za oružja za masovno uništenje (*C-WMD Network*) kako bi, uz prenošenje vlastitih iskustava, ponudila pomoć i drugim državama regije u sprječavanju proliferacije oružja za masovno uništenje.

Nastavljena je regionalna suradnja i sudjelovanjem na redovitim regionalnom sastanku ministara obrane (*Comprehensive Regional Ministerial, CRM*) koji obuhvaća susrete ministara obrane i dužnosnika za obrambenu politiku o nekoliko regionalnih inicijativa: Američko-jadranske povelje (*US-Adriatic Charter, A-5*), Inicijative ministara obrane Jugoistočne Europe (*South-*

Eastern Europe Defence Ministerial SEDM), Inicijative direktora za obrambenu politiku Zapadnog Balkana (*Western Balkans Defence Policy Directors, WBDPD*).

Nastavljena je suradnja u okviru Srednjoeuropske obrambene suradnje (*Central European Defence Cooperation, CEDC*), kao vrlo korisnim forumom za razmjenu iskustava, izgradnju povjerenja među državama Srednjoeuropske inicijative, ali i za razvoj konkretnih projekata.

Slijedom potrebe za racionalizacijom regionalnih inicijativa provedena je revizija postojećih inicijativa, programa i projekata te je 27. ožujka 2014. ukinuta SEEC inicijativa (*South-East Europe Clearinghouse*).

1.4.4. Bilateralna obrambena suradnja

Bilateralna obrambena suradnja bila je usmjerena na strateški značajne partnere odnosno na države koje su važne s vanjskopolitičkog i sigurnosnog aspekta te je pridonijela jačanju međunarodnog i regionalnog položaja Republike Hrvatske. Aktivnosti u okviru bilateralne suradnje bile su usmjerene na potporu razvoju i održavanju obrambenih sposobnosti, ostvarenju NATO Ciljeva sposobnosti, jačanju stabilnosti, sigurnosti i povjerenja, sudjelovanju u međunarodnim operacijama te na produbljivanju odnosa sa strateškim saveznicima i partnerima. Poseban naglasak stavljen je na suradnju sa susjednim državama i državama regije – aspiranticama za članstvo u NATO-u i EU-u te potporu njihovim nastojanjima u prilagodbi za pridruživanje euroatlantskim integracijama.

Najznačajniji partneri u bilateralnoj obrambenoj suradnji u 2014. godini bile su Sjedinjene Američke Države, Savezna Republika Njemačka, Republika Poljska, Republika Austrija, Češka Republika, Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske, Francuska Republika te susjedne države odnosno države od posebnog interesa za regionalnu sigurnost Mađarska, Republika Slovenija, Talijanska Republika, Bosna i Hercegovina, Crna Gora i Republika Kosovo.

Sjedinjene Američke Države (SAD) glavni su strateški saveznik i partner Republike Hrvatske u području sigurnosti i obrane s kojim se prioritarno razvija međunarodna obrambena suradnja u gotovo svim funkcionalnim područjima. Tijekom 2014. godine sa SAD-om su se provodile aktivnosti u svrhu dostizanja najviših standarda funkcioniranja obrambenog resora u područjima

planiranja i razvijanja sposobnosti sudjelovanja u operacijama izvan teritorija Republike Hrvatske, razvoja ljudskih resursa, ustrojavanja i upravljanja. Aktivnosti su se u prvom redu odnosile na vojnu izobrazbu, obuku, vježbe i opremanje odnosno materijalnu potporu. Zaprimljena je donacija 212 vozila MRAP (*Mine Resistant Ambush Protected*) putem fonda viškova američke vojne opreme (*Excess Defence Articles, EDA*). S američkim bilateralnim partnerom započeli su razgovori o opcijama i modalitetima zamjene transportnih helikoptera, koji su trenutačno u operativnoj uporabi, zapadnom platformom. Pokrenuta je procedura za donacijom 16 helikoptera OH-58D *Kiowa Warrior* te pripadajućih simulatora putem fonda EDA (*Excess Defence Articles*).

Sa Saveznom Republikom Njemačkom tijekom 2014. godine ostvareno je nekoliko uspješnih projekata, ponajprije iz područja vojno-tehničke suradnje, logistike i obuke. Ministarstvo obrane potpisalo je Sporazum sa Saveznim ministarstvom obrane Savezne Republike Njemačke o nabavi 12 haubica PzH 2000 čime bi se ispunio jedan od NATO Ciljeva sposobnosti, a Oružane snage opremile suvremenim samohodnim topničkim oružjem.

Isporuka prvih šest haubica očekuje se 2015. godine, a sljedećih šest 2016. godine. Većina provedenih bilateralnih aktivnosti sa Saveznom Republikom Njemačkom bila je u potpori zajedničkom sudjelovanju u operaciji ISAF i početku nove misije *Resolute Support Mission* u Afganistanu. U 2014. godini nastavila se uspješna bilateralna suradnja na području logistike. Izravna logistička suradnja uspostavljena je na razini hrvatskog Zapovjedništva za potporu i njemačkog Zapovjedništva za logistiku. Nastavljena je razmjena polaznika na ratnim školama u Republici Hrvatskoj i Saveznoj Republici Njemačkoj što je pokazatelj visoko razvijene suradnje na području izobrazbe. U području provedbe vojno-tehničke suradnje, osim nabave samohodnih haubica PzH2000, provedeni su dodatni razgovori o nabavi brodova lovaca mina klase *Kulmbach*.

Okosnicu suradnje s Republikom Poljskom činila je suradnja specijalnih postrojbi, suradnja u okviru Središta izvrsnosti vojne policije, u Multinacionalnoj bojnoj vojne policije te u Zapovjedništvu Multinacionalnog korpusa Sjeveroistok (*NATO HQ MNC NE*) u Baltic Barracks u Szczecinu.

Bilateralna obrambena suradnja s Republikom Austrijom u 2014. godini bila je intenzivna u području izobrazbe u kojoj se posebno ističe sudjelovanje časnika i dočasnika Oružanih snaga na

tečajevima za djelovanje snaga u planinskim uvjetima i tečajevima potpore miru održanim u Republici Austriji. Intenzivirana je suradnja specijalnih postrojbi dviju država, posebice kroz Srednjoeuropsku obrambenu suradnju (CEDC), te je nastavljena suradnja između zrakoplovstava dviju država.

U 2014. godini Republika Hrvatska je pristupila Multinacionalnom središtu izvrsnosti za planinsko ratovanje u Republici Sloveniji, koje bi 2015. godine trebalo dobiti status NATO središta izvrsnosti. U drugoj polovici godine održane su bilateralne obrambene konzultacije tijekom kojih su definirani modaliteti daljnje suradnje na području obrane i sigurnosti s fokusom na područja od zajedničkog interesa radi racionalizacije troškova.

U 2014. godini intenzivirani su odnosi s Ujedinjenom Kraljevinom Velike Britanije i Sjeverne Irske suradnjom mornarica (obuka časnika i dočasnika za funkcionalne dužnosti) te kroz uspješno provedenu zajedničku obuku pripadnika britanske i hrvatske kopnene vojske na vojnom poligonu „Eugen Kvaternik“ Slunj. Daljnjem produbljivanju suradnje pridonijet će i upućivanje stožernog časnika u Zapovjedništvo savezničkih snaga za brzo djelovanje (*Allied Rapid Reaction Corps, UK ARRC*) 2015. godine.

Suradnja s Češkom Republikom nastavljena je u području zrakoplovstva u okviru zrakoplovnoga obučnog centra (*Military Aviation Training Centre, MATC*) te inicijative Srednjoeuropske obrambene suradnje (CEDC).

S Francuskom Republikom suradnja se odvijala u području mornarice i izobrazbe. Na tradicionalnom vojnom mimohodu u Parizu u povodu obilježavanja francuskog nacionalnog praznika sudjelovali su i pripadnici Oružanih snaga.

Većina provedenih bilateralnih aktivnosti s Talijanskom Republikom odnosila se na suradnju mornarica te suradnju u regionalnim inicijativama. U studenome 2014. godine talijanski nosač aviona *Cavour* uplovio je u luku Gruž u Dubrovniku, a za njegova boravka realizirane su zajedničke obučne aktivnosti.

Tijekom 2014. godine obnovljena je suradnja Republike Hrvatske i Mađarske u operaciji ISAF u Afganistanu upućivanjem zajedničkog tima u operaciju, a sudjelovanje se nastavlja i u mandatu misije *Resolute Support*.

Pokrenute su konzultacije u cilju pokretanja postupka izrade Sporazuma o prekograničnim operacijama (*Crossborder Operations Agreement*) između Republike Hrvatske i Mađarske.

U području obrambene suradnje sa susjednim državama posebna pozornost posvećena je aktivnostima i projektima u okviru Američko-jadranske povelje (A5).

Posebno je intenzivirana obrambena suradnja s Republikom Kosovom. Povećan je broj polaznika Kosovskih snaga sigurnosti (KSS) na raznim oblicima izobrazbe i obuke, nastavljena je suradnja na području prijenosa ekspertize u svrhu daljnjeg razvoja i dostizanja sposobnosti za preuzimanje zadaća osiguranja mira i sigurnosti te za transformaciju snaga sigurnosti.

Suradnja s Republikom Makedonijom nastavlja se sudjelovanjem pripadnika makedonskih oružanih snaga na raznim oblicima vojne izobrazbe i obuke u Republici Hrvatskoj te školovanjem jednoga makedonskoga kadeta na novim studijskim programima na Hrvatskom vojnom učilištu (HVU). U sklopu suradnje zračnih snaga dviju država dogovoren je pregled makedonskih vojnih helikoptera od hrvatskih zrakoplovnih tehničara i s hrvatskom mjernom opremom, a zauzvrat makedonska strana osigurat će besplatno korištenje makedonskih simulatora za helikoptere Mi-8 za potrebe pilota Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane (HRZ i PZO).

Nastavljena je suradnja s Bosnom i Hercegovinom. Povećan je broj polaznika oružanih snaga Bosne i Hercegovine na vojnoj izobrazbi i obuci u Republici Hrvatskoj, a dva kadeta počela su školovanje na novim studijskim programima na HVU-u.

U sastavu hrvatskoga kontingenta u misiji *Resolute Support* u Afganistanu, kao posljedica suradnje u sklopu A-5 inicijative od ožujka 2015. godine makedonske oružane snage sudjeluju s jednim časnikom, albanske i bosanskohercegovačke oružane snage s dva, a crnogorska vojska s tri časnika.

Nastavljena je dobra suradnja s Crnom Gorom u obliku zajedničkog sudjelovanja hrvatskih i crnogorskih pripadnika oružanih snaga u sastavu zaštitnih snaga hrvatskoga kontingenta u NATO operaciji ISAF u Afganistanu. Republika Hrvatska i Crna Gora nastavljaju zajedničko sudjelovanje i u okviru misije *Resolute Support* u Afganistanu u 2015. godini. U sklopu regionalnog projekta protuzračne obrane – BRAAD (*Balkan Regional Approach to Air Defence*) 2014. godine u Republici Hrvatskoj su održana dva tečaja iz područja nadzora zračnog prostora.

Kadet Ministarstva obrane Crne Gore započeo je u 2014. godini školovanje na vojnom studijskom programu u Republici Hrvatskoj.

Tijekom 2014. godine nastavljena je suradnja s Republikom Srbijom. Održane su dvije multilateralne vježbe *Platinum Wolf 14 i 15* u Republici Srbiji te prvi put bilateralna vježba *Zajednički odgovor 14* u Republici Hrvatskoj. Ministarstvo obrane je zatražilo od Ministarstva obrane Republike Srbije povrat imovinsko-pravne i tehničke dokumentacije za vojne objekte bivše JNA na teritoriju Republike Hrvatske te je o tome održan sastanak stručnih skupina u Beogradu.

U svrhu doprinosa razvoju hrvatske vojne industrije, putem aktivnosti međunarodne obrambene suradnje nastavljena je promocija domaćih proizvođača naoružanja i vojne opreme u drugim državama (Turska, Azerbajdžan, Irak, Katar).

Za potrebe Kraljevskog ratnog zrakoplovstva Omana provedeno je školovanje njihovih pilota (temeljna letačka obuka) u Republici Hrvatskoj te je u tu svrhu potpisan Tehnički sporazum.

Tijekom službenoga posjeta ministra obrane Republike Hrvatske Kraljevini Maroko početkom 2014. godine predstavnici hrvatske obrambene industrije predstavili su svoje proizvode predstavnicima Ministarstva obrane Kraljevine Maroko. Na sastanku dvojice ministara obrane predloženo je potpisivanje Sporazuma o suradnji na području obrane te je predmetni sporazum u postupku usklađivanja.

Tijekom 2014. godine obavljena je redovita rotacija vojnih izaslanika Republike Hrvatske (VIZ RH) u Ujedinjenoj Kraljevini Velike Britanije i Sjeverne Irske (akreditiran i za Republiku Irsku), te u Ruskoj Federaciji.

U Republici Hrvatskoj akreditacijom ili suakreditacijom djeluju ukupno 33 strana vojno – diplomatska predstavništva s ukupno 40 predstavnika. Sjedište u Republici Hrvatskoj ima 13 vojnodiplomatskih predstavništava, a 18 ih ima sjedište u nekoj drugoj državi i suakreditirani su za Republiku Hrvatsku.

Tijekom 2014. godine proveden je Tečaj obrambene diplomacije (12. naraštaj) na Hrvatskom vojnom učilištu koja se provodi na engleskom jeziku. Nastavu je pohađalo 16 polaznika, od toga pet polaznika iz drugih država.

1.5. Upravljanje ljudskim resursima

Tijekom 2014. godine u cilju daljnjeg uređenja stanja u području upravljanja ljudskim resursima provedene su zadaće radi ostvarenja strateških odrednica o veličini, strukturi i kvaliteti osoblja. Posebno intenzivne bile su aktivnosti vezane uz donošenje podzakonskih propisa na temelju Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske iz 2013. godine te uz provedbu projicirane personalne strukture Oružanih snaga i Ministarstva obrane.

1.5.1. Postojeća struktura osoblja

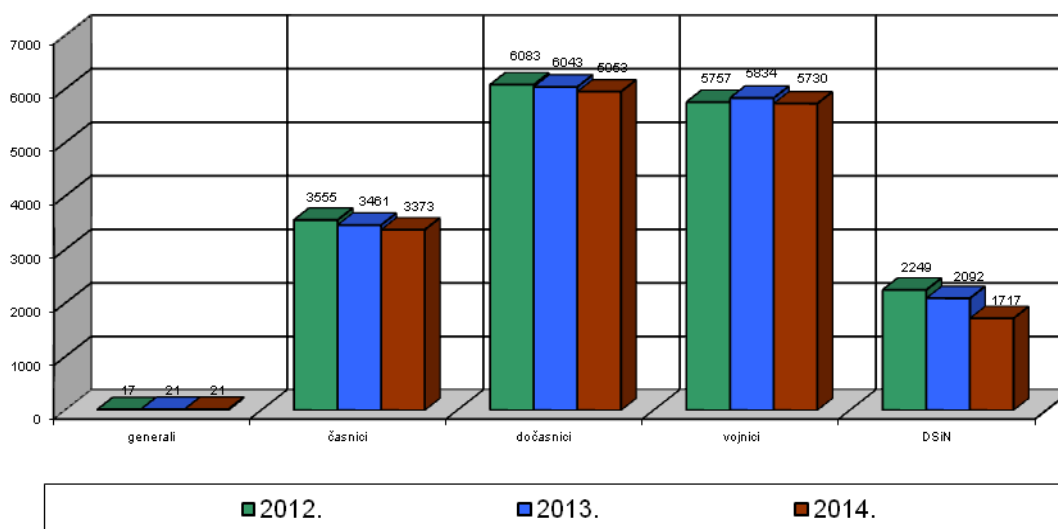
Ukupno brojno stanje djelatnog sastava na dan 31. prosinca 2014. bilo je 18 135 osoba. Popuna ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane i Oružanih snaga po ustroju iznosi 88,66% (Ministarstvo obrane 93,18%, Oružane snage 88,40%). Prosječna dob djelatnih vojnih osoba je 38,34 godine (Ministarstvo obrane 47,66 godina, Oružane snage 38,14 godina), a državnih službenika i namještenika 49,77 godina (Ministarstvo obrane 47,9 godina, Oružane snage 50,87 godina). Ukupna prosječna dob svih djelatnika obrambenog resora je 40,06 godina (žene 43,2 godina, muškarci 39,5 godine).

OSOBLJE	MORH - upravni dio			OS RH			UKUPNO		
	m	ž	ukupno	m	ž	ukupno	m	ž	ukupno
Djelatne vojne osobe	230	100	330	13578	1499	15077	13808	1599	15407
Državni službenici i namještenici	362	649	1011	1110	607	1717	1472	1256	2728
UKUPNO	592	749	1341	14688	2106	16794	15280	2855	18135

Tablica 1. Brojno stanje djelatnog sastava na dan 31. prosinca 2014.

U odnosu na stanje u Oružanim snagama potkraj 2013. godine, na kraju 2014. godine broj djelatnih vojnih osoba se smanjio za 297 osoba, što je u skladu s Dugoročnim planom razvoja, Strateškim pregledom obrane te Odlukom Predsjednika Republike Hrvatske o veličini, sastavu i mobilizacijskom razvoju Oružanih snaga Republike Hrvatske od 25. ožujka 2014.

Usporedba u OS RH 2012.-2014.

Slika 1. Usporedba brojnog stanja osoblja Oružanih snaga po kategorijama

1.5.2. Prijam osoblja

Prijmom osoblja u 2014. godini osiguravala se popuna ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane i Oružanih snaga u skladu s dugoročnim planovima i potrebama obrambenog resora.

U skladu s Planom prijma djelatnih vojnih osoba u 2014. godini primljeno je 940 vojnika/mornara i 80 časnika, od čega pet doktora medicine. Za prijam doktora medicine, kao deficitarne struke u Oružanim snagama, pripremljen je poseban model osposobljavanja koji je, zajedno s pojačanom promidžbom i uvođenjem posebnih poticaja, rezultirao prijmom veće skupine liječnika.

Tijekom 2014. godine, na temelju Plana prijma u državnu službu, u Ministarstvo obrane putem javnog natječaja primljeno je 20 državnih službenika sa završenim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem, integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem odnosno specijalističkim stručnim studijem, od toga 16 državnih službenika bez radnog iskustva – vježbenika i četiri državna službenika s radnim iskustvom. Iz drugih tijela državne uprave u Ministarstvo obrane premještena su dva državna službenika, a iz Ministarstva obrane u druga tijela državne uprave 14 državnih službenika. Također, 2014. godine uspješno je završen postupak stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa za 13 osoba.

Na temelju Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske uvedeni su vojni specijalisti kao nova potkategorija djelatnih vojnih osoba. Vojni specijalisti su dočasnici do čina nadnarednika i časnici do čina satnika raspoređeni na specifične stručne, pretežno tehničke poslove. U ovu kategoriju prevedeno je 1. siječnja 2014. po sili zakona 537 osoba i to 188 državnih službenika i namještenika vojnih specijalista te 249 djelatnih vojnih osoba vojnih specijalista.

Stipendiranje studenata kroz program Kadet i stipendiranje studenata viših godina na određenim studijima, dodatni su modeli ciljanog prijma osoblja za potrebe Oružanih snaga te je u 2014. godini školovanje završilo 39 kadeta prema prethodnom modelu školovanja kadeta (šest žena i 33 muškarca) i četiri vojna stipendista.

U akademskoj godini 2014./2015. upisan je prvi naraštaj kadeta na nove studijske programe Vojnog inženjerstva i Vojnog vođenja i upravljanja.

1.5.3. Profesionalni razvoj

Profesionalnim razvojem vojni sustav omogućuje pojedincu dostizanje, održavanje i razvoj sposobnosti, znanja i vještina potrebnih za uspješno obnašanje dodijeljenih dužnosti. Provodi se neprekidnim usavršavanjem, obukom i izobrazbom te promaknućem u viši čin. Tijekom 2014. godine prioritet u području školovanja za potrebe Oružanih snaga bilo je pokretanje sveučilišnog preddiplomskog interdisciplinarnog studija za časnike Oružanih snaga. U suradnji sa Sveučilištem u Zagrebu i Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta, uspostavljeni su preddiplomski četverogodišnji studijski programi Vojnog inženjerstva i Vojnog vođenja i upravljanja koji obuhvaćaju i program Temeljne časničke izobrazbe. Kandidati su za navedene studije pokazali veliko zanimanje te se u prvom prijavnom krugu prijavilo 1069 kandidata od kojih se, nakon odabira prema uvjetima za djelatnu vojnu službu i odabirnog postupka za upis na studij, u 2014./2015. akademskoj godini školuje 87 kadeta na prvoj godini studija. Uzevši u obzir i kadete upisane na više godine studija prema prethodnom sustavu školovanja, na školovanju je ukupno 180 kadeta iz Republike Hrvatske (39 žena i 141 muškarac) te četiri kadeta-stranca. Stipendiranje studenata viših godina određenih studija dodatni je model ciljanog prijma osoblja za potrebe Oružanih snaga. U 2014. godini školovalo se sedam vojnih stipendista (tri žene i četiri muškarca), a jedan je raskinuo ugovor.

Izobrazba djelatnika Ministarstva obrane usmjerena je, podizanjem razine i kvalitete znanja pojedinca, na postizanje ukupne više razine sposobnosti.

Na preddiplomskim, diplomskim i poslijediplomskim studijima 2014. godine školovalo se ukupno 105 djelatnika (14 žena i 91 muškarac) koji su na školovanje upućeni 2014. godine ili ranijih godina.

Vojna izobrazba u Republici Hrvatskoj provodi se u Hrvatskom vojnom učilištu „Petar Zrinski“ za potrebe rodova i službi te za potrebe združene razine vođenja i zapovijedanja. Ukupno u 2014. godini na svim razinama izobrazbu je završio 801 polaznik.

Razina vojne izobrazbe	Časnici	Dočasnici	Ukupno ⁹
I. razina	115 (30)	40 (3)	155 (33)
II. razina	266 (73)	169 (12)	435 (85)
III. razina	127 (9)	65 (8)	192 (17)
IV. razina	8	11 (1)	19 (1)
Ukupno	516 (112)	285 (24)	801 (136)

Tablica 2. Prikaz završenih slijedno-rastućih izobrazbi u 2014. godini

Različite oblike slijedno rastuće izobrazbe u inozemstvu 2014. godine završile su 32 osobe (tri žene i 29 muškaraca), a funkcionalne izobrazbe 100 osoba (četiri žene i 96 muškaraca). S obzirom na raspoloživa sredstva, inozemna slijedno-rastuća izobrazba je velikim dijelom (15 osoba) usmjerena na suradnju sa SAD-om kroz program Međunarodne vojne obuke i školovanja (IMET).

Stručna usavršavanja i funkcionalne tečajeve u 2014. godini završila su 864 djelatnika.

Funkcionalna izobrazba i stručna usavršavanja			
	muškarci	žene	UKUPNO
Tečaj strategijskog planiranja	13	2	15
Tečajevi u OSMVO	179	20	199
Funkcionalne izobrazbe dočasnika	80	3	83
Ostali funkcionalni tečajevi	541	26	567
Ukupno	813	51	864

Tablica 3. Prikaz završenih funkcionalnih i stručnih usavršavanja u 2014. godini

⁹ Prvi brojevi u tablici odnose se na ukupan broj polaznika koji su završili izobrazbu, a brojevi u zagradama na broj polaznica koje su završile izobrazbu.

Izobrazba stranih jezika provodi se u Središtu za strane jezike „Katarina Zrinska” te u školama stranih jezika u Republici Hrvatskoj i u inozemstvu. U Središtu za strane jezike “Katarina Zrinska” tečaj stranih jezika završio je 401 polaznik.

Jezik	Broj polaznika¹⁰
Engleski	325 (34)
Njemački	29 (7)
Francuski	24 (4)
Talijanski	23 (3)
Ukupno	401 (48)

Tablica 4. Prikaz završenih tečajeva stranih jezika u SzSJ “Katarina Zrinska”

Službeno ocjenjivanje kao temelj procjene uspješnosti pojedinaca u procesu usmjeravanja daljnjega profesionalnog razvoja provodilo se za sve kategorije djelatnih vojnih osoba. Područje ocjenjivanja djelatnih vojnih osoba normativno je uređeno novim Pravilnikom o ocjenjivanju djelatnih vojnih osoba, kojim je naglasak stavljen na ocjenu ukupne, osobito tjelesne spremnosti. U potpori profesionalnom razvoju i dostizanju optimalne strukture djelatnoga vojnog osoblja, a s ciljem planskog upravljanja i postizanja kvalitetnijeg odnosa strukture osobnih i ustrojbenih činova djelatnih časnika i dočasnika, donesen je Plan promaknuća djelatnih vojnih osoba za 2014. godinu. Osnovni pokazatelji Plana promaknuća i njegova ostvarenja prikazani su u sljedećoj tablici.

¹⁰ Prvi brojevi u tablici odnose se na ukupan broj polaznika koji su završili izobrazbu, a brojevi u zagradama na broj polaznika koje su završile izobrazbu.

KATAGORIJA OSOBLJA	2014.	
	PLAN	OSTVARENO
Generali/admirali	10	10
Viši/e časnici/e	226	193
Niži/e časnici/e	378	364
Časnici/e - ukupno	604	557
Dočasnici/e	1095	1013
UKUPNO	1709	1580

Tablica 5. Prikaz promaknuća u 2014. godini

1.5.4. Dragovoljno vojno osposobljavanje

U 2014. godini provedeno je dragovoljno vojno osposobljavanje u dva ciklusa, na koje je upućeno ukupno 800 kandidata, od toga 80 kandidatkinja. Dragovoljnom vojnom osposobljavanju pristupilo je ukupno 788 kandidata (nisu pristupile tri kandidatkinje i devet kandidata), od kojih je 56 kandidata prekinulo dragovoljno vojno osposobljavanje (dvije ročnice i 54 ročnika), a 732 ročnika uspješno su završila osposobljavanje (74 ročnice i 658 ročnika).

Dragovoljno vojno osposobljavanje provodi se u Vojarni „123. brigade“ u Požegi i Vojnom poligonu „Gašinci“ u Gašincima. Dragovoljnim vojnim osposobljavanjem, ročnici koji s uspjehom završe obuku stječu jedan od propisanih uvjeta za prijam u djelatnu vojnu službu.

U 2014. godini, u odnosu na prethodno razdoblje, zamjetno je smanjenje broja prijavljenih kandidata što posredno može utjecati i na broj kandidata za prijam u djelatnu vojnu službu.

Godina	Broj prijava
2008.	1282
2009.	1983
2010.	2316
2011.	2889
2012.	2300
2013.	1742
2014.	1539
Ukupno	14051

Tablica 6. Pregled prijava za dragovoljno vojno osposobljavanje

1.5.5. Pričuvni sastav

U 2014. godini započelo je ustrojavanje pričuvnog sastava Oružanih snaga odnosno razvrstane pričuve. Ustrojene su dvije pješačke pukovnije te je u studenome 2014. godine provedeno smotriranje dviju ustrojenih bojni pješačkih pukovnija, prvi put nakon 2000. godine. Smotrirane su 1. bojna 2. pješačke pukovnije u Osijeku (651 pričuvnik) te 1. bojna 6. pješačke pukovnije u Dubrovniku (651 pričuvnik). Odaziv pričuvnika je bio vrlo visok što je prikazano u sljedećoj tablici.

Izvješće o smotriranju dviju bojni pješačkih pukovnija			
Razvrstani pričuvnici	Pozvano	Odazvano	% odaziva
Vojnici	824	748	91 %
Dočasnici	388	370	95 %
Časnici	90	84	93 %
UKUPNO	1302	1202	92 %

Tablica 7. Brojčani pokazatelji smotriranja pričuve u 2014. godini

U 2015. godini bit će nastavljeno ustrojavanje pričuvnog sastava Oružanih snaga odnosno razvrstane pričuve. Provest će se ustrojavanje i smotriranje zapovjedništava, pristožernih postrojbi i dijela ostalih postrojbi dviju pješačkih pukovnija s ukupno 1700 pripadnika.

1.5.6. Stambeno zbrinjavanje

Stambeno zbrinjavanje u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama provodi se davanjem na korištenje službenih stanova i isplatom naknade za stanovanje u skladu s Pravilnikom o stambenom zbrinjavanju. Nakon primjene toga Pravilnika, u studenome 2014. godine ukazala se potreba za određene izmjene Pravilnika o stambenom zbrinjavanju prema kojem je utvrđeno pravo ostvarivanja naknade za stanovanje i za djelatne vojne osobe koje su raspoređene po potrebi službe u drugo mjesto službe koje je najmanje 50 km udaljeno od mjesta stalnog stanovanja ili se nalazi na otoku, a kojima nije osiguran stan za službene potrebe. U 2014. godini dano je na korištenje 69 službenih stanova, dok je pravo na naknadu za stanovanje ostvarilo 217 djelatnih vojnih osoba.

1.5.7. Zdravstvena zaštita

Radi provedbe djelatnosti Vojno zdravstvenog središta Ministarstva obrane i Oružanih snaga kao vojne zdravstvene ustanove, izrađen je Pravilnik o organizaciji i načinu rada Vojno zdravstvenog središta Ministarstva obrane i Oružanih snaga i Pravilnik o uvjetima u smislu prostora, opreme i djelatnika Vojno zdravstvenog središta Ministarstva obrane i Oružanih snaga.

Pravilnikom o postupku i ovlastima za ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu i prava na zdravstveno osiguranje pripadnika Oružanih snaga, koji je stupio na snagu u 2014. godini, propisan je način ostvarivanju prava djelatnih vojnih osoba na zdravstvenu zaštitu i zdravstveno osiguranje te način izbora doktora medicine i doktora dentalne medicine primarne zdravstvene zaštite. Uz to, izrađen je i Pravilnik o zdravstvenoj potpori kojim se uređuje način planiranja, organizacije, provedbe i nadzora zdravstvene potpore u Oružanim snagama čije se stupanje na snagu očekuje u 2015. godini.

Usvojeno je deset NATO normi kao Hrvatske vojne norme (HRVN) i ratificirano je pet nacrtâ NATO normi iz generičkog područja zdravstvene i veterinarske zaštite.

Za 2014. godinu potpisan je Dodatak II. Sporazuma o suradnji između Ministarstva obrane i Ministarstva zdravlja u provedbi hitnoga zračnog medicinskog prijevoza, s ciljem pružanja neodgodne medicinske pomoći na području Republike Hrvatske.

Između Ministarstva obrane i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje sklopljen je Ugovor o provođenju primarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja za 2014. godinu kojim je omogućeno povezivanje 20 vojnih ambulanti opće medicine i 20 vojnih ambulanti dentalne medicine u Centralni zdravstveni informacijski sustav (CEZIH).

U sklopu provedbe nacionalnoga Programa javno dostupne rane defibrilacije „Pokreni srce – spasi život“, na osnovi Sporazuma o suradnji u provedbi programa edukacije iz pružanja prve pomoći i javno dostupne rane defibrilacije između Ministarstva zdravlja, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture i Ministarstva obrane, za potrebe Ministarstva obrane instalirano je po postrojbama petnaest automatskih vanjskih defibrilatora.

1.5.8. Zdravstveni pregledi i ocjene zdravstvene sposobnosti

U 2014. godini u vojnom zdravstvenom sustavu provedeno je 8859 zdravstvenih pregleda djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika Oružanih snaga po svim kategorijama. U odnosu na 2013. godinu broj obavljenih pregleda manji je za 11%.

Tijekom 2014. godine doneseni su Pravilnik o utvrđivanju zdravstvenih, psihičkih, tjelesnih i sigurnosnih uvjeta za prijam u službu u Oružane snage i Pravilnik o utvrđivanju zdravstvene sposobnosti za vojnu službu kojima su propisani kriteriji i način utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za kandidate i pripadnike Oružanih snaga.

Broj zaprimljenih predmeta	Riješeno na Prvostupanjskoj zdravstvenoj komisiji	Riješeno na Višoj zdravstvenoj komisiji	Odbačeno zbog nenadležnosti		
179	157 (88%)	17 (10%)	5 (2%)		
Ocjena nesposoban za djelatnu vojnu službu = prestanak službe s pravom na invalidsku mirovinu			broj	muški	žene
			48	46	2

Tablica 8. Prikaz rada zdravstvenih komisija Ministarstva obrane u 2014. godini

1.5.9. Ravnopravnost spolova

Podaci za 2014. godinu pokazuju kako je u Ministarstvu obrane u kategoriji državnih dužnosnika, bilo 42% žena. U upravnom dijelu Ministarstva obrane u 2014. godini na voditeljskim dužnostima bilo je 41,45% žena, dok ih je u Oružanim snagama bilo 9,94%. U kategoriji državnih službenika u Ministarstvu obrane bilo je 65,55% žena, a u Oružanim snagama 35,41%. U kategoriji djelatnih vojnih osoba u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama bilo je 12,44% žena. Udio žena koje su sudjelovale u operacijama potpore miru i operacijama odgovora na krize 2014. godine iznosio je 4,37%.

Tijekom 2014. godine, zbog obnašanja dužnosti savjetnice za rodna pitanja zapovjednika operacije ISAF u Afganistanu, brigadirki Gordani Garašić dodijeljen je privremeni čin brigadne generalice, što je ujedno i prva generalska dužnost koju je obnašao pripadnik Oružanih snaga u NATO vođenim operacijama.

Na temelju Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske ministar obrane je propisao sastav, nadležnost i način postupanja Odbora za ravnopravnost spolova i Odbora za zaštitu dostojanstva vojne osobe te je 25. studenoga 2014. imenovao predsjednika i članove Odbora za ravnopravnost spolova i Odbora za zaštitu dostojanstva vojne osobe.

U 2014. godini uspostavljena je suradnja u području izobrazbe s Nordijskim centrom za pitanja rodne ravnopravnosti u operacijama (*Nordic Centre for Gender in Military Operations*), Kraljevina Švedska, koji je NATO Centar izvrsnosti, određen za nositelja razvoja i provedbe aktivnosti obuke/izobrazbe u području rodniha pitanja (*NATO Department Head*).

U suradnji s Nordijskim centrom za pitanja rodne ravnopravnosti u operacijama (NCGM) i RACVIAC – Centrom za sigurnosnu suradnju, u svibnju 2014. godine organiziran je prvi Tečaj

za instruktore iz područja rodne perspektive (*Gender Training of Trainers*) u Republici Hrvatskoj. Na ovaj način obučeno je i certificirano još 16 instruktora za rodna pitanja. Oružane snage i Ministarstvo obrane raspolažu danas s ukupno 18 instruktora koji su obučeni za planiranje i provedbu preduputne obuke i raznih oblika izobrazbe o rodnoj perspektivi u operacijama. Uz navedeno, dvoje časnika završilo je i tečaj *Gender Field Advisor* (GENAD) u NCGM, Kraljevina Švedska te su obučeni za zadaće savjetnika za rodnu perspektivu u operacijama.

1.5.10. Dušobrižništvo

U skladu s temeljnim demokratskim pravom svake osobe na slobodu vjeroispovijesti, kroz instituciju Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj provodi se duhovna skrb pripadnika Oružanih snaga.

Od većih planiranih i provedenih aktivnosti kojima je nositelj bio Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj navodimo sudjelovanje na 56. međunarodnom vojnom hodočašću u Lourdesu (Francuska Republika) na kojem je sudjelovalo oko 640 pripadnika Ministarstva obrane, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva branitelja, pripadnika udruga proisteklih iz Domovinskog rata; hodočašće Oružanih snaga, policije i branitelja u Mariju Bistricu (oko 6000 sudionika); duhovne vježbe i bračni vikendi za pripadnike Oružanih snaga i djelatnike Ministarstva obrane i Ministarstva unutarnjih poslova.

Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj svoje aktivnosti i rad usklađuje s drugim vojnim ordinarijatima zemalja članica NATO-a po pitanju duhovne skrbi za pripadnike Oružanih snaga u operacijama.

Vojni kapelani su 2014. godine bili uključeni u operaciju potpore miru u Afganistanu (ISAF), gdje pružaju duhovnu skrb pripadnicima hrvatskoga kontingenta i pripadnicima iz drugih država. Priprema pripadnika Oružanih snaga za operacije i misije potpore miru obuhvaća i upoznavanje s islamskom kulturom, o čemu ih upoznaje Mešihat Islamske zajednice u Republici Hrvatskoj. Vojni kapelani određeni za operaciju sudjeluju u pripremama zajedno s drugim pripadnicima kontingenta Oružanih snaga.

1.5.11. Tranzicija i izdvajanje osoblja

Cilj Plana izdvajanja osoblja za 2014. godinu bio je odabrati, pripremiti za izdvajanje i izdvojiti najmanje 1414 djelatnika (1034 djelatne vojne osobe s pravom na mirovinu po Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba te 380 državnih službenika i namještenika).

Tijekom 2014. godine u prvom redu je izdvojeno osoblje koje ima uvjete za umirovljenje po članku 6. Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba te državni službenici i namještenici radi preustroja i smanjenja snaga.

OSOBLJE	2014.	
	PLAN	OSTVARENO
Djelatne vojne osobe s pravom na mirovinu po članku 6. Zakona	1034	1158 (62 Ž)
Državni službenici/ce i namještenici/ce	380	232 (117 Ž)
UKUPNO	1414	1380 (179 Ž)

Tablica 9. Prikaz izdvajanja osoblja u 2014. godini

Na visok postotak realizacije izdvajanja osoblja osim planskog izdvajanja znatno su utjecali i ostali oblici izdvajanja ponajprije prestanak djelatne vojne službe zbog utvrđene zdravstvene nesposobnosti za djelatnu vojnu službu i ostali prestanci po drugim osnovama (raskid i istek ugovora ugovornim vojnicima/mornarima, presude, otkazi, smrt i sl.). U 2014. godini ukupno je izdvojeno 1702 djelatnika (1470 djelatne vojne osobe i 232 državna službenika i namještenika). Na dan 1. siječnja 2014. godine 188 državnih službenika i namještenika je prevedeno po sili zakona u kategoriju vojnih specijalista.

U sklopu postupka izdvajanja uslužnih djelatnosti iz Ministarstva obrane nakon dugogodišnjeg postupka, koji traje još od 2002. godine, izdvojen je preostali dio Službe za gospodarenje nekretninama. Zatečeni državni službenici uglavnom su zbrinuti rasporedom u drugim državnim tijelima dok namještenike preuzima na rad trgovačko društvo „Pleter -usluge“ d.o.o., kojem je i hotel Zagreb u Splitu prenesen na korištenje.

Tijekom 2014. godine, od ukupno 1702 izdvojena djelatnika, 266 imalo je pravo na uključenje u Program tranzicije. Navedeno pravo iskoristile su 134 izdvojene osobe. Informiranjem o Programu tranzicije u 2014. godini obuhvaćene su 394 osobe (279 djelatnih vojnih osoba i 115 državnih službenika i namještenika). Od ukupno 359 aktivnih korisnika Programa tranzicije, 177 korisnika (65 djelatne vojne osobe i 112 državnih službenika i namještenika) je uključeno u program 2014. godine, dok su 82 korisnika u Program tranzicije uključena ranijih godina. Održano je 45 tranzicijskih radionica na kojima su sudjelovale 84 osobe. U okviru potpornog Programa stručnog osposobljavanja sklopljeno je 66 ugovora o stručnom osposobljavanju, dok se na školovanju radi ostvarenja nove karijere nalazi još 27 korisnika. Potporni Program savjetovanja i pomoći pri pronalaženju zaposlenja koristila su 92 korisnika (73 djelatne vojne osobe i 19 državnih službenika i namještenika), a potporni Program savjetovanja o obrtu, malom i srednjem poduzetništvu 21 korisnik (13 djelatnih vojnih osoba i osam državnih službenika i namještenika).

Informiranje o Programu tranzicije	394 osobe
Broj aktivnih korisnika Programa tranzicije	359 osoba
Tranzicijska radionica	45 radionica/84 osobe
POTPORNI PROGRAMI	
Program stručnog osposobljavanja	66 sklopljenih ugovora
Program savjetovanja i pomoći pri pronalaženju zaposlenja	92 osobe
Program savjetovanja o obrtu, malom i srednjem poduzetništvu	21 osoba

Tablica 10. Prikaz provedbe Programa tranzicije u 2014.

U cilju daljnjeg zbrinjavanja viška namještenika uspješna je bila suradnja s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, kao nositeljem aktivnosti provedbe Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja, kroz mobilne timove i mjere koje obuhvaćaju poslovno informiranje, poslovno savjetovanje, posjete poslodavcima, pravne savjete te grupna i individualna savjetovanja. Navedene usluge mobilnih timova koristilo je ukupno 113 namještenika kroz 27 grupnih radionica putem kojih je provedeno savjetovanje za 89 namještenika, dok je za 24 namještenika provedeno individualno savjetovanje.

1.6. Upravljanje materijalnim resursima

Opremanje i modernizacija 2014. godine provodila se u uvjetima ograničenih financijskih sredstava i rebalansa proračuna. Provedba programa opremanja i modernizacije nastavljena je prema redefiniranim prioritetima za sve grane Oružanih snaga, uz trajnu intenciju za što većim stimuliranjem uključenja domaćih proizvođača poštujući uvjete jednakoga tržišnog natjecanja i poticanjem rasta hrvatskoga gospodarstva. Opremanje i modernizacija provodila se u potpori Ciljeva sposobnosti i dostizanja zahtijevanih sposobnosti za provedbu misija i zadaća Oružanih snaga.

1.6.1. Naoružanje i vojna oprema Hrvatske kopnene vojske

Radi povećanja sposobnosti za provedbu zadaća Hrvatska kopnena vojska je 2014. godine opremljena određenim skupinama naoružanja i vojne opreme.

Borbena oklopna vozila BOV PATRIA CRO

Tijekom 2014. godine aktivnosti su bile usmjerene na nastavak realizacije višegodišnjeg ugovora s konzorcijem tvrtki PATRIA iz Finske i Đuro Đaković – Specijalna vozila d.d. Slavonski Brod za nabavu 126 baznih oklopnih vozila modela Patria AMV 8x8 te na opremanje baznih vozila podsustavima naoružanja i specijalne opreme (NSO) kroz jednogodišnje ili višegodišnje ugovore s tvrtkama ĐĐ–Specijalna vozila d.d. – Republika Hrvatska; BELINA – Republika Hrvatska; PCE-THALES – Republika Hrvatska i Francuska Republika; KONGSBERG – Kraljevina Norveška; COBHAM – Ujedinjena Kraljevina Velika Britanija i Sjeverna Irska; ELBIT – Država Izrael; ITT (EXCELIS) – Sjedinjene Američke Države; FN HERSTAL – Kraljevina Belgija, kao i s drugim tvrtkama.

U travnju 2013. godine Konzorcij je Ministarstvu obrane isporučio i posljednje od ukupno ugovorenih 126 baznih vozila, a integracija naoružanja i specijalne opreme na bazna vozila nastavljena je i u 2014. godini. Čim su vozila bila kompletirana ključnim podsustavima

naoružanja i specijalne opreme, određen broj tako opremljenih vozila sukcesivno je predavan Oružanim snagama za potrebe obuke i sudjelovanja u vježbama.

Do kraja 2014. godine predana su na privremeno korištenje 44 borbeno vozila. Isto tako, u potpunosti je opremljeno, kompletirano i predano Oružanim snagama na stalnu uporabu prvih 16 borbenih vozila u tri varijante. Do kraja 2014. godine u projekt Borbenog oklopnog vozila BOV PATRIA CRO utrošeno je ukupno 2.222.793.635,02 kuna.

Haubice – PzH2000

U svrhu realizacije Projekta PzH2000 5. prosinca 2014. između Ministarstva obrane Republike Hrvatske i Saveznog ministarstva obrane Savezne Republike Njemačke potpisan je sporazum o nabavi 12 operativnih haubica, dodatne tri haubice za pričuvne dijelove te simulator za obuku. U prosincu 2014. godine potpisan je sporazum o obuci pripadnika Oružanih snaga za uporabu i održavanje haubica čija će provedba biti realizirana u 2015. godini. Paralelno s procesom ugovaranja nabave haubica, Republika Hrvatska je postala punopravni član programa „PzH2000“ NATO agencije za potporu (*NATO Support Agency, NSPA*), u sklopu kojeg će se za navedene haubice realizirati servis, modifikacija i prilagodba. Projicirana vrijednost Projekta za razdoblje od 2014. do 2018. godine iznosi 340 milijuna kuna.

Nebojna motorna vozila – kamioni

Ministarstvo obrane je 14. kolovoza 2013. sklopilo sporazum sa Saveznim ministarstvom obrane Savezne Republike Njemačke o kupnji rabljenih nebojnih motornih vozila i kontejnera raspoloživih s viškova njemačkih Oružanih snaga. Sporazum omogućuje kupnju do 580 različitih tipova vozila i opreme (Wolf-off-road, MAN-trucks, fuel cisterns, fuel trucks). Tijekom 2014. godine nabavljeno je 27 kamiona vojnog programa MAN 4x4 nosivosti pet tona u ukupnoj vrijednosti oko 1,9 milijuna kuna te 36 kabina veze u vrijednosti od 630.000 kuna. Opremanje vozilima je u potpori dvaju NATO Ciljeva sposobnosti, kao i rješavanje nedostatka nebojnih motornih vozila u Oružanim snagama.

Ostalo naoružanje i vojna oprema

Osim primarnog financiranja iz obrambenog proračuna, opremanje Oružanih snaga je realizirano i donacijama Vlade Sjedinjenih Američkih Država putem programa ekonomske i vojne pomoći, na temelju koje je 2014. godine zaprimljeno ukupno 212 vozila različitih tipova (MAXPRO PLUS, RG 33 HAGA i MATV) u vrijednosti 58 milijuna kuna.

Ministarstvo obrane je u 2014. godini sklopilo dva ugovora s tvrtkom HS Produkt iz Karlovca o proizvodnji i isporuci jurišnih pušaka modela VHS-D1 i VHS-K1, uključujući dodatnu opremu. Na temelju tih ugovora tvrtka HS Produkt je 2014. godine isporučila 1121 jurišnu pušku za potrebe opremanja Oružanih snaga.

U 2014. godini ugovorena je i isporučena određena količina ostalih skupina oružja, ubojnih sredstava, osobne i zaštitne opreme (optički ciljnici, svjetiljke, bacači granata 40 mm, NBK oprema, kacige).

1.6.2. Naoružanje i vojna oprema Hrvatske ratne mornarice

Tijekom 2014. godine opremanje Hrvatske ratne mornarice bilo je usmjereno na početak gradnje obalnih ophodnih brodova, osposobljavanje i modernizaciju radarskog sustava *Enhanced Peregrine* te pokretanje aktivnosti vezanih za opremanje s dva autonomna podvodna vozila.

Obalni ophodni brodovi

Ministarstvo obrane je u 2014. godini potpisalo ugovor s tvrtkom Brodogradilište specijalnih objekata (BSO) d.o.o. Split o gradnji pet obalnih ophodnih brodova (prototip + četiri broda u seriji). Ugovoreni iznos gradnje brodova je 396.094.125,00 kuna, a planiran završetak gradnje brodova je do 2018. godine. Završetkom projekta gradnje obalnih ophodnih brodova povećat će se sposobnosti Obalne straže Republike Hrvatske u nadzoru i zaštiti prava i interesa Republike Hrvatske na moru u skladu s ovlastima iz Zakona o Obalnoj straži Republike Hrvatske.

Radarski sustav *Enhanced Peregrine*

Radi postizanja funkcionalnosti i uvođenja u punu operativnu uporabu radarskog sustava *Enhanced Peregrine*, potkraj 2014. godine pokrenut je Projekt osposobljavanja i modernizacije

četiri radara (vrijednost projekta je oko 100 milijuna kuna). Predviđeni troškovi modernizacije značajnim dijelom će se financirati iz američkog fonda za potporu (*Coalition Support Fund, CSF*).

Autonomno podvodno vozilo

Tijekom 2014. godine pokrenute su aktivnosti u vezi s opremanjem s dva autonomna podvodna vozila iz programa pomoći Vlade Sjedinjenih Američkih Država (*Foreign Military Financing, FMF*). Opremanjem autonomnim podvodnim vozilima unaprijedit će se NATO Cilj sposobnosti u smislu mornaričkih minskih protumjera za čišćenje luka, u dijelu otkrivanja i klasifikacije morskih mina i drugih nenamjenskih eksplozivnih sredstava u lukama i vrlo plitkom moru.

Automatski sustav za identifikaciju (AIS)

Početkom 2014. godine završen je projekt ugradnje automatskog sustava za identifikaciju (*Warship AIS*) na dvije raketne topovnjače čime je povećana sigurnost njihove plovidbe.

1.6.3. Naoružanje i vojna oprema Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane

U 2014. godini aktivnosti opremanja ove grane bile su usmjerene na kapitalni remont i nadogradnju 12 borbenih aviona MiG-21, nabavu protupožarnog aviona *Air Tractor AT-802* u dvosjed konfiguraciji te nabavu letачke i padobranske opreme.

Borbeni avion MiG 21

Na temelju zaključka Vojno-tehničkog savjeta Ministarstva obrane iz studenoga 2012. godine o zadržavanju aviona MiG-21 u uporabi, u prvoj polovici 2013. godine proveden je postupak javne nabave, a 9. srpnja 2013. sklopljen je ugovor s ukrajinskom tvrtkom *Ukrspesexport*, kojim je ugovorena nabava, remont i nadogradnja pet aviona MiG-21 te remont i nadogradnja postojećih sedam aviona MiG-21.

Do kraja 2014. godine 12 aviona je remontirano i isporučeno u Republiku Hrvatsku, od čega je sedam aviona primljeno odnosno predano Hrvatskom ratnom zrakoplovstvu i protuzračnoj obrani na operativnu uporabu, dok je preostalih pet bilo u postupku prijma Ministarstva obrane.

Početno je remont trebao završiti 30. lipnja 2014., međutim, tijekom realizacije je došlo do pogoršanja političke i sigurnosne situacije u Ukrajini što je utjecalo na probijanje ranije ugovorenih rokova.

Unatoč poteškoćama u realizaciji projekta nije bilo prekida u provedbi dodijeljenih zadaća vezanih za nadzor zračnog prostora (*Air Policing*).

Air Tractor AT-802

U svrhu dostizanja sposobnosti za provedbu namjenske obuke pilota na protupožarnim avionima *Air Tractor AT-802*, nabavljen je avion u dvosjed konfiguraciji, a ugovor o nabavi je uključio i obuku tehničkog osoblja za održavanje te obuku pilota za nastavnika letenja.

1.6.4. Strateške zalihe ubojnih sredstava i zbrinjavanje viškova

Pričuve ubojnih sredstava (UbS) skladište se u 13 vojno skladišnih kompleksa (VSK), od čega je šest perspektivnih i sedam neperspektivnih. Tijekom 2014. godine ispražnjen je jedan neperspektivan vojnoskladišni kompleks, a tijekom 2015. godine bit će potpuno napušteno preostalih šest neperspektivnih.

Postojeća pričuva UbS-a nije se značajnije mijenjala i uglavnom je starosti između 20 i 50 godina, s velikim brojem malih serija laboracije baruta i eksploziva različitih proizvođača, najčešće nepoznatoga tehničkog stanja ispravnosti i pouzdanosti, osim u dijelu vođenih raketa.

Zbrinjavanje UbS-a

U 2014. godini zbrinuto je 4907,71 tona neperspektivnoga i starog UbS-a načinima industrijske delaboracije, uništavanjem, spaljivanjem, prodajom i donacijom.

Za potrebe zbrinjavanja neperspektivnog i starog UbS-a Vlada Sjedinjenih Američkih Država donirala je financijska sredstva preko nevladine organizacije ITF *Enhancing Human Security* u iznosu od 1.000.000,00 USD, od čega je 2013. godine realizirano oko 30%, a 70% realizirano je

2014. godine. Tijekom 2014. godine u kapacitetima Oružanih snaga zbrinuto je ukupno 319,26 tona UbS-a, dok je u tvrtkama Republike Hrvatske zbrinuto ukupno 795,49 tona UbS-a.

Tijekom 2014. godine Vlada Republike Hrvatske donirala je drugim državama ukupno 9,4 tona UbS-a.

1.6.5. Opskrbna materijalna sredstva

Opremanje pripadnika Oružanih snaga osobnom opremom (odjećom i obućom), vojnom opremom opskrbe struke i ostalom opskrbnom opremom provodilo se prema planiranoj dinamici izgradnje sposobnosti Oružanih snaga te sudjelovanja u operacijama.

Za potrebe opremanja pripadnika Oružanih snaga u 2014. godini nabavljeno je 6600 kompleta prikrivne odore u tri inačice (zelena boja, modra boja i pustinjska boja u digitalnom tisku) te 4100 kompleta odora vodonepropusnih i paropropusnih u dvije inačice zelene i modre boje u digitalnom tisku.

Za potrebe opremanja ročnika u 2014. godini nabavljeno je 600 kompleta borbenih odora te 3000 hlača za potrebe opremanja pričuve. Tijekom 2014. godine nabavljeno je 16 800 pari vojničkih čizama, 250 pari čizama za pripadnike Hrvatske ratne mornarice, 2880 borbenih modularnih prsluka, 3000 vreća za spavanje te 4150 komada vojničkih naprtnjača.

Za potrebe opremanja časnika i dočasnika u sve tri grane u 2014. godini nabavljeno je 1400 kompleta službenih i svečanih odora.

U suradnji s Tekstilno- tehnološkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu razvijena je i pripadnicima Oružanih snaga dana na testiranje crna kratka jakna u dvije inačice za časnike i časnice.

Nabavljeno je devet šatora primarno namijenjenih za smještaj pripadnika Oružanih snaga tijekom vježbi i izvanrednih situacija (poplave).

1.6.6. Komunikacijsko-informacijski sustavi

Kontinuirano su provedene mjere i aktivnosti na dostizanju i održavanju potrebne razine dostupnosti usluga komunikacijsko-informacijskog sustava. Proveden je preustroj Pukovnije veze, iz koje je izdvojena Središnjica komunikacijsko-informacijskog sustava, kao pristožerna

postrojba Glavnog stožera Oružanih snaga s ključnom zadaćom potpore stacionarnoga komunikacijsko-informacijskog sustava (KIS). U Pukovnici (danas Bojni) veze ustrojen je Nacionalni razmjestivi komunikacijski modul (DCM), specijalistička postrojba veze razine satnije, koja čini okosnicu operativnoga komunikacijskog sustava NATO-a za zapovijedanje tijekom operacija koje provodi NATO.

Dio sustava poslovnih procesa i vojnih informacijskih sustava je unaprijeđen i moderniziran. Velik je naglasak bio na konsolidaciji licenci programskih alata i sistemskog softvera nužnog za redovito funkcioniranje i odvijanje poslovnih procesa.

Podignuta je razina sigurnosti komunikacijsko-informacijskog sustava te su učinjeni značajni pomaci u sustavima i procedurama obrane informatičkog prostora (*cyber defence*).

Uveden je probni rad sustav kolanja elektroničkih dokumenata (EL-DOK) unutar Ministarstva obrane i Oružanih snaga, čime su ubrzani procesi i učinjena znatna ušteda. Sustav kolanja elektroničkih dokumenata (EL-DOK) unutar Ministarstva obrane i Oružanih snaga uspješno se provodi od siječnja 2015. godine.

Provodi se projekt redefiniranja numeracije i kanala prema javnoj mreži te integracija glasovne i podatkovne mreže.

Izrađena je projektna dokumentacija za konsolidaciju mrežnih domena, imeničkih servisa, upravljanja identitetima i pravima pristupa te projektno rješenje redundantnog podatkovnog središta.

Provedeni su projekti u pripremi konsolidacije baza podataka. Nastavljena je izobrazba kadrova na CISCO i Microsoft akademiji u okviru Hrvatskoga vojnog učilišta. Intenzivirana je izgradnja geoprostornoga informacijskog sustava kao temeljne usluge. Ostvaruju se preduvjeti za samostalni razvoj dijela funkcionalnih servisa.

1.6.7. Vojne lokacije i građevine

Vojnim lokacijama i građevinama se, u skladu s odredbama Zakona o obrani, smatraju nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske koje su dane na upravljanje i raspolaganje Ministarstvu obrane te nekretnine koje se unajmljuju za rad, smještaj i obuku zapovjedništava, postrojba i ustanova te posebne vojne građevine specifične namjene.

Nekretnine kojima upravlja Ministarstvo obrane

Izvešćem o radu Državnog ureda za reviziju za 2013. godinu, u dijelu koji se odnosi na popis imovine i obveza Ministarstva obrane, naloženo je izvršenje cjelovitoga godišnjeg popisa imovine i obveza te usklađenje stanja u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom.

Nakon nalaza i mišljenja koje je dao Državni ured za reviziju, Ministarstvo obrane je donijelo Akcijski plan radi uklanjanja tih nedostataka te poduzelo niz radnji kako bi se uredilo dio oko popisa i evidencije imovine, a koji datira posljednjih dvadesetak godina.

Izvanredni popis nekretnina kojima upravlja Ministarstvo obrane u 2014. godini bio je prvi cjeloviti popis nekretnina (stanova, garaža, poslovnih prostora i vojnih nekretnina).

Ministarstvo obrane na dan 31. prosinca 2014. upravljalo je s ukupno 4246 nekretnina.

Nekretnine kojima upravlja Ministarstvo obrane	
VRSTA NEKRETNINE	BROJ
Vojne nekretnine ¹¹	229
Stanovi	2527
Garaže	1238
Poslovni prostori	252
UKUPNO	4246

Tablica 11. Pregled nekretnina kojima upravlja Ministarstvo obrane

U 2014. godini prodano je 107 stanova te ostvaren prihod od 11,6 milijuna kuna.

Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom predano je 340 neperspektivnih vojnih nekretnina, Ministarstvu branitelja predan je na upravljanje Memorijalni centar Domovinskog rata Vukovar.

U skladu s preporukama iz nalaza Državnog ureda za reviziju kod potraživanja su provedene određene radnje oko otpisa, prije svega kod potraživanja od pravnih osoba za koje je zaključen stečajni ili dovršen likvidacijski postupak te su brisani iz sudskog registra, otpis zastarjelih potraživanja ili djelomični otpis potraživanja i otpis potraživanja do 50,00 kuna.

Kako bi Ministarstvo obrane u potpunosti uredilo ovo područje, izvršene su određene predradnje u 2014. godini te je Vlada Republike Hrvatske u ožujku 2015. godine donijela Odluku kojom se

¹¹ Od 229 vojnih nekretnina, Oružane snage koriste 181 perspektivnu nekretninu, Ministarstvo obrane koristi 10 nekretnina, 36 je neperspektivnih nekretnina, a dvije nekretnine još nemaju utvrđen status perspektivnosti.

poslovni prostori u vlasništvu Republike Hrvatske, a koji obuhvaćaju poslovne zgrade, poslovne prostore, garaže i garažna mjesta koji su dosad bili na upravljanju Ministarstvu obrane prenose se na upravljanje i raspolaganje Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom. Predmet te Odluke je oko 250 poslovnih prostora i 3000 garaža i garažnih mjesta te je za to određen rok 30. lipnja 2015. Uz ovu Odluku, Vlada Republike Hrvatske je na istoj sjednici donijela odnosno revidirala Odluku o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo obrane. Odlukom se utvrđuju uvjeti i način prodaje oko 1200 stanova te pod kojim uvjetima kupci korisnici stanova imaju pravo na kupnju stana. Prodajom tih stanova ostvarila bi se financijska sredstva koja bi bila prihod državnog proračuna Republike Hrvatske i namjenski bi se koristila za kupnju i opremanje stanova za službene potrebe Ministarstva obrane odnosno ti stanovi bi bili u potpori provedbi rotacije te poboljšanja standarda djelatnih vojnih osoba. Odlukom se omogućuje podnošenje zahtjeva za kupnju stana do 30. lipnja 2015., a ako korisnik stana ne podnese zahtjev za kupnju stana, stan će se prenijeti Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom koji će u skladu s modalitetima upravljanja državnom imovinom odlučivati o statusima tih stanova i o pravima njihovih korisnika. Donošenjem i provedbom ovih odluka Ministarstvo obrane se rasterećuje neperspektivnih nekretnina te će na upravljanju Ministarstvu obrane ostati samo službeni stanovi za potrebe Oružanih snaga i Ministarstva obrane te perspektivne vojne nekretnine.

Vojne građevine

Na vojnim lokacijama provode se održavanja, rekonstrukcije i adaptacije postojećih građevina te izgradnja novih građevina potrebnih za redovito funkcioniranje Ministarstva obrane i Oružanih snaga. U tom cilju 2014. godine vršena su ulaganja u postojeće građevine na sljedećim lokacijama:

- Najveća ulaganja vršena su u vojarnu „Pukovnik P. Matanović“ u Petrinji kao jednu od najperspektivnijih vojarni u Oružanim snagama. Tijekom 2014. godine sklopljen je dvogodišnji ugovor za izgradnju dviju smještajnih građevina te za izgradnju i rekonstrukciju infrastrukture nužne za proširenje smještajnih kapaciteta.
- Izvršeno je značajno ulaganje u objekte Hrvatskoga vojnog učilišta „Petar Zrinski“ u kontekstu pokretanja novih studijskih programa. Tijekom 2014. godine izvršena je

rekonstrukcija i adaptacija postojećih građevina čime je postignut visok stupanj studentskog smještaja na ukupnoj korisnoj površini od oko 7500 m².

- Vojno skladište „Hrvatski Ždral“ u Doljanima jedno je od četiriju skladišta za smještaj ubojnih i minsko-eksplozivnih sredstava. Tijekom 2014. godine započela je izgradnja podzemnih skladišnih objekata za skladištenje UbS-a, čime će se na kraju građevnog ciklusa (2016. godina) povećati kapacitet podzemnih skladišta za dodatnih 2300 m².
- S obzirom na to da godinama nije bilo sustavnih ulaganja u sjedište Ministarstva obrane koje uključuje i Glavni stožer Oružanih snaga, 2014. godine započela je rekonstrukcija i toga dijela.
- Zrakoplovna baza Pleso jedna je od dviju vojnih zračnih luka nominiranih za prihvrat vojnih zrakoplova Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva te zrakoplova zračnih snaga partnerskih država. U tom cilju, a dijelom i s obzirom na izgradnju nove Međunarodne zračne luke Zagreb (MZL), pristupilo se značajnijim ulaganjima u rekonstrukciju postojećih kapaciteta te izgradnju novih. Potpuno je rekonstruirana infrastruktura, sadržaji za normalno funkcioniranje borbenih zrakoplova, a pristupilo se i izgradnji novoga položaja dežurnoga borbenog dvojca što je uvjetovano zamjenom parcela s novim koncesionarom MZL Zagreb sa svim potrebnim sadržajima.

Osim navedenih, ulagalo se i u druge manje zahtjevne postojeće građevine. Tako je ukupno za kapitalna ulaganja, rekonstrukcije i adaptacije smještajnih i poslovnih građevina u 2014. godini utrošeno oko 90 milijuna kuna.

Vojni geoinformacijski sustav – VoGIS

Cilj projekta VoGIS je opremanje Oružanih snaga ažurnim, digitalnim, standardiziranim, funkcionalnim i interoperabilnim prostornim podacima područja Republike Hrvatske u skladu s NATO standardima.

Završetak realizacije Projekta očekuje se do kraja 2017. godine. Tijekom 2014. godine izrađen je i odobren testni list Slunj te projektne dokumentacija za vojnu taktičku kartu mjerila 1:50 000. U završnoj fazi je izrada projektne dokumentacije za operativnu kartu mjerila 1:250 000 – kopnena inačica i testnog lista. Provedena je terenska kontrola podataka za Dubrovačko-neretvansku županiju.

Multinacionalni program zajedničke geoprostorne proizvodnje

Ministarstvo obrane je 14. lipnja 2013. pristupilo međunarodnom vojnom programu Multinacionalni program zajedničke geoprostorne proizvodnje (*Multinational Geospatial Cooproduction Program – MGCP*). Zadatak programa je proizvodnja digitalnih vektorskih geoprostornih podataka visoke točnosti, razine mjerila 1:50 000, s pomoću satelitskih snimaka i drugih dostupnih izvornika za područja od interesa za države sudionice. Republika Hrvatska je preuzela obvezu izrade geoprostornih podataka za 12 polja (jedno polje odgovara geografskom području pokrivanja 1°x 1° što odgovara veličini prostora od 110x110 km). MGCP se realizira vlastitim snagama. Tijekom 2014. godine radna skupina MGCP-a opremljena je najnovijim hardverom i softverom s tržišta. Proveden je tečaj iz osnovnog i naprednog GIS-a za članove radne skupine MGCP-a na Hrvatskom vojnom učilištu i tri funkcionalne radionice pod mentorstvom međunarodnih stručnjaka. U svibnju 2014. godine, Republika Hrvatska je dobila certifikat *Imagery Benchmarking Process* za samostalnu sposobnost ortorektifikacije. Predviđeni rok za realizaciju preuzetih 12 polja MGCP programa je kraj 2018. godine.

1.7. Upravljanje financijskim resursima

Financijski plan Ministarstva obrane za 2014. godinu utvrđen je Državnim proračunom Republike Hrvatske i mijenjao se u skladu s Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske te dobivenoj suglasnosti Ministarstva financija. U konačnici je iznosio 4.265.802.080 kuna, što predstavlja 1,30% projiciranog BDP-a. U usporedbi s 2013. godinom, udio obrambenog proračuna u BDP-u smanjen je za 0,06% (s 1,36 % na 1,30% BDP-a)¹².

OPIS	Financijski plan MORH-a 2014. u kunama	Projekcija BDP* za 2014. godinu u milijunima kuna	Udio u BDP u %
Državni proračun Republike Hrvatske za 2014. godinu i projekcije za 2015. i 2016. godinu Narodne novine, br. 152/13.	4.520.469.671	328.927	1,37%
Izmjene i dopune Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2014. godinu i projekcije za 2015. i 2016. godinu Narodne novine, br. 39/14.	4.278.647.780	328.927	1,30%
Izmjene i dopune Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2014. godinu i projekcije za 2015. i 2016. godinu Narodne novine, br. 141/14.	4.265.802.080	328.927	1,30%
Suglasnost ministra financija temeljem članka 46. Zakona o proračunu	4.265.802.080	328.927	1,30%

Tablica 12. Financijski plan Ministarstva obrane za 2014. godinu

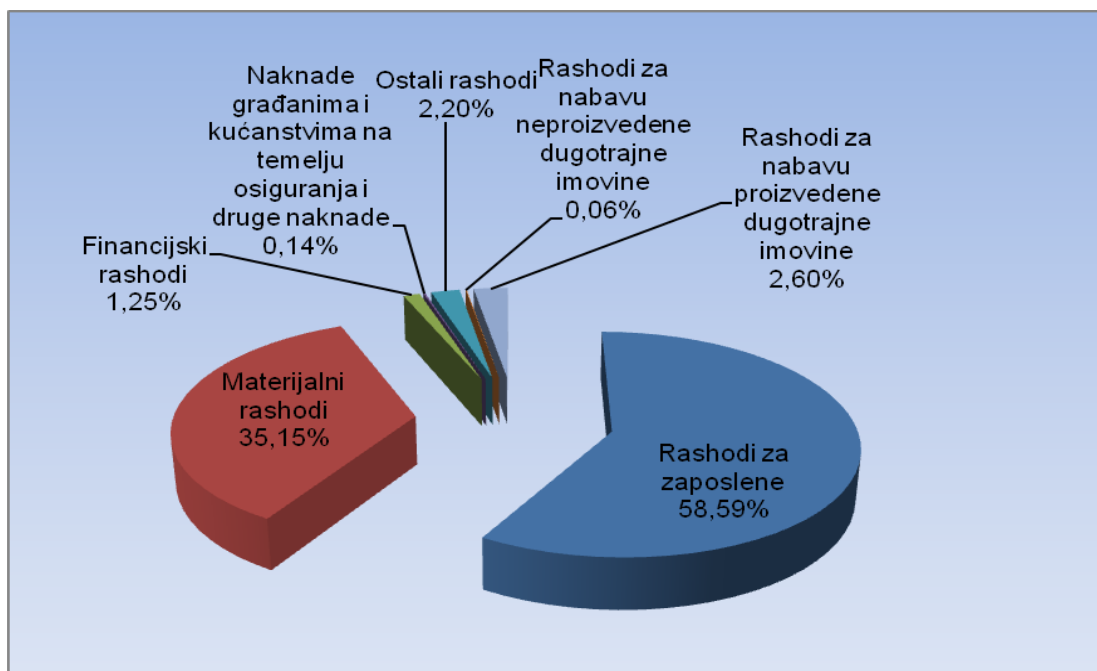
Izvršenje Financijskog plana Ministarstva obrane za 2014. godinu prema modificiranom računovodstvenom načelu, prema kojemu se rashodi priznaju temeljem nastanka poslovnog događaja, iznosi 4.170.160.259 kuna.

¹² Financijski plan Ministarstva obrane za 2014. godinu donesen je u prosincu 2013. godine te je iznosio 4.520.469.671 kuna. Tijekom 2014. godine provedena su dva rebalansa Državnog proračuna Republike Hrvatske, kojima je Financijski plan Ministarstva obrane smanjen u ukupnom iznosu od 254.667.591 kuna.

* Izvor podataka za procjenu BDP-a – Državni zavod za statistiku, priopćenje od 6. ožujka 2015.

RASHODI MINISTARSTVA OBRANE U 2014. GODINI	PLAN 2014.	IZVRŠENJE 2014.	INDEKS IZVRŠENJA	STRUKTURA IZVRŠENJA U %
	1	2	3=2/1*100	4=3/ukupno
RASHODI ZA ZAPOSLENE	2.482.537.400	2.443.194.396	98,42	58,59%
MATERIJALNI RASHODI	1.526.859.290	1.466.009.821	96,01	35,15%
FINANCIJSKI RASHODI	52.775.040	52.268.973	99,04	1,25%
NAKNADE GRAĐANIMA I KUĆANSTVIMA NA TEMELJU OSIGURANJA I DRUGE NAKNADE	7.902.500	6.026.272	76,26	0,14%
OSTALI RASHODI	85.794.700	91.613.238	106,78	2,20%
RASHODI ZA NABAVU NEPROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	3.448.500	2.600.835	75,42	0,06%
RASHODI ZA NABAVU PROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	106.484.650	108.446.723	101,84	2,60%
	4.265.802.080	4.170.160.259	97,76	100,00%

Tablica 13. Planirani i izvršeni rashodi Ministarstva obrane u 2014. godini

Slika 2. Struktura izvršenih rashoda Ministarstva obrane u 2014. godini prema ekonomskoj klasifikaciji

U strukturi izvršenja Financijskog plana za 2014. godinu, 58,59% ili 2.443 milijardi kuna odnosi se na rashode za zaposlene, što uključuje redovne plaće zaposlenika, obvezne doprinose na plaću

i ostale rashode za zaposlene (otpremnine, naknade za invalidnost, jubilarne nagrade, dar za djecu, nagrade za uspješno ispunjenje ugovora o vojničkoj službi i dr.).

Materijalni rashodi čine 35,15% izvršenja Financijskog plana ili 1.466 milijardi kuna, a odnose se na opremanje Oružanih snaga naoružanjem i vojnom opremom, održavanje vojnih lokacija i građevina, održavanje materijalno-tehničkih sredstava te na rashode za energiju, materijal i usluge potrebne za funkcioniranje sustava i obavljanje zadaća Oružanih snaga.

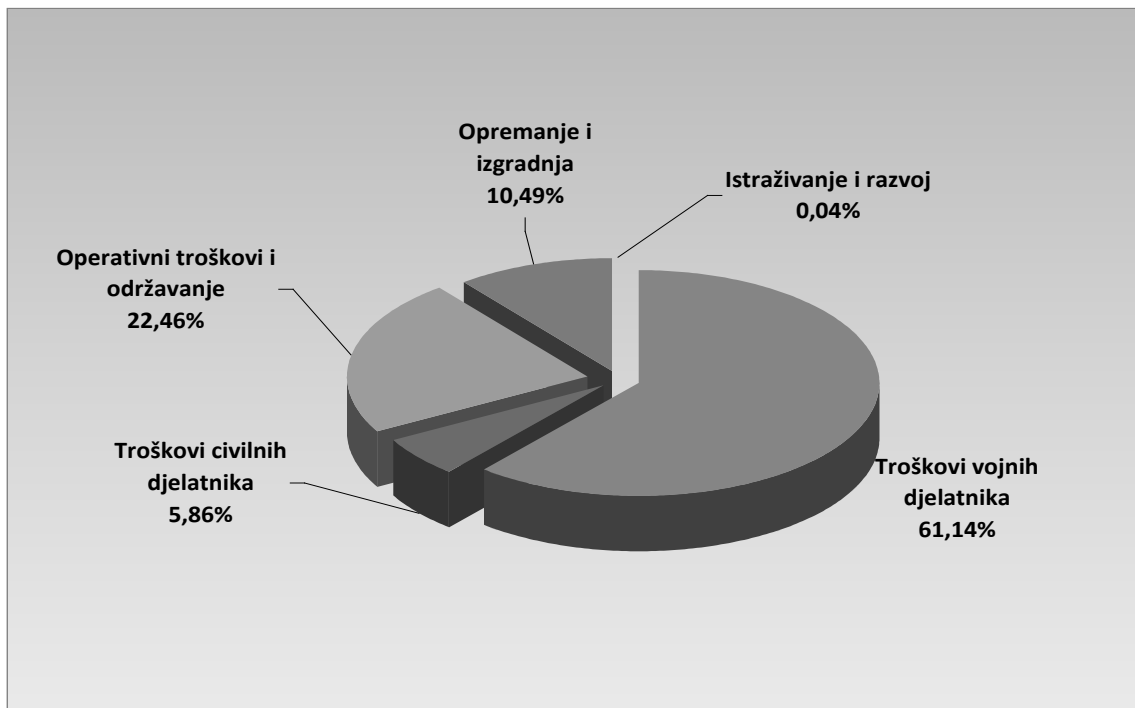
Preostalih 6,26% Financijskog plana Ministarstva obrane ili 260,96 milijuna kuna odnosi se na financijske rashode, naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade, ostale rashode te rashode za nabavu neproizvedene i proizvedene dugotrajne imovine.

Prema NATO metodologiji prikaza strukture izvršenja financijskog plana, troškovi za vojno osoblje iznose 61,14%, za civilno osoblje 5,86%, operativni troškovi i održavanje su 22,46%, troškovi opremanja i izgradnje 10,49%, a troškovi istraživanja i razvoja 0,04% ukupnog Financijskog plana u 2014. godini.¹³

NATO METODOLOGIJA		PLAN 2014. (u kunama)	IZVRŠENJE 2014. (u kunama)	INDEKS IZVRŠENJA PLANA	STRUKTURA IZVRŠENJA U %
		1	2	3=2/1*100	4=2/ukupno
1	OPERATIVNI TROŠKOVI	3.850.748.893	3.730.858.434	96,89	89,47%
1a	Troškovi vojnih djelatnika	2.581.253.933	2.549.833.262	98,78	61,14%
1b	Troškovi civilnih djelatnika	262.421.675	244.507.886	93,17	5,86%
1c	Operativni troškovi i održavanje	1.007.073.285	936.517.287	92,99	22,46%
2	OPREMANJE I IZGRADNJA	412.413.187	437.453.991	106,07	10,49%
3	ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ	2.640.000	1.847.834	69,99	0,04%
UKUPNO		4.265.802.080	4.170.160.259	97,76	100,00%

Tablica 14. Planirani i izvršeni rashodi i izdaci Ministarstva obrane u 2014. godini prema NATO metodologiji

¹³Troškovi vojnog i civilnog osoblja prema NATO metodologiji razlikuju se od rashoda za zaposlene po ekonomskoj klasifikaciji u financijskom planu, jer osim plaća, doprinosa na plaću i ostalih rashoda za zaposlene, obuhvaćaju i naknade zaposlenima, troškove za hranu i troškove za odjeću i obuču.

Slika 3. Struktura izvršenih rashoda Ministarstva obrane u 2014. godini prema NATO metodologiji

2. ORUŽANE SNAGE

2.1. Izvršenje misija i zadaća

Oružane snage izvršavale su zadaće i provodile aktivnosti u sklopu svih triju misija definiranih strateškim dokumentima: obranu Republike Hrvatske i saveznika, doprinos međunarodnoj sigurnosti i potporu civilnim institucijama.

2.1.1. Obrana teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti te obrana saveznika

Ulaskom u NATO Republika Hrvatska je preuzela, usporedno s jamstvima kolektivne obrane, i odgovornost sudjelovanja u zajedničkom savezničkom odgovoru po članku 5. Sjevernoatlantskog ugovora. Republika Hrvatska kao članica Saveza sudjeluje u provedbi stalnih zadaća putem snaga stavljenih pod operativno zapovijedanje Vrhovnom zapovjedniku savezničkih snaga za Europu te u NATO operacijama izvan članka 5. Sjevernoatlantskog ugovora. U kontekstu članstva u EU-u, Republika Hrvatska preuzima i odgovornosti koje proizlaze iz Zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP).

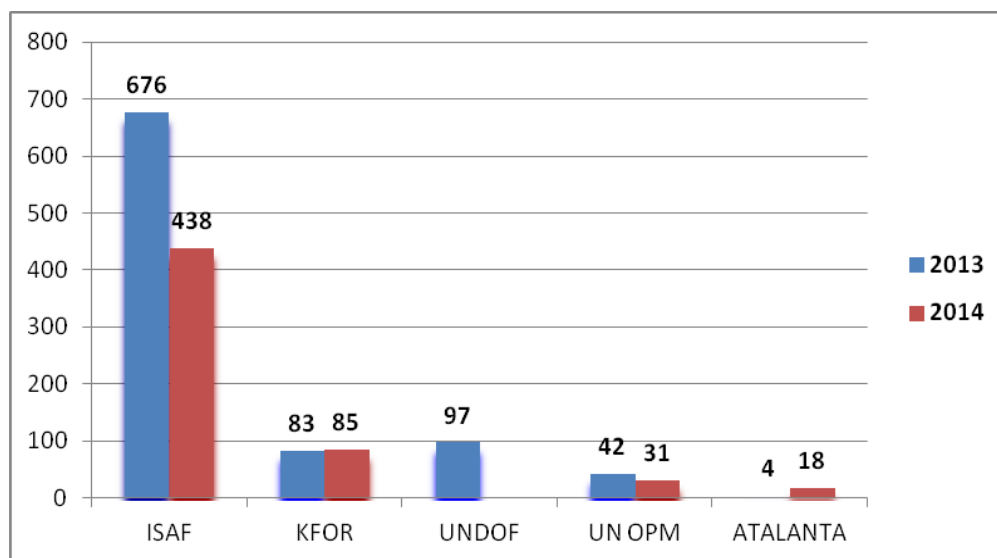
Oružane snage obučavaju se u cilju dostizanja NATO Ciljeva sposobnosti, povećanjem i održavanjem operativnih sposobnosti, u cilju potpore operacijama u tijeku, a u skladu s utvrđenom razinom ambicije za sudjelovanjem razmjestivih snaga u NATO snagama za odgovor (*NATO Response Force, NRF*) i borbenim skupinama EU (EUBG) te drugim UN/NATO/EU snagama.

Nadzor i zaštita suvereniteta i neovisnosti Republike Hrvatske provodi se izvršavanjem zadaća nadzora i zaštite suverenih prava na moru te u zračnom prostoru gdje Republika Hrvatska pridonosi i savezničkom sustavu protuzračne i proturaketne obrane (NATINAMDS). Tijekom 2014. godine pomorske snage Obalne straže Republike Hrvatske u plovidbi su provele 169 dana, ploveći 862 sata, prešavši 11 079 nautičkih milja, pri čemu su obavili 137 aktivnosti, utrošivši 468 544 litara goriva. U istom razdoblju zračne snage Obalne straže Republike Hrvatske (2 PC-9 „Pilatus“ i 4 Mi-8 MTV1) u provedbi zadaća zaštite suvereniteta nad morskim i zračnim

prostorom ukupno su izvršile 59 letova, ostvarile 89 sati naleta, angažirale 113 djelatnika i utrošile 23 165 litara goriva.

2.1.2. Doprinos međunarodnoj sigurnosti

Tijekom 2014. godine Oružane snage sudjelovale su u dvije NATO operacije ISAF u Afganistanu i KFOR na Kosovu; EU operaciji NAVFOR Somalija ATALANTA te pet operacija potpore miru Ujedinjenih naroda (UN), u kojima su ukupno sudjelovala 572 pripadnika Oružanih snaga. Angažiranjem u operacijama i misijama potpore miru Oružane snage razvijaju sposobnosti djelovanja u međunarodnom okružju i podižu razinu interoperabilnosti. Za sve operacije i misije potpore miru u 2014. godini utrošeno je 139.746,146 kuna.

Slika 4. Prikaz angažiranog osoblja u misijama i operacijama potpore miru 2013. i 2014. godine

Operacija ISAF

Brojčana veličina savezničkih snaga angažiranih u operaciji ISAF u Afganistanu 2014. godine imala je tendenciju smanjenja u cilju dostizanja zadane brojčane veličine od 12 000 pripadnika za početak provedbe nove misije. Operacija ISAF je zaključena 31. prosinca 2014., a od 1. siječnja 2015. otpočela je nova misija pod nazivom *Resolute Support* (RS).

Tijekom 2014. godine u području operacije ISAF bilo je angažirano ukupno 438 pripadnika Oružanih snaga, od čega 21 žena. Pripadnici hrvatskoga kontingenta (HRVCON) bili su raspoređeni u zonama odgovornosti triju regionalnih zapovjedništava Regionalnog zapovjedništva Capital u Kabulu, Regionalnog zapovjedništva Sjever u Mazar-e-Sharifu i Regionalnog zapovjedništva Istok u Ghazniju. Zaključno s 31. prosincem 2014. završeno je sudjelovanje u operaciji ISAF tako da je 24. HRVCON ISAF od 1. siječnja 2015. preimenovan u 1. HRVCON RS. Tendencija smanjenja broja angažiranih pripadnika u operaciji ISAF utjecala je i na sastav hrvatskih kontingenata pa je tako na početku 2014. godine u operaciji ISAF bilo angažirano 170 pripadnika dok su 31. prosinca 2014. u sastavu 24. HRVCON-a sudjelovalo 92 pripadnika Oružanih snaga.

Struktura HRVCON-a također je pratila zahtjeve za promjenom strukture snaga ISAF-a iskazanom kroz povećanje sudjelovanja specijalnih snaga ponajprije namijenjenih osposobljavanju i obučavanju specijalne policije Afganistana. Tako je u područje Regionalnog zapovjedništva Istok u Ghazniju 16. veljače 2014. upućena sastavnica *Special Operations Task Unit* (SOTU) brojčane veličine 16 pripadnika radi obučavanja Pokrajinske interventne satnije specijalne policije Afganistana.

U kontingentima je 2014. godine bilo angažirano šest pripadnika Ministarstva unutarnjih poslova na zadaćama mentoriranja Afganistanske civilne policije. Također je na zadaćama koje je provodila sastavnica namjenski organiziranih snaga pješastva sudjelovalo 57 pripadnika vojske Crne Gore.

Glavno obilježje aktivnosti u operaciji potpore miru ISAF u 2014. godini je potpuna predaja odgovornosti za sigurnosnu situaciju u Afganistanu lokalnim snagama sigurnosti te smanjenje brojčanih veličina angažiranog osoblja kako bi se uspješno provela tranzicija iz operacije ISAF u misiju *Resolute Support*.

U skladu s planovima NATO-a o zatvaranju određenih baza i predaji dijela infrastrukture afganistanskim snagama sigurnosti, hrvatski dio kampa Mike Spann u Mazar-e-Sharifu predan je pripadnicima ANSF-a 8. siječnja 2014., a zapovjednik i njegova osobna skupina premješteni su u kamp Marmal, gdje je uspostavljeno novo operativno središte. U svibnju 2014. godine provedeni su prijam i pripreme za transport 162 vozila M-ATV doniranih od Sjedinjenih Američkih Država koji su u kolovozu 2014. godine stigli u Republiku Hrvatsku.

Strateški prijevoz pripadnika kontingenata i tereta, prilikom redovnih rotacija, u/iz područja operacije organiziran je u suradnji s oružanim snagama Sjedinjenih Američkih Država. Pojedinačno upućivanje odnosno povratak iz područja operacije provedeno je transportnim kapacitetima oružanih snaga Savezne Republike Njemačke u kombinaciji s komercijalnim letovima.

Funkcioniranje Oružanih snaga u operaciji ISAF potpomognuto je bilateralnim ugovorom sa SAD-om, koji je osiguravao strateški prijevoz u/iz područja operacije, najam vozila, specijalnu opremu, streljivo i druga potrošna materijalna sredstva bez naplate ili po povlaštenim cijenama.

Operacija KFOR

U operaciji KFOR u 2014. godini sudjelovalo je ukupno 85 pripadnika Oružanih snaga, od toga dvije pripadnice. Uz 72 pripadnika Oružanih snaga, u sastavnicama zračnog i zemaljskog osoblja HRVCON-a te dva helikoptera Mi-17Sh, stacioniranih u bazi „Bondsteel“ u Uroševcu/Ferizaju, angažirano je i 13 pripadnika na stožernim dužnostima u zapovjedništvu KFOR-a.

Oružane snage nastavile su s upućivanjem pripadnika u sklopu NATO multinacionalne postrojbe za kontrolu kretanja koje je Republika Hrvatska članica od 2005. godine. Navedene pozicije popunjavale su se tijekom trećeg i četvrtog kvartala u četveromjesečnim rotacijama.

Tijekom 2014. godine nastavljene su redovite šestomjesečne rotacije stožernih zrakoplovnih časnika u Odjelu J-3/JOC Zapovjedništva KFOR-a, a u studenome 2014. godine su Oružane snage treći put uputile časnika s činom brigadira na dužnost pomoćnika načelnika stožera KFOR-a za osoblje, logistiku i inženjeriju (ujedno i nacionalni predstavnik pri KFOR-u), s trajanjem dužnosti od šest mjeseci. Nastavljeno je s redovitim rotacijama časnika na poziciji u Zapovjedništvu KFOR-a na dužnosti višeg savjetnika u Zapovjedništvu za obuku i doktrinu u trajanju od godinu dana. Od veljače 2014. godine Oružane snage su otpočele s upućivanjem časnika u redovitim šestomjesečnim rotacijama na novoj poziciji časnika za upravljanje obavještajnim zahtjevima i raspodjelu u Odjelu J-2 Zapovjedništva KFOR-a te od ožujka 2014. godine na poziciji obavještajnog časnika u sustavu NATO C2 u operaciji KFOR.

Ostale misije i operacije

Oružane snage su 2014. godine sudjelovale u EU operaciji potpore miru u Somaliji (ATALANTA) s ukupno 18 pripadnika, od kojih su trojica obnašala stožernu dužnost u zapovjedništvu operacije, a troje je bilo ukrcao na ratne brodove Helenske Republike i Talijanske Republike. Ukrcaj na brodove temeljen je na bilateralnim dogovorima s državama partnerima, angažiranje časnika na stožernoj dužnosti u Operativnom zapovjedništvu operacije u Northwoodu provodilo se u redovitim šestomjesečnim rotacijama.

U prosincu 2014. godine Oružane snage su prvi put u operaciju uputile Autonomni tim za zaštitu brodova (*Autonomous Vessel Protection Detachment, AVPD*) od 12 pripadnika (četiri časnika i osam dočasnika). Hrvatski AVPD tim je 28. prosinca 2014. preuzeo dužnost na brodu koji dostavlja humanitarnu pomoć Somaliji u sklopu Svjetskog programa za hranu. Planirano trajanje angažmana hrvatskog AVPD tima je tri mjeseca. Uz AVPD tim, u dogovoru s bilateralnim partnerom, upućen je i časnik na zapovjedni brod operacije.

NATO snage odgovora – NRF

U strukturi NATO snaga odgovora (*NATO Response Force, NRF*) Oružane snage su 2014. godine sudjelovale s mehaniziranom pješačkom satnijom na borbenim vozilima PATRIA u sklopu savezničkog korpusa u Francuskoj (RRC-FRA). Ove snage bile su deklarirane u sastav NATO snaga trenutnog odgovora (*Immediate Response Forces, IRF*).¹⁴ Stanje pripravnosti za ove snage je jedna godina (od 1. siječnja do 31. prosinca tekuće godine). Oružane snage participiraju u NRF snagama s oko 1% od NATO snaga trenutnog odgovora (oko 140 pripadnika).

Tijekom 2014. godine provedene su pripremne radnje za angažiranje mehanizirane satnije iz bojne gardijske brigade za NRF 2015. čime se ispunjava obveza Republike Hrvatske prema NATO-u. Osim mehanizirane satnije 2014. godine, Oružane snage su provele pripremne radnje za angažiranje stožernog osoblja u komponenti specijalnih snaga NRF-a (*Special Operations Component Command, SOCC*) i u združenoj grupi za logističku potporu (*Joint Logistic Support Group, JLSG*).

¹⁴ IRF snage su sastavnica NRF snaga s visokom raznom spremnosti.

Borbenne skupine Europske unije – EUBG

Koncept borbenih skupina EU-a (EUBG) planira angažiranje vodećih nacija na rotacijskoj bazi svakih nekoliko godina te uključivanje manjih nacija sa svojim sposobnostima. Oružane snage su nakon sudjelovanja u EUBG 2012/II. pod vodstvom oružanih snaga Savezne Republike Njemačke nastavile planiranje sudjelovanja u borbenim skupinama EU-a u ciklusu kad Savezna Republika Njemačka opet bude vodeća nacija. S obzirom na to da je Savezna Republika Njemačka planirana za vodeću naciju u drugoj polovici 2016. godine, u tom je razdoblju planiran i budući angažman Oružanih snaga.

Oružane snage planiraju angažiranje do 250 pripadnika u EUBG 2016/II, što predstavlja istu brojčanu veličinu kao i u 2012. godini. Ciklus planiranja započeo je potkraj 2013. godine sudjelovanjem na koordinacijskoj konferenciji u Pragu te se nastavio 2014. godine kada su se provodile planske konferencije i usklađivali memorandumi o razumijevanju u vezi s obvezama u sklopu budućeg angažiranja u borbenoj skupini EU-a u 2016. godini. Unutar borbene skupine Oružane snage daju mehaniziranu satniju pješništva na borbenim vozilima PATRIA, desetinu za pretovar tereta, desetinu za skladištenje goriva, vod za opću inženjerijsku potporu, desetinu za logističku potporu, stožerno osoblje na svim razinama te nacionalni element potpore.

Također u 2014. godini započet je planski ciklus za sudjelovanje u borbenoj skupini EU-a u 2017. godini pod vodstvom Talijanske Republike. Planirano je angažiranje do 20 pripadnika Oružanih snaga u EUBG 2017/I. Radi pružanja cjelovite sposobnosti unutar borbene skupine, planirano je sudjelovanje voda za psihološke operacije (PSYOPS).

Nadzor naoružanja, razoružanje i neproliferacija

Oružane snage obavljaju upravne i stručne poslove vezane uz provedbu međunarodnih sporazuma o nadzoru naoružanja kojih je potpisnik Republika Hrvatska. Primjenom verifikacijskih mehanizama pojedinog ugovora planiraju i provode inspekcije i posjete, organiziraju prihvate inozemnih inspeksijskih timova, izrađuju godišnje informacije o Oružanim snagama i prate stanje naoružanja kako bi se ojačao međusobni stupanj povjerenja i otvorenosti, a samim time održala sigurnost u regiji.

Tijekom 2014. godine provedene su međunarodne obveze vezane uz nadzor naoružanja koje su definirane međunarodnim sporazumima odnosno ugovorima:

1. Sporazumom o subregionalnoj kontroli naoružanja (SSKN)
2. Bečkim dokumentom 2011 (BD 2011)
3. Ugovorom "Otvorena neba" (ON).

Pregled svih izvršenih verifikacijskih aktivnosti po nadzoru naoružanja tijekom 2014. godine nalazi se u prilogu ovoga Izvješća.

2.1.3. Potpora Oružanih snaga civilnim institucijama u zemlji

Tijekom 2014. godine Oružane snage bile su angažirane u situacijama u kojima civilne sposobnosti nisu bile dostatne za pravodobnu i uspješnu zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara. Time su se Oružane snage potvrdile kao snage spremne izvršavati zadaće potpore civilnim institucijama. Sposobnosti Oružanih snaga za pružanje potpore civilnim institucijama i stanovništvu 2014. godine koristile su se i u provedbi humanitarne pomoći izvan Republike Hrvatske.

Oružane snage pružale su potporu 2014. godine civilnim institucijama angažiranjem u brojnim aktivnostima gašenju velikih požara otvorenog prostora, hitnom medicinskom prevoženju oboljelih i/ili ozlijeđenih osoba zrakom, prevoženjem organa za transplantaciju, traganju i spašavanju na kopnu i otocima, sprječavanju i uklanjanju posljedica vremenskih nepogoda (poplavama koje su 2014. godine zbog pojave ekstremnih hidroloških prilika za posljedicu imale pojavu velikih voda i ekstremnih vodostaja s gubitkom ljudskih života i velikim materijalnim štetama), odavanjem počasti na pokopima preminulih hrvatskih branitelja, pružanjem logističke potpore udrugama proizašlim iz Domovinskog rata, pružanjem potpore jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, tijelima državne uprave, pravnim i fizičkim osobama te udrugama, kao i u pružanju humanitarne pomoći u inozemstvu.

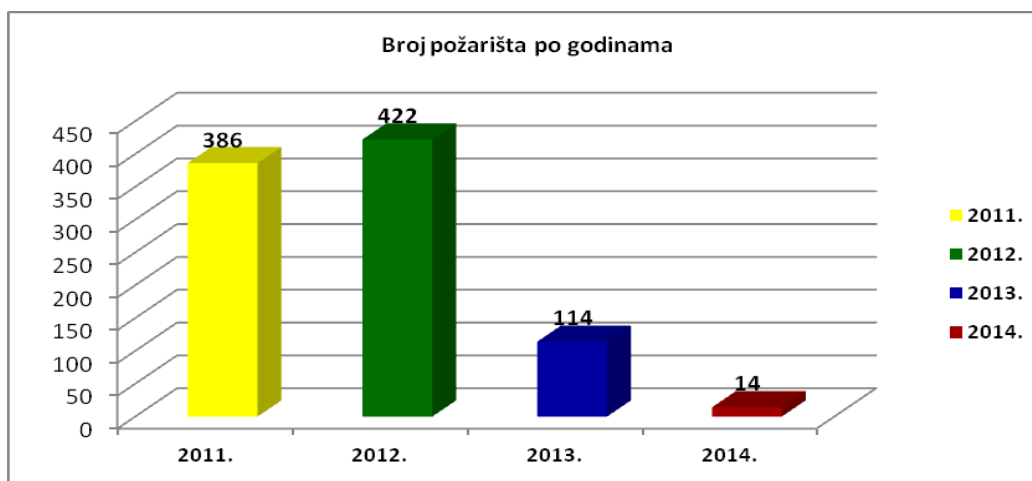
U 2014. godini Oružane snage su pružile civilnim institucijama 8349 potpora. Ukupni troškovi potpora iznosili su 78.541.733,32 kuna (izuzevši troškove potpore gašenja požara otvorenog prostora).

	Broj angažiranih pripadnika	Troškovi (kuna)
Poplave	5260	9.831.428,24 (+ 4.340.503,47 za sudjelovanje u obrani od poplava u Bosni i Hercegovini)
Hitno medicinsko prevoženje oboljelih i/ili ozlijeđenih osoba zrakom	Broj prevoženja	
	490	12.654.999,90
Potraga i spašavanje na kopnu i otocima	Broj akcija potrage i spašavanja	
	20	1.641.995,74
Zdravstveno zbrinjavanje – liječenje hiperbaričnom oksigenoterapijom	Broj liječenja	
	1065	511.115,20
Pružanje potpore na pokopima	Broj angažiranih pripadnika	
	36526	1.719.714,06
Ostale potpore (civilne institucije, udruge, pravne i fizičke osobe)	Broj potpora	
	5538	48.219.587,93

Tablica 15. Prikaz potpore Oružanih snaga civilnim institucijama (izuzev troškova gašenja požara)

Gašenje požara otvorenog prostora

Na 14 požarišta u Republici Hrvatskoj gašenje je provedeno s 498 letova zrakoplova te je utrošeno 60.164.504,08 kuna.

Slika 5. Prikaz pokazatelja djelovanja HRZ-a i PZO-a u protupožarnim zadaćama od 2011. do 2014.

Tijekom angažiranja protupožarnih namjenskih organiziranih snaga Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane (PP NOS HRZ i PZO) na gašenju požara u 2014. godini ostvareno je 498 letova u trajanju od 62:05 sati naleta. Izbačeno je 2 373 tona vode, prevezeno 58 osoba i 7 tona tereta te utrošeno 47 026 litara goriva.

Pomoć ugroženim područjima od poplava

Oružane snage svojim su kapacitetima i sposobnostima pružile pomoć redovnim snagama za obranu od poplava na najugroženijim područjima Republike Hrvatske te su bile angažirane na zadaćama obilaska, nadzora i popravka nasipa, punjenju vreća s pijeskom, izgradnji zečjih nasipa, pripremi i podjeli obroka, dostavi pitke vode, prijevozu hrane i mještana, dekontaminaciji, spašavanju ljudi i imovine i drugim oblicima humanitarne pomoći.

Od 13. veljače 2014. do 3. ožujka 2014. na području Zagrebačke županije i Sisačko-moslavačke županije bilo je angažirano 1577 pripadnika s motornim vozilima i materijalnim sredstvima.

Od 16. svibnja 2014. do 26. lipnja 2014. zbog ekstremnog porasta vodostaja rijeka, od kojih su neke vrijednosti prelazile ikada zabilježene maksimume na području Požeško-slavonske županije, Brodsko-posavske županije i Vukovarsko-srijemske županije bilo je angažirano 2120 pripadnika s motornim vozilima i materijalnim sredstvima.

Tijekom provedbe zadaća evakuirano je 3255 osoba, 3600 domaćih životinja, izvučeno je ukupno 1591 lešina iz poplavljenoga područja, napunjeno oko 225 000 vreća za zečje nasipe, prevezeno 737 vreća za prednasip, izrađeno 135 metara prednasipa, izrađeno 498 metara zečjeg nasipa, utrošeno 1479 m³ kamena, sanirano 1625 metara ceste, pripremljeno i podijeljeno 43 628 toplih obroka, podijeljeno 3780 suhih obroka (IBO), istočeno 113 246 litara goriva, dostavljeno 123 629 litara vode, prevezeno 160 tona tereta, dekontaminirano 45 815 osoba te 26 360 ostalih sredstava, angažirano je pet helikoptera, provedeno 94 nleta u trajanju od 52 sata i 15 minuta, prevezena 341 osoba, postavljen most „Bejli“ (TJ-14) u selu Račinovci na mjestu srušenog mosta preko kanala Teča, popravljena tri mosta „Bejli“ u Otoku.

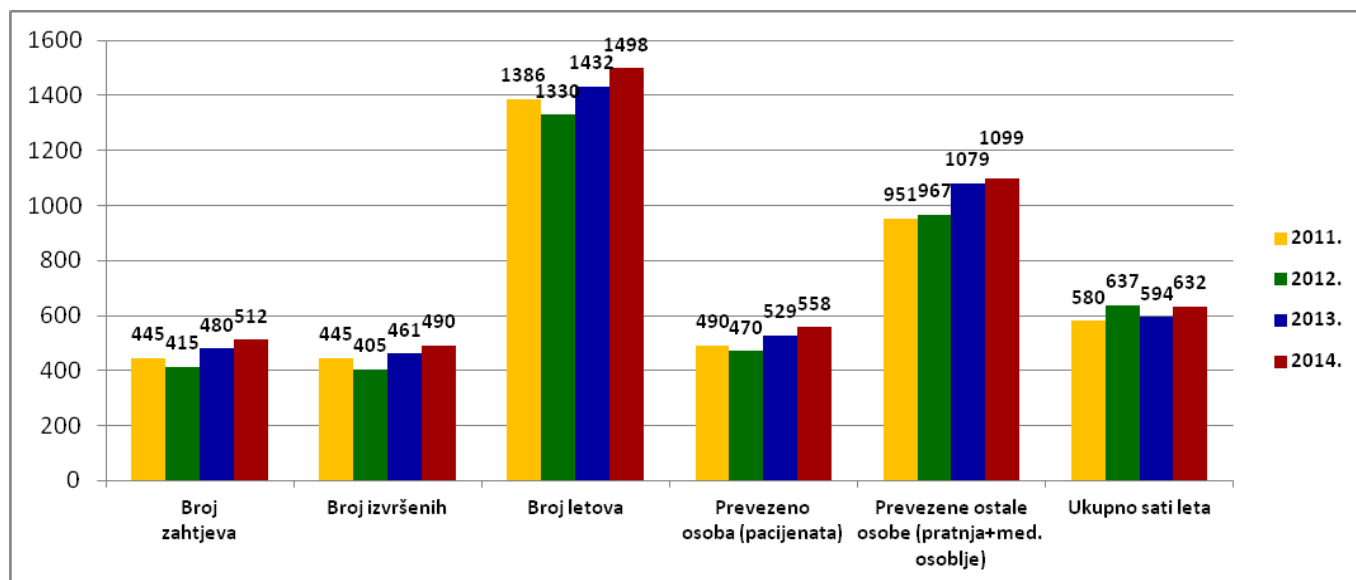
Od 16. do 24. svibnja 2014. u poplavljenim područjima Bosne i Hercegovine na temelju zahtjeva Bosne i Hercegovine za pomoć u spašavanju stanovništva na poplavom ugroženim područjima u Bosni i Hercegovini, 16. svibnja 2014. upućeno je 15 pripadnika Oružanih snaga (devet pripadnika Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane i šest pripadnika Bojne za specijalna djelovanja) s dva helikoptera Mi-8 MTV. Pripadnici Oružanih snaga pružali su im pomoć do 23. svibnja 2014. Izvršeno je 199 letova, 82.10 sati nleta, prevezeno je 316 osoba i 102 tone tereta.

Od 12. do 24. rujna 2014. na području Karlovačke županije, Sisačko-moslavačke županije, Požeško-slavonske županije i Osječko-baranjske županije, bio je angažiran 1571 pripadnik s 170 motornih vozila i 16 čamaca s izvanbrodskim motorima i ostalim materijalnim sredstvima. Tijekom provedbe zadaće napunjeno je oko 191 400 vreća pijeska, izrađeno je 5246 metara privremenog protupoplavnog nasipa i evakuirano 20 osoba.

Hitno medicinsko prevoženje oboljelih i/ili ozlijeđenih osoba zrakom

Oružane snage su 2014. godine izvršavale zadaće hitnoga medicinskog prevoženja ozlijeđenih i/ili oboljelih osoba zrakom i zadaće hitnoga zračnog prijevoza organa za transplantaciju.

Tijekom 2014. godine izvršeno je 490 zahtjeva, prevezeno je 558 pacijenata i 1099 pratitelja. U provedbi zadaće ostvareno je 1498 letova u trajanju od 632 sata i 15 minuta.

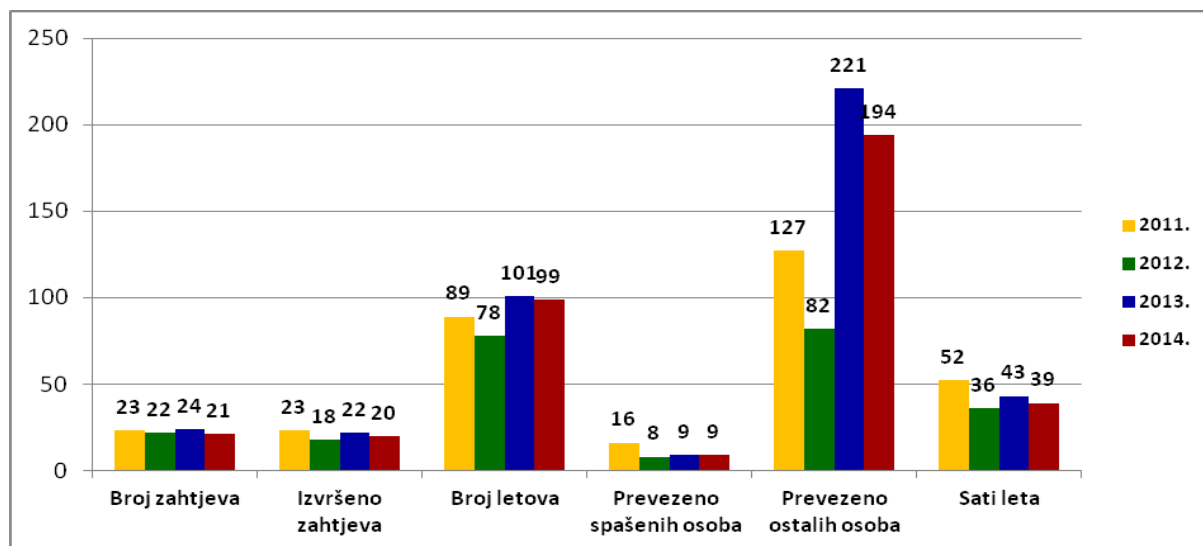

Slika 6. Prikaz zadaća hitnog medicinskog prevoženja zrakom od 2011. do 2014. godine

Traganje i spašavanje

Zadaće traganja i spašavanja na kopnu i otocima provedene su u suradnji i prema zahtjevima Državne uprave za zaštitu i spašavanje (DUZS), Hrvatske gorske službe spašavanja (HGSS) i Obalne straže Republike Hrvatske. Osim zadaća izviđanja terena, zrakoplovi Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane (helikopter Mi-8MTV) sudjelovali su u izvlačenju osoba s nepristupačnih područja.

U 20 akcija traganja i spašavanja na kopnu i otocima provedeno je 99 letova u trajanju od 38 sati i 35 minuta.

Slika 7. Prikaz zadaća traganja i spašavanja od 2011. do 2014. godine

Počasti na pokopima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata

Oružane snage redovito su pružale potporu Ministarstvu branitelja u provedbi Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji odavanjem počasti preminulim hrvatskim braniteljima. Tijekom 2014. godine pružena je potpora na 2019 pokopa.

2.2. Pregled stanja sposobnosti

Posjedovanje i razvoj odgovarajućih sposobnosti preduvjet je uspješne realizacije misija i zadaća Oružanih snaga. U skladu s NATO i EU kategorizacijom, u planskim i doktrinarnim dokumentima Oružanih snaga sposobnosti se razvrstavaju u sljedeća glavna područja: Priprema, Projekcija, C3 (konzultacije, zapovijedanje i nadzor), Angažiranje (uporaba i korištenje), Održivost (logistička i inženjerijska), Informiranje (situacijska svijest) te Zaštitu.

Glavna područja sposobnosti sadrže skupine sposobnosti koja se detaljnije razrađuju do razine primjerene za upravljanje razvojem i održavanjem odnosno za provedbu potrebnih kvantitativnih i kvalitativnih analiza.

U nastavku se daje prikaz stanja po glavnim područjima sposobnosti.

Oružane snage su i 2014. godine temeljile razvoj sposobnosti u prvom redu na zahtjevima koji proizlaze iz koncepta kolektivne obrane odnosno članstva u NATO-u i EU-u, a posebno na zahtjevima koji proizlaze iz NATO Ciljeva sposobnosti.

2.2.1. Ciljevi sposobnosti

Paket od 50 NATO Ciljeva sposobnosti za Republiku Hrvatsku sastoji se od 11 općih, 15 kopnenih, pet mornaričkih, osam zrakoplovnih, tri iz područja specijalnih snaga i osam iz područja stabilizacije i obnove. Za 35 Ciljeva sposobnosti nositelj implementacije su Oružane snage.

Ovim paketom određen je razvoj širokog spektra sposobnosti s naglaskom na razvoj mehanizirane pješačke brigade odnosno sposobnosti razmjestivog stožera mehanizirane pješačke brigade i zapovjedništva logističke bojne u srednjoročnom razdoblju, dok je u kratkoročnom razdoblju naglasak na sposobnosti generiranja tri mehanizirane bojne grupe. Upravo ovaj Cilj sposobnosti možemo okarakterizirati kao najsloženiji jer je povezan s razvojem niza sposobnosti i postrojbi čiji je razvoj predviđen implementacijom drugih ciljeva.

2.2.2. Stanje prema područjima sposobnosti

Priprema

Priprema je područje u kojemu se razvijaju sposobnosti potrebne za dovođenje Oružanih snaga u stanje pune spremnosti za izvršavanje misija i zadaća.

Ovo područje sposobnosti sastoji se od sljedećih skupina sposobnosti:

Priprema snaga (sadrži sposobnosti za provedbu izobrazbe, obuke, vježbi i za planiranje operacija), Razvoj sposobnosti (uključuje sposobnosti za obrambeno planiranje, procesuiranje naučenih lekcija, normiranje, eksperimentiranje, međunarodnu suradnju usmjerenu na razvoj sposobnosti, opremanje te istraživanje, znanost i tehnologiju), Savjetovanja i usklađivanja (uključuje sposobnosti za provedbu pregleda sposobnosti te za evaluaciju snaga), Izgradnje partnerstava (sposobnosti za uspostavu partnerstava s međunarodnim organizacijama, vladinim i nevladinim organizacijama te sukobljenim stranama u područjima operacija), Generiranja snaga (sposobnosti osiguranja pravodobne raspoloživosti snaga odnosno sposobnosti upravljanja spremnošću snaga), Potpore instalacijama (objektima i infrastrukturi) te Korporativnog upravljanja i potpore (sposobnosti za izradu strateških dokumenata i procjena, za programiranje, izradu proračuna i upravljanje financijskim resursima te za upravljanje informacijama i znanjem).

Priprema snaga: Oružane snage imaju dobro razvijene sposobnosti kojima kroz obuku i vježbe dostižu zahtijevane sposobnosti za provedbu operacija u zemlji i inozemstvu u skladu s raspoloživim obučnim kapacitetima i odobrenim financijskim sredstvima. U 2014. godini povećan je broj obučnih aktivnosti i vježbi, utrošak ubojnih sredstava te ukupna financijska sredstva za provedbu tih aktivnosti.

Planiranje uporabe i korištenja snaga u izvršavanju misija i zadaća provodi se u skladu sa Zakonom o obrani i korištenjem NATO alata za planiranje operacija (COPD) iako je navedenu praksu potrebno formalno potvrditi usvajanjem tih alata kao hrvatskih vojnih normi te primjereno uvježbati radi dosljedne provedbe procesa odlučivanja na strateškoj i operativnoj razini.

Oružane snage nemaju stalno ustrojena operativna zapovjedništva namijenjena isključivo planiranju i vođenju operacija. Struktura Glavnog stožera Oružanih snaga se u slučaju provođenja

operacija transformira iz institucionalne organizacije u operativnu. Tijekom 2014. godine je završena revizija postojećih i otpočela izrada novih operativnih planova temeljenih na trenutačnim operativnim planovima (OPLAN) Vrhovnoga savezničkog zapovjednika snaga za Europu, zapovjednika EU NAVFOR-a i važećim planovima neposrednih zapovjednika NATO-a u područjima operacija.

Razvoj sposobnosti: Obrambeno planiranje je uspostavljeno kao administrativni proces u primarnoj nadležnosti Ministarstva obrane. U idućem razdoblju nastaviti će se napori na harmoniziranju nacionalnog sustava obrambenog planiranja s NATO procesom obrambenog planiranja i strateškim planiranjem na razini državne uprave u Republici Hrvatskoj.

Razvoj procesa naučenih lekcija u Oružanim snagama intenziviran je tijekom 2014. godine određivanjem odgovornosti Zapovjedno-operativnog središta Glavnog stožera Oružanih snaga kao središnjeg mjesta za upravljanje cjelokupnim procesom naučenih lekcija.

Za usvajanje savezničkih i/ili hrvatskih vojnih normi ustaljena je procedura i određeni koordinatori.

Sposobnosti u području znanosti, istraživanja i tehnologija se ustrojem Centra za obrambene i strateške studije u okviru Hrvatskoga vojnog učilišta započinju unaprjeđivati.

Savjetovanja i usklađivanja: Primjena sustava ocjenjivanja spremnosti u skladu je sa standardima snaga Savezničkog zapovjedništva za operacije te osigurava provedbu korektivnih mjera kroz proces cjelokupnih priprema i obuke koje izvršavaju zapovjedništva i postrojbe koje se pripremaju za operacije potpore miru i ostale misije Oružanih snaga.

Izgradnja partnerstava: U sklopu CIMIC-a kao funkcionalnog područja osigurane su dostatne sposobnosti uspostave civilno-vojne suradnje u Republici Hrvatskoj ili u NATO/EU/UN misijama i operacijama potpore miru na svim razinama zapovijedanja.

Generiranje snaga: Generiranje snaga temelji se na procesima određivanja snaga za izvršavanje misije pomoći civilnim institucijama te na sudjelovanju u procesima generiranja snaga za NATO/EU/UN misije i operacije potpore miru. Oružane snage sudjelovale su na globalnim konferencijama za generiranje snaga te na nizu konferencija nižeg ranga (specijalističke, primjerice logističke konferencije za generiranje snaga i sl.) na kojima su deklarirane snage za različite operacije potpore miru.

Potpore instalacijama: Ova sposobnost ostvaruje se kroz sposobnost organizacije i nadzora potpore instalacijama/infrastrukturi, sposobnost organizacije i provedbe opsluživanja i temeljnog održavanja infrastrukture. Ova je sposobnost razvijena, a trenutačno se provodi racionalizacija i reorganizacija objedinjavanjem svih opslužništava u Oružanim snagama, smanjenjem broja osoblja te povećavanjem udjela vanjskih usluga.

Korporativno upravljanje i potpora: Sposobnost za izradu strateških dokumenata i procjena razvijena je u okviru procesa obrambenog planiranja.

Konzultacije, zapovijedanje i nadzor

Sposobnost Konzultacija, zapovijedanja i nadzora područje je u kojemu obrambeni resor razvija sposobnosti potrebne za usmjeravanje i zapovijedanje oružanim snagama tijekom priprema i izvršavanja misija i zadaća.

Ovo područja sposobnosti sastoji se od sljedećih skupina sposobnosti: Konzultacije (na nacionalnoj razini i sa saveznicima i partnerima), Zapovijedanje i nadzor (vojno-strategijsko, operativno i taktičko) te Komunikacijsko-informacijske sustave (KIS struktura, funkcionalni servisi i aplikacije, sigurnost, upravljanje i nadzor KIS sustava).

Konzultacije su sposobnost koja se razvija sudjelovanjem u vojnim tijelima i/ili odborima unutar Saveza u skladu s interesima Republike Hrvatske te provedenim konzultacijama sa saveznicima ili partnerima o potrebama i načinima pripreme i/ili provedbe djelovanja Oružanih snaga odnosno sudjelovanja u operacijama.

Zapovijedanje i nadzor je proces koji se odvija na strategijskoj razini koja obuhvaća nacionalnu strategijsku i vojnu strategijsku, na operativnoj razini i u konačnici na taktičkoj razini.

Glavni stožer Oružanih snaga ima sposobnost planiranja, vođenja i nadzora provedbe operacija na vojnoj strategijskoj i operativnoj razini. Glavna zapovjedništva Oružanih snaga nadležna su za pripremu snaga za uporabu i korištenje u operacijama, odnosno za izobrazbu i obuku kojom se stvaraju opremljene i obučene snage. U slučaju potrebe (ratno stanje ili stanje neposredne ugroženosti) iz glavnih zapovjedništava mogu se formirati zapovjedništva komponenti (pomorska, kopnena, zračna ili funkcionalne komponente).

Operativna razina zapovijedanja obuhvaća elemente zapovijedanja i nadzora zadužene za planiranje i provođenje operacija, u nadležnosti je zapovjednika operacije, a načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga može prenijeti ovlast što je u praksi potvrđeno u svim operacijama potpore miru u kojima sudjeluju pripadnici Oružanih snaga (*Transfer of Authority, ToA*).

Taktička razina zapovijedanja obuhvaća postrojbe i formacije dodijeljene pod izravno zapovijedanje ili nadzor zapovjednika operacije.

Kada govorimo o sposobnostima Zapovijedanja i nadzora na svim razinama, 2014. godine tijekom izvršavanja misija i zadaća u Republici Hrvatskoj (naročito tijekom pomoći civilnim institucijama) i u operacijama i misijama potpore miru potvrđeno je kako je ova sposobnost na dostatnoj razini.

Komunikacijsko informacijski sustavi (KIS) dostignutim stupnjem razvoja omogućuju izvršenje misija i zadaća Oružanih snaga te prate i podupiru razvoj ostalih sposobnosti.

Postojeća komunikacijsko-informacijska (KI) infrastruktura je složena i zahtjeva značajne napore u smislu održivosti te je nužno provesti postupak konsolidacije. Unatoč tim problemima KI infrastruktura i temeljni servisi su na razini koja osigurava stabilan i nesmetan rad korisničkih aplikacija i funkcionalnih servisa.

Trenutačni stupanj razvoja razmjestivog KIS-a omogućuje postrojbama Oružanih snaga inicijalne komunikacijske sposobnosti i razmjenu informacija. Postrojbe deklarirane za misije i operacije potpore miru opremljene su i obučene u mjeri dovoljnoj za dostizanje KIS inicijalnih operativnih sposobnosti i nužne interoperabilnosti. Postrojbe deklarirane za sudjelovanje u misijama i operacijama potpore miru nalaze se u fazi opremanja KI sredstvima i procesu dostizanja inicijalne operativne sposobnosti.

Komunikacijski servisi (spojni putovi, telefonske centrale, mreže i aktivna mrežna oprema) ostvaruju osnovni preduvjet za razmjenu informacija. Ova sposobnost je dobro razvijena, normativno i proceduralno uređena, tehnički održavana te omogućuje nesmetan razvoj ostalih KIS sposobnosti.

Sigurnost KIS-a je na inicijalnoj operativnoj razini. Ustrojene su ključne ustrojstvene cjeline za odgovor na računalno sigurnosne incidente te obranu informatičkog prostora.

Projekcija

Sposobnost projekcije ostvaruje se kroz elemente utovara, izmještanja i povrata, prijma, stacioniranja, nastavka kretanja i integracije te baziranja.

Angažiranje

Ovo je glavno područje sposobnosti i sadrži sposobnosti razvrstane u skupine manevar, vatra, utjecaj i specifične sposobnosti.

Manevar: Sposobnosti manevra zrakom razvijene su u obliku helikopterskoga taktičkog zračnog prijevoza ljudi i materijalno-tehničkih sredstava, medicinske evakuacije zračnim putem te za zadaće vezane za potragu i spašavanje, gašenja požara iz zraka, potrebe Obalne straže Republike Hrvatske i zadaće u cilju pomoći civilnim institucijama u zaštiti i spašavanju u slučaju katastrofa. S obzirom na otežano održavanje ovih sposobnosti, pokrenuto je ispitivanje mogućnosti i modaliteta postupne zamjene postojećih helikoptera zapadnim tipovima, u suradnji sa strateškim partnerom.

Sposobnosti kopnenoga napadnog manevra se bitno unaprjeđuju. Opremanje suvremenim oklopnim vozilom na kotačima BOV PATRIA (u sedam različitih inačica) i uvođenje u operativnu uporabu 126 komada završit će 2016. godine. U suradnji s bilateralnim partnerom izvršit će se opremanje i uvođenje u operativnu uporabu lakih oklopnih vozila (M-ATV, MRAP) do kraja 2017. godine. Ova sposobnost je usko vezana s implementacijama nekoliko Ciljeva sposobnosti, pri čemu je uspostava Bojne grupe mehaniziranog pješastva (BGMP) u fokusu svih aktivnosti usmjerenih na razvoj ovih sposobnosti.

Sposobnost napadnog manevra oklopništvom se razvija na način da Gardijska oklopno-mehanizirana brigada (Gombr) može samostalno planirati i provesti napadne i obrambene taktičke zadaće do razine manevarske bojne.

Sposobnost ubacivanja razvija se u okvirima Zapovjedništva specijalnih snaga i većim je dijelom primjereno razvijena. Njezin cjeloviti razvoj i održavanje zahtijeva usvajanje doktrine specijalnih operacija, ulaganje u opremu i sredstva te provođenje združene obuke.

Manevarske sposobnosti površinom mora su ograničene na dva broda tipa DBM koji su u stanju prevesti do 300 tona tereta, s ograničenjem od 10 tona osovinskog pritiska u slučaju

ukrcaja/transporta vozila. Osim toga, za transport tereta i ljudi u kratkom vremenskom razdoblju mogu se koristiti i ostali brodovi Hrvatske ratne mornarice.

Vatra: Sposobnosti djelovanja na ciljeve u zraku su ograničene. Raspoloživo pješačko naoružanje je dostatno, ali je nužna njegova zamjena modernijim naoružanjem u NATO kalibru.

Hrvatska kopnena vojska ima trenutačnu sposobnost protuoklopnog (PO) djelovanja za blisku protuoklopnu borbu na malim daljinama i vođenju PO borbe na srednjim daljinama s PO sustavima I. i II. generacije. Za razvoj sposobnosti posredne vatrene potpore koji je jedan od zahtjeva Ciljeva sposobnosti potrebno je opremanje novim topničkim sustavima, opremom za prednje topničke motritelje i opremom za rukovanje topničkom vatrom te komunikacijskim sredstvima za prijenos podataka od prednjih topničkih motritelja do centra za rukovanje topničkom vatrom.

Na bliskim udaljenostima brodovi Hrvatske ratne mornarice sposobni su pružati potporu kopnenim snagama te djelovati po kopnenim ciljevima u lokalnom režimu gađanja.

Brodovi Hrvatske ratne mornarice sposobni su djelovati po ciljevima na površini mora u svim uvjetima brodskim topničkim naoružanjem te raketnim sustavima. Održavanje ovih sposobnosti zahtijeva ulaganja u produljenje životnog vijeka postojećih raketnih sustava što je tijekom 2014. godine i intenzivirano, pri čemu dugoročno održavanje ovih sposobnosti u perspektivi zahtjeva opremanje novim raketama.

Hrvatska ratna mornarica nema sposobnosti za djelovanje po ciljevima ispod morske površine iako posjeduje sposobnosti detekcije i praćenja objekata ispod morske površine. Tijekom 2014. godine vraćen je u operativnu uporabu sustav SONAR PTA na RTOP-41, 42. U operativnoj uporabi je i sonar SIMRAD.

Združeni utjecaj: Skupina sposobnosti za združeni utjecaj obuhvaća sposobnosti kojima se mogu izvršiti zadaće uvjeravanja, informiranja i odvrćanja, a konkretno se prepoznaju u sposobnostima za civilno-vojnu suradnju (CIMIC), informacijske operacije (INFOOPS) i psihološke operacije (PSYOPS).

CIMIC sposobnosti su primjereno razvijene u okvirima elemenata sposobnosti osoblja i doktrina, pri čemu postoji veći broj vojnih osoba obučenih za izvršavanje zadaće CIMIC-a. Važeća NATO

doktrina, taktika, tehnike i procedure usvojene su kao hrvatske vojne norme (HRVN) i sposobnost nije u potpunosti implementirana.

Ostvaren je dio organizacijskih preduvjeta za početak razvoja sposobnosti provedbe informacijskih operacija uspostavom INFOOPS kao funkcije. U idućem razdoblju predviđeno je upućivanje časnika na potrebno osposobljavanje.

Izvršene su pripremne aktivnosti u vezi s obukom pripadnika te namjensko organiziranje snaga za psihološke operacije. U idućem razdoblju predstoji opremanje specifičnom opremom. Kao i ostale sposobnosti združenog utjecaja, puni razvoj ove sposobnosti zahtijeva uspostavu konzistentnoga organizacijskog okvira, kao specijalnosti roda borbene potpore i organske postrojbe u sastavu Zapovjedništva specijalnih snaga.

Specifične sposobnosti u okviru područja uporabe i korištenja: Nositelj sposobnosti za nadzor i zaštitu suverenih prava i provedbu jurisdikcije Republike Hrvatske na moru je Obalna straža Republike Hrvatske, samostalno i u sklopu zajedničkih akcija s drugim tijelima državne uprave. U okviru ove nadležnosti Hrvatska ratna mornarica razvija nekoliko specifičnih sposobnosti. Hrvatska ratna mornarica posjeduje djelomičnu sposobnost zaštite morskog okoliša, prirode i kulturne baštine. Sposobnost nadzora morskog ribarstva održava se u suradnji s tijelom nadležnim za morsko ribarstvo. Radi dostizanja pune sposobnosti nadzora, potrebno je nastaviti s edukacijom i uvježbavanjem ovlaštenih osoba.

Sposobnost djelovanja nesmrtonosnim mjerama i oružjem razvijena je djelomično, a razvija se u Pukovnji vojne policije. Sposobnosti su usmjerene na izvršavanje zadaća kontrole osoba, opreme, motornih vozila i prostora.

Informiranje

Informiranje podrazumijeva potrebne sposobnosti za potporu svjesnosti o situaciji i osiguranje pravodobnih, primjerenih i točnih obavještajnih podataka.

Ovo područje sposobnosti sastoji se od sposobnosti usmjeravanja, prikupljanja, procesuiranja i distribucije obavještajnih podataka.

Održivost

Održivost predstavlja potrebne sposobnosti za planiranje i provedbu pokreta i osiguranja održivosti snaga.

Ova sposobnost uključuje inženjerijsku potporu održivosti, održavanje i popravke, opskrbu i usluge, kretanje i transport u području operacija te zdravstvenu potporu.

Sposobnost je posredno vezana uz izvršenje svih misija i zadaća, a podrazumijeva mogućnosti organizacije i kontrole procesa logističke potpore postrojbama Oružanih snaga.

Sposobnost inženjerijske potpore održivosti snaga koristi se primarno u situacijama borbenih djelovanja, ali je izvjesna uporaba dijelova ove sposobnosti i u situacijama pomoći civilnim institucijama i stanovništvu u reakcijama na katastrofe.

Inženjerijska potpora održivosti osigurava se kroz tri osnovna područja djelovanja planiranje, usmjeravanje i upravljanje; potpora slobodi kretanja; potpora izgradnji infrastrukturi i osnovnim ulaganjima. Inženjerijske postrojbe Hrvatske kopnene vojske imaju ograničenu sposobnost osiguranja pokretljivosti snaga zbog nedostatne opremljenosti i zastarjelosti tehničkih sredstava.

U proteklom razdoblju djelomično je provedeno opremanje inženjerijskih postrojbi novim strojevima i opremom što je omogućilo zamjetan napredak u razvoju sposobnosti inženjerije usmjerenih potpore izgradnje, infrastrukturi i osnovnim ulaganjima.

Planiranje, usmjeravanje i upravljanje zdravstvene potpore provodi se u skladu s temeljnim dokumentima u području obrane. Provedeno je planiranje razvoja sposobnosti primom novih liječnika s tržišta rada, koji su nakon završene temeljne časničke izobrazbe raspoređeni u gardijske brigade. Planira se nastavak ovoga procesa tijekom nekoliko uzastopnih godina. Ujedno je za potrebe boljeg rada vojnih ambulanti pokrenut postupak nabave novih vozila za medicinski prijevoz čime se poboljšava sposobnosti terenske zdravstvene potpore različitih aktivnosti. Novi Ured savjetnika načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga za zdravstvo preuzeo je ulogu koordinatora navedenih procesa. Liječnicima će se omogućiti specijalizacija iz određenih strukovnih područja kako bi sustav mogao nesmetano funkcionirati u dijelu specifične zdravstvene zaštite. Pravilnikom o dodacima na plaću za djelatne vojne osobe uveden je dodatak za deficitarne struke što bi trebalo osigurati njihov dulji ostanak i razvoj u sustavu.

Uvezivanjem vojnih ordinacija u sustav CEZIH izjednačava se dostupnost usluga civilnih liječnika specijalista pripadnicima Oružanih snaga.

Preventivna služba Oružanih snaga sudjelovala je u zbrinjavanju područja pogođenog poplavom u Slavoniji. Program priprema pripadnika Oružanih snaga koji se upućuju u područja operacija provodi se s vidljivim rezultatima – povrat osoblja iz područja operacija zbog zdravstvenih smetnji manji je od 1%.

Zračna medicinska evakuacija na području Republike Hrvatske provodi se većinom za potrebe civilnih pacijenata, a tijekom turističke sezone odnosi se i na strane državljane koji zbog vitalne ugroženosti trebaju hitno bolničko zbrinjavanje. Uz vojne posade helikoptera, dežuraju civilni medicinski timovi iz službe Hitne medicinske pomoći Ministarstva zdravlja. Kopnena medicinska evakuacija svoju ulogu najviše ima tijekom obučnih ili vježbovnih aktivnosti.

Zaštita snaga

Zaštitu snaga predstavljaju potrebne sposobnosti za zaštitu osoblja, objekata, sredstava i aktivnosti od ugroza bilo koje vrste u svim situacijama, očuvanje slobode djelovanja i doprinosa za uspješno izvršenje zadaće.

Ova sposobnost sadrži aktivnosti u područjima: sigurnost, obrana, umanjeње rizika i zapovijedanje i nadzor.

Sigurnost je područje zaštite snaga gdje su sposobnosti protuobavještajne zaštite i potpore sigurnosti razvijene radi stvaranja uvjeta u kojima su osoblje, infrastruktura, materijalno-tehnička sredstva, aktivnosti i podaci zaštićeni od djela špijunaže, sabotaža, subverzija, terorizma, gospodarskog kriminala, informatičkih napada odnosno gubljenja i neovlaštenog otkrivanja podataka obrane.

Sposobnosti iz područja informacijske sigurnosti (sigurnosne provjere, sigurnost podataka, fizička sigurnost i sigurnost informacijskih sustava) su kroz edukaciju, koordinaciju, usklađivanje i nadzor aktivnosti poboljšane u odnosu na prethodno razdoblje. Sposobnosti u područjima informacijske sigurnosti, sigurnosnih provjera i sigurnosti podataka su u značajnoj mjeri unaprijeđene 2014. godine.

Osposobljavanjem djelatnika za provedbu mrežne i računalne forenzike i upravljanje računalno sigurnosnim incidentima razvijene su inicijalne operativne sposobnosti za uklanjanje ili umanjenje učinka prijetnji u informatičkom prostoru. Trenutačne inicijalne operativne sposobnosti zaštite informatičkog prostora su prepoznate i implementirane u mjere za odgovor na računalno-sigurnosne incidente i oporavak od računalno-sigurnosnog incidenta, uključujući i razvoj i implementaciju planova za postupanje u izvanrednim situacijama.

Ubojita sredstva čuvaju se u namjenskim skladišnim objektima u skladu s propisima koji reguliraju provođenje preventivnih i ograničavajućih mjera pirotehničke sigurnosti. Procjena sigurnosnog rizika od eksplozije provodi se prema predviđenim procedurama.

Oružane snage neprekidno podižu razinu sposobnosti skladištenja, održavanja, zbrinjavanja i čuvanja ubojnih sredstava (UbS) opremanjem potrebnim materijalnim sredstvima, izgradnjom novih skladišnih kapaciteta na perspektivnim lokacijama, izgradnjom novog uništavališta UbS-a, napuštanjem neperspektivnih skladišnih kompleksa, obnavljanjem i zbrinjavanjem UbS-a te edukacijom djelatnika za vojno stručne specijalnosti u području UbS-a.

Obrana u području sposobnosti zaštite u Oružanim snagama podrazumijeva obranu od prijetnji iz zraka, obranu od kopnenih i pomorskih prijetnji, NBKO-a te u području sigurnosti od obavještajne, informatičke i elektromagnetske prijetnje.

Protuzračna obrana (PZO) u Oružanim snagama ima sposobnosti obrane na malim visinama. Topnički i laki prijenosni sustavi na uporabi u Oružanim snagama zahtijevaju modificiranje, dokompletiranje, modernizaciju i opremanje novim suvremenim sustavima. Postrojbe PZO-a potrebno je opremiti sredstvima rane upozorbe i sredstvima za zapovijedanje i upravljanje paljbom.

C-IED je sposobnost odgovora na improvizirane eksplozivne naprave kao najveće prijetnje pripadnicima Oružanih snaga u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, misijama i humanitarnim operacijama. Najveća postignuća su u segmentu obuke i edukacije te u razvoju operativnih sposobnosti usmjerenih na otkrivanje i onesposobljavanje i/ili uništavanje improviziranih eksplozivnih naprava i na ublažavanju i/ili uklanjanju šteta nastalih njihovim djelovanjem. Potpun razvoj C-IED sposobnosti dostići će se daljnjim opremanjem postrojbi s specijalnom opremom (EOD, NBKO, vojno-policajska i obavještajna oprema) te kontinuiranim usavršavanjem C-IED osoblja u skladu s prihvaćenim standardima iz toga područja.

U 2014. godini ustrojena je odgovarajuća postrojba za protueksplozijsku zaštitu (EOD) s četiri EOD tima u sastavu inženjerskih snaga. U tijeku je popuna s ljudstvom i opremanje sa specijalnim EOD sredstvima i vozilima, a nakon njihove integracije postrojba će biti u mogućnosti aktivno poduzimati sve potrebne mjere EOD zaštite.

Sposobnosti NBKO zaštite razvijaju se na osobnoj i zajedničkoj razini. Pripadnici koji se upućuju u NATO/UN misije i operacije potpore miru, opremljeni su sa osobnom RBK zaštitnom opremom, a to je tijekom 2014. godine nastavljeno. U smislu kolektivne NBKO u operativnoj funkciji je pet kompleta COLPRO sustava. Planira se nastavak opremanja sustavima za kolektivnu zaštitu.

Hrvatska ratna mornarica (HRM) ima djelomično razvijenu sposobnost detektiranja podmornica, ali nema razvijenu sposobnost protupodmorničkog djelovanja. Puna razvijenost zahtijeva opremanje brodova sustavima za detekciju podmorskih plovila, protupodmorničko djelovanje te obuku posada za djelovanje.

Sposobnost procjena u smislu zaštite snaga izvan konteksta operacija provodi se integrirano u sklopu procesa planiranja.

2.3. Obuka i vježbe

Obuka je bila organizirana i provedena radi provedbe temeljnih zadaća, podizanja tjelesne spremnosti, povećanja mjera osobne i zajedničke sigurnosti u rukovanju oružjem na obuci i pri provedbi gađanja, specijalističkoj vojnoj obuci te obuci kadeta i ročnika na dragovoljnom vojnom osposobljavanju.

Težište u obuci u 2014. godini bilo je na neposrednim pripremama pojedinaca i snaga za misije i operacije potpore miru te razvoju sposobnosti u skladu s međunarodno preuzetim obvezama i NATO Ciljevima sposobnosti. Usredotočenje je bilo na obuci snaga za misije i operacije potpore miru, snaga za EUBG i NATO snage odgovora (NRF). Uspješnim sudjelovanjem u raznim oblicima obuke i vježbama, nacionalnim i posebice međunarodnim, kontinuirano se podiže razina obučenosti, unaprjeđuje interoperabilnost te dostiže odgovarajući stupanj spremnosti pojedinaca i postrojbi.

Obuka za misije i operacije potpore miru provodila se u skladu sa zahtijevanim sposobnostima i specifičnostima pojedine misije/operacije. Obuka snaga za misije i operacije potpore miru stalno se unaprjeđuje i nadograđuje u skladu sa zahtjevima operacija.

Proces dragovoljnoga vojnog osposobljavanja je standardiziran te u potpunosti zadovoljava postavljene zahtjeve, kao i specijalistička vojna obuka za prijam u djelatnu vojnu službu.

Povedeno je dragovoljno vojno osposobljavanje u dva termina u 2014. godini, a osposobljavanje su završila 732 ročnika, od čega 74 žene.

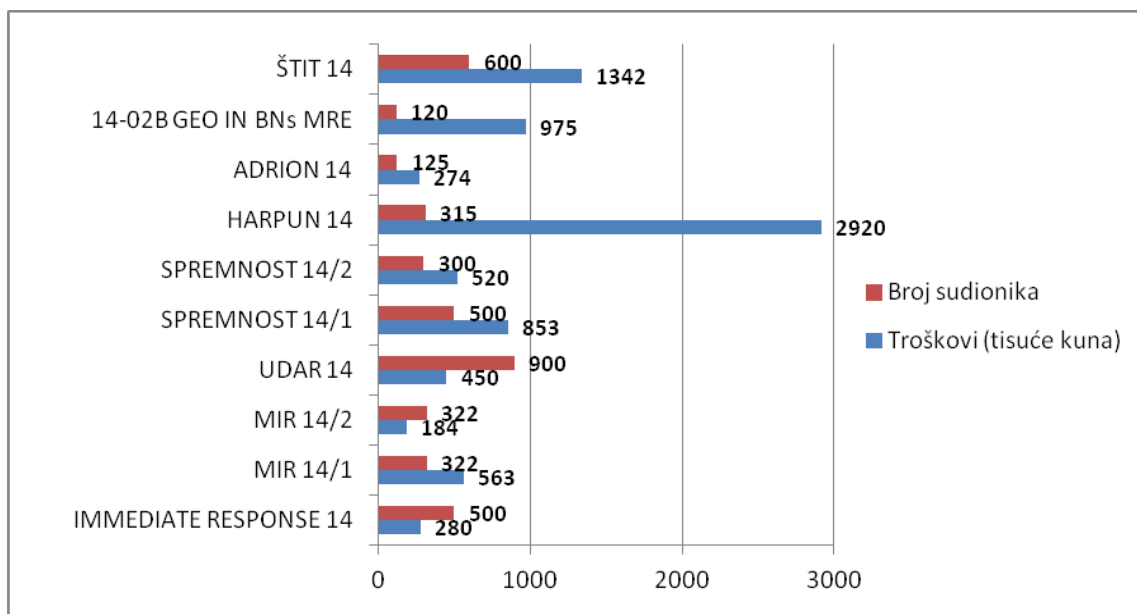
Specijalistička vojna obuka za prijam u djelatnu vojnu službu provedena je u ožujku i svibnju 2014. godine s 200 kandidata od čega je 16% ili 32 žene. U studenome 2014. godine organiziran je drugi termin provedbe specijalističke vojne obuke za prijam u djelatnu vojnu službu. Na obuku je pozvano 740 kandidata.¹⁵

Organizirana je obuka državnih službenika i namještenika koji su prevedeni u vojne specijaliste (180 vojnih specijalista).

¹⁵ Obuka je završila u siječnju 2015. godine.

U odnosu na 2013. godinu, u 2014. godini povećan je broj obučnih aktivnosti i vježbi, utrošak ubojnih sredstava te ukupna financijska sredstva. Provedeno je ukupno 39 vježbi, 12 u Republici Hrvatskoj i 27 međunarodnih. Utrošeno je oko 200 tona UbS-a što je povećanje za 40 tona u odnosu na 2013. godinu. Za provedbu svih vježbi utrošeno je 11.556.556,13 kuna.

Od najznačajnijih obučnih aktivnosti u 2014. godini treba istaknuti vježbu HARPUN 14, na kojoj je nakon dulje vremena provedeno združivanje postrojbi svih triju grana. Osim toga, provedene su vježbe ocjenjivanja prema NATO Ciljevima sposobnosti te su ocijenjene borbena grupa mehaniziranog pješastva, SOTU (*Special Operation Task Unit*) i satnija vojne policije. U sklopu NATO Akcijskog plana pripravnosti (*NATO Readiness Action Plan, RAP*) u NATO Program obuke i vježbi, uvrštene su sljedeće vježbe Oružanih snaga: UDAR 15, SPREMNOST 15, ŠTIT 15 i HARPUN 15.

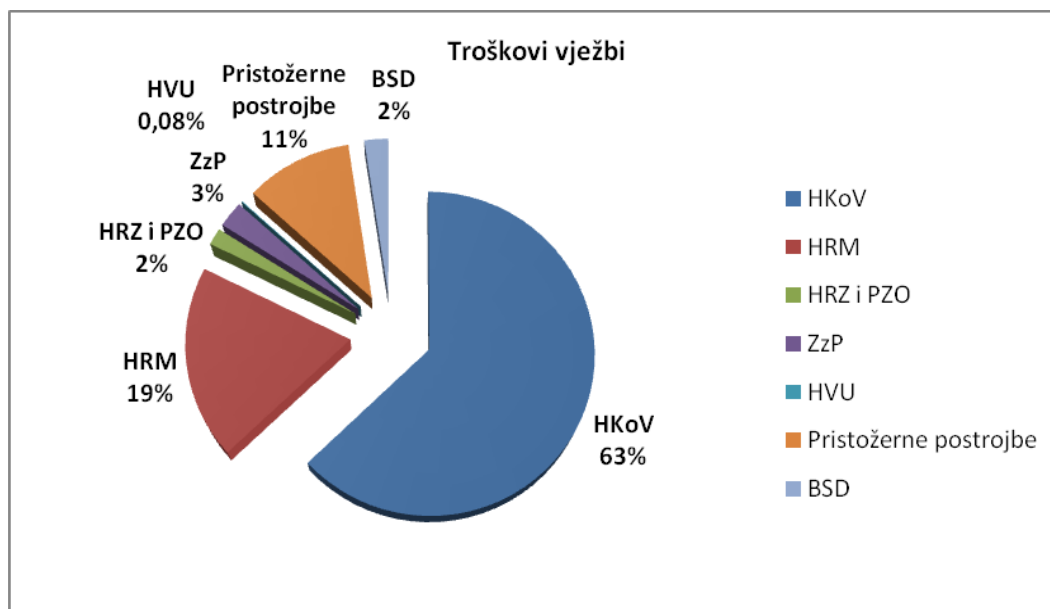

Slika 8. Prikaz troškova i broja sudionika značajnijih vježbi u 2014. godini

Značajan napredak učinjen je u obučnoj infrastrukturi. Izgrađena je metna situacija na zrakoplovnom dijelu vojnog poligona "Eugen Kvaternik" Slunj za potrebe obuke JTAC osoblja (*Joint Tactical Air Controller*). U operativnu uporabu uvedeni su novi simulatori i simulacijski sustavi kao što su MILES I-HITS za obuku postrojbi do razine bojne u realnim uvjetima; VBS-2 za obuku pojedinaca i malih timova u operativnim taktikama, tehnikama i procedurama; "Roll-

over" simulator prevrtanja vozila; moderniziran je dio strelišta za gađanje pješačkim naoružanjem i dr.

Popis obučnih događaja i vježbi s financijskim pokazateljima prikazan je u prilogu ovoga Izvješća.

Slika 9. Raspodjela financijskih troškova vježbi po granama u 2014. godini

2.4. Logistički sustav

Logistička potpora obuhvaća opskrbu materijalnim sredstvima svih klasa, održavanje materijalnih sredstava, prometnu potporu, izgradnju i održavanje objekata i infrastrukture te zdravstvenu potporu.

Uspostavljen je sustav logističke potpore s težištem na pružanje logističke potpore Oružanim snagama u terenskim uvjetima koji se temelji na kapacitetima grana na operativnoj razini logističke potpore i nadopunjuje kapacitetima Zapovjedništva za potporu na operativnoj i strateškoj razini. Logističke postrojbe na taktičkoj i operativnoj razini provodile su pripreme radi dostizanja operativne sposobnosti za formiranje namjenski organiziranih logističkih postrojbi za potporu operacija u zemlji i inozemstvu.

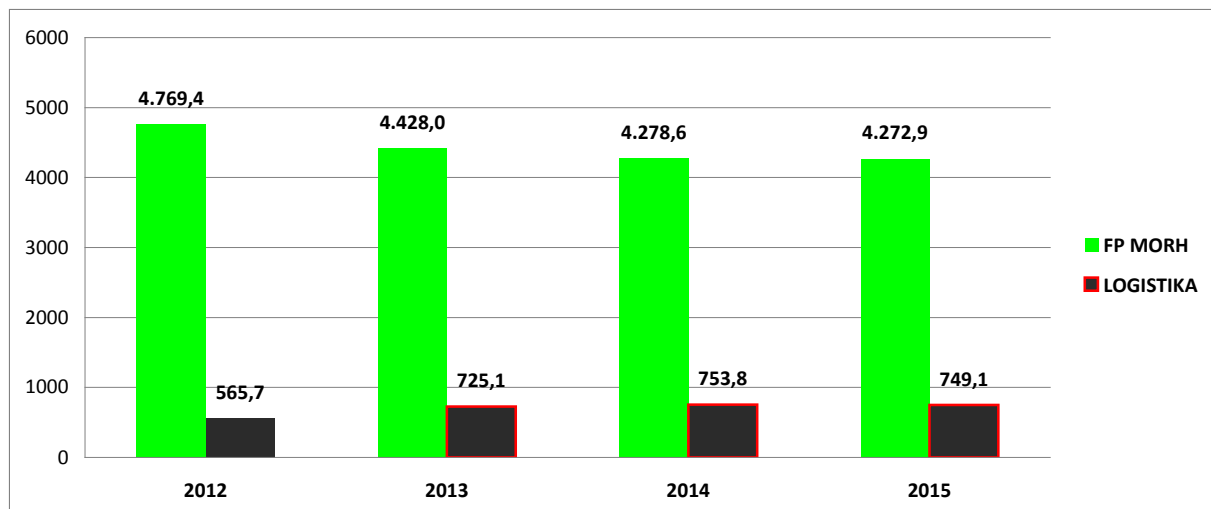
Tijekom 2014. godine izdvajale su se preostale vojne kuhinje i kemijske čistionice i praonice rublja, poslovi pranja i glačanja radi predaje trgovačkom društvu „Pleter-usluge“ d.o.o.

Povećana su ulaganja u održavanje svih oružnih sustava, stvaranje pričuva goriva i ubojnih sredstava te poboljšanje uvjeta života i rada na vojnim lokacijama te dostignuti stupanj razvoja sposobnosti logističkog sustava osigurava uvjete za provedbu svih temeljnih misija Oružanih snaga. Sustav logistike u cjelini znatno je efikasniji te zahtijeva manje angažiranje ljudskih i materijalnih potencijala, a ostaje dovoljno snažan za sudjelovanje u sustavu kolektivne obrane NATO-a.

Najveća pažnja poklanja se iskorištavanju svih mogućnosti u nematerijalnom području razvoja sposobnosti te mogućnostima razvoja sposobnosti u suradnji s državama saveznicama.

Logistički troškovi 2014.	ODOBRENO	UTROŠENO	UTROŠENO
FUNKCIJE	kn	kn	%
Održavanje borbenih TMS-a	42.119.630	40.351.903	95,80
Održavanje brodova i mornaričkog TMS-a	35.271.333	34.822.065	98,73
Održavanje zrakoplovno tehničkih sredstava	153.125.850	142.100.757	92,80
Održavanje neborbenih TMS-a i sredstava opće namjene	35.279.880	31.749.223	89,99
Održavanje informacijsko komunikacijskih sredstava i sustava	3.535.800	3.074.601	86,96
Održavanje zaliha UbS-a	7.424.000	6.612.530	89,07
ODRŽAVANJE TMS-a - UKUPNO	276.756.493	258.711.079	93,48
Održavanje objekata i infrastrukture, zaštita na radu, zaštita okoliša	36.428.200	33.272.726	91,34
Odjeća, obuća, sitni inventar i potrošni materijal	87.433.240	87.622.622	100,22
Prehrana	138.595.210	136.028.605	98,15
Smještaj pripadnika Oružanih snaga	80.072.623	72.126.030	90,08
Prometna potpora	19.545.487	17.665.691	90,38
Nafta i naftni derivati	114.927.500	108.844.188	94,71
UKUPNO	753.758.753	714.270.941	94,76

Tablica 16. Struktura logističkih troškova u 2014. godini

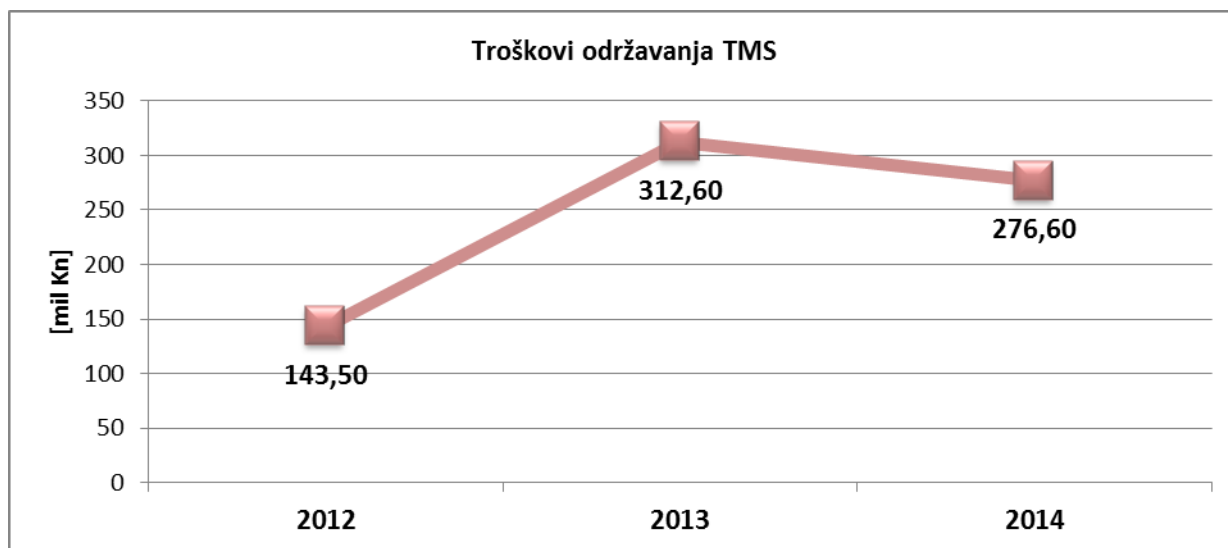
Slika 10. Troškovi logistike u odnosu na Financijski plan (u milijunima kuna)

2.4.1. Održavanje tehničko-materijalnih sredstava

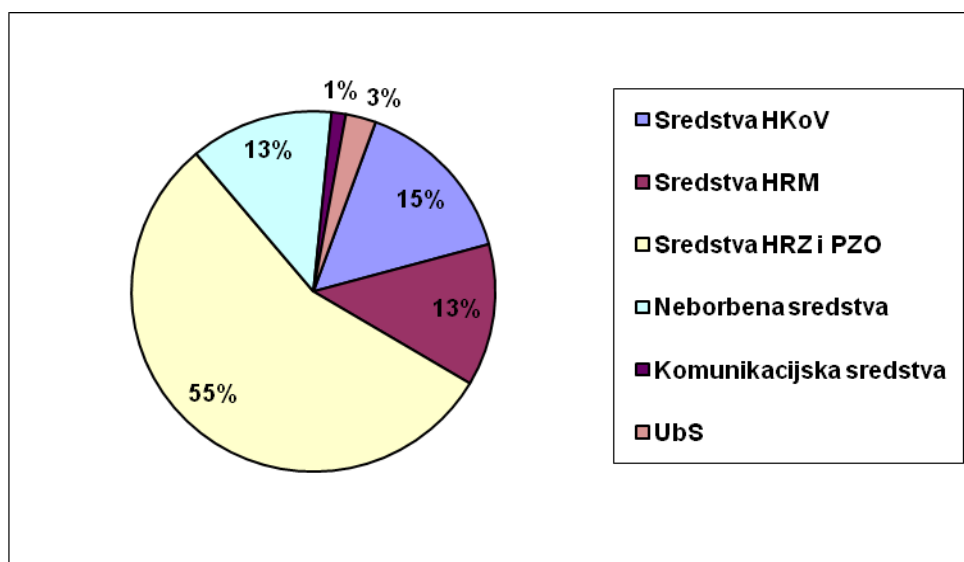
Povećana su ulaganja u održavanje tehnike najvažnijih sustava naoružanja u sve tri grane kako bi se njezina operativna raspoloživost podigla na višu razinu.

U tijeku je program Generalne revizije tenkova M-84 u tvrtki „Đuro Đaković – Specijalna vozila“. Revizija je do sada završena na devet tenkova za što je ukupno utrošeno 25 milijuna kuna. Napravljene su pripreme za generalnu reviziju još pet tenkova u 2015. godini, čime bi ukupno dostigli broj od 14 generalno remontiranih tenkova za jednu tenkovsku satniju. Nabavljena je oprema i dostignuta je sposobnost servisiranja i održavanja BOV PATRIA CRO.

Izvršen je remont šest helikoptera Mi-8 u ukupnom iznosu od 85 milijuna kuna, a u tijeku je remont daljnjih šest helikoptera Mi-8 u iznosu od 93 milijuna kuna. Provodi se redovito održavanje te je obavljena modifikacija radarskog sustava FPS 117, uz zajedničko financiranje s Hrvatskom kontrolom zračne plovidbe d.o.o.

Slika 11. Troškovi održavanja TMS-a po godinama

Slika 12. Troškovi održavanja u 2014. godini po skupinama

Tijekom 2014. godine zadržana je dinamika provedbe Plana preventivnog održavanja brodova. Nastavljeno je održavanje brodova i mornaričko tehničkih materijalnih sredstava koji se provodio i u 2013. godini. Od 37 brodova i plovila 2014. godine proveden je ili započet remont na 30 brodova i plovila, od čega je remont RTOP-11 i OB-02 započeo 2013. godine.

Remont na osam manjih plovila je proveden vlastitim kapacitetima. Trenutačno se u remontnim brodogradilištima, po ugovorima iz 2014. godine, nalazi šest brodova (RTOP-41 i 42, OB-03, DJB-106 i MRB-83, ŠB-72).

Tijekom 2014. godine prioritet održavanja Hrvatske ratne mornarice bio je uspješni završetak remonta s generalnom revizijom pogonskog postrojenja topovnjače RTOP-11 „Kralj Petar Krešimir IV“. Brod je time vraćen u operativnu uporabu nakon višegodišnje neispravnosti. Ispravnost brodova Flotile Hrvatske ratne mornarice u 2014. godini bila je na visokoj razini i ostvaren je napredak u odnosu na prethodne godine. Mobilni obalni lanseri raketa RBS-15 B bili su tehnički ispravni u 2014. godini.

U održavanju ispravnosti brodova Hrvatske ratne mornarice prioritet su bili brodovi Obalne straže Republike Hrvatske. Tijekom 2014. godine zbog pojačanoga remonta ophodnih brodova OB-01 i OB-03 došlo je do smanjenja operativne raspoloživosti brodova Obalne straže Republike Hrvatske.

Stacionarni mornarički obalni radarski sustav GEM imao je visoku godišnju ispravnost, a *Enhanced Peregrine* jer imao zadovoljavajuću razinu ispravnosti. Postignut je vrlo visok stupanj ispravnosti roniteljske opreme.

Plovila u sastavu Hrvatske kopnene vojske imaju niži stupanj ispravnosti, dok su plovila Bojne za specijalna djelovanja i Počasno zaštitne bojne ispravna. Na svim plovilima provedeni su planirani remont i te obimni korektivni popravci gumenih čamaca oštećenih prilikom angažiranja na uklanjanju posljedica poplava u istočnoj Slavoniji.

Tijekom 2014. godine protupožarni zrakoplovi su bili prioritet u održavanju, a u protupožarnoj sezoni dostignuta je visoka razina stalne operativne raspoloživosti svih letjelica. Tijekom 2014. godine provodio se prijam aviona MiG-21 s remonta u Ukrajini. Do kraja 2014. godine 12 aviona je remontirano i isporučeno u Republiku Hrvatsku, od čega je sedam aviona predano Hrvatskom ratnom zrakoplovstvu i protuzračnoj obrani na operativnu uporabu, dok je preostalih pet bilo u postupku prijma od strane Ministarstva obrane. Također, tijekom 2014. godine je s remonta u Zrakoplovno-tehničkom centru d.d. uvedeno u operativnu uporabu šest helikoptera Mi-8MTV-1.

Dva helikoptera Mi-171Sh održavaju se na I. stupnju u rotaciji u NATO operaciji KFOR na Kosovu. Tijekom 2014. godine povećana je ispravnost i sposobnost školskih zrakoplova.

Dva transportna aviona An-32 i šest školskih aviona PC-9(M) proglašeni su neperspektivnima.

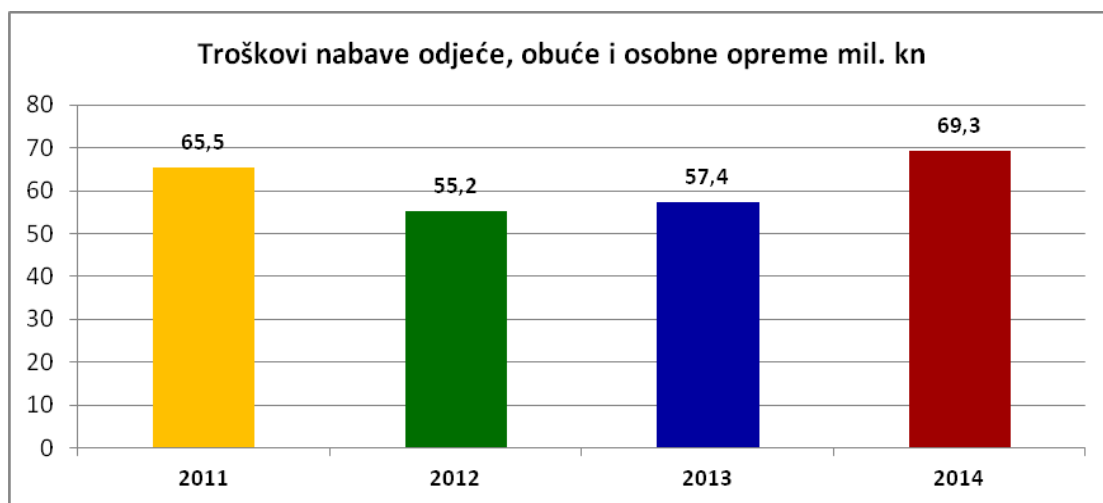
Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana održava pet radara FPS 117 u radarskom sustavu za nadzor zračnog prostora. Sustavnim održavanjem postignuta je puna operativna raspoloživost radarskog sustava FPS-117. Proveden je otpis šest neperspektivnih radara, a u 2015. godini planira se otpisati neperspektivni stacionarni radar na RP Šašina Greda.

2.4.2. Opskrba

Intendantska opskrba

U kategoriji opskrbe odjećom, obućom, vojnom osobnom opremom i drugom intendantskom opremom, troškovi u 2014. godini veći su za 17% od troškova u 2013. godini. Osigurana je neprekinutost i dostatnost opskrbe svim klasama vojnog materijala u zemlji i inozemstvu. Tijekom 2014. godine Oružane snage opremljene su s devet specijalnih šatora sa sustavom za grijanje i hlađenje, sustavom rasvjete i podnicama.

Osnovnim kompletom prikrivne odore (digitalni tisak) opremljeno je 550 vojnih specijalista, a maskirnom odorom (model „N“ stara šara) 1186 pričuvnika.

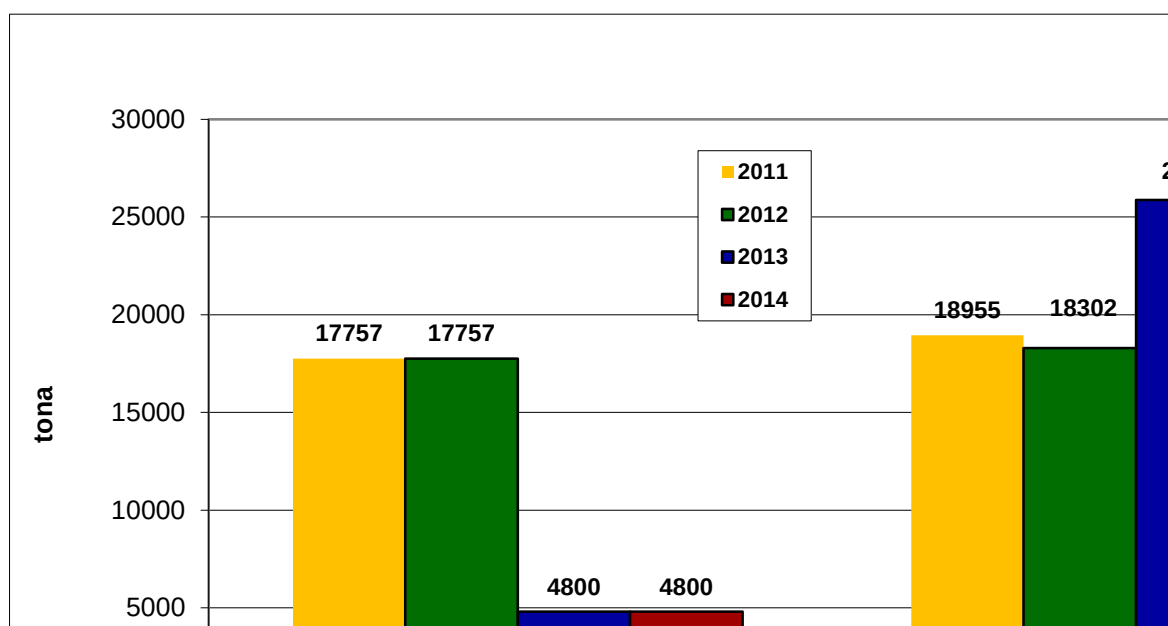
Slika 13. Troškovi nabave odjeće, obuće i osobne opreme (u milijunima kuna) 2011.-2014. godine

Ubojna sredstva (UbS)

Oružane snage čuvaju, skladište i održavaju ukupno 25 774 tona UbS-a (4800 tona su perspektivna UbS, a 20 974 tona su viškovi i neperspektivna UbS-a).

Jedna od težišnih zadaća u 2014. godini obuhvaćala je sustavni nadzor ispravnosti i održavanja pričuva UbS-a sa zadaćom povećanja sigurnosti i reduciranja potencijalnih opasnosti od akcidenta u vojnoskladišnim kompleksima UbS-a.

Radi povećanja sigurnosti izrađen je novi elaborat pirotehničke sigurnosti u skladu s NATO standardima te definirane skupine opasnosti i spojivosti cjelokupne pričuve UbS-a u Oružanim snagama.

Slika 14. Prikaz perspektivnosti UbS-a 2011. – 2014. godine

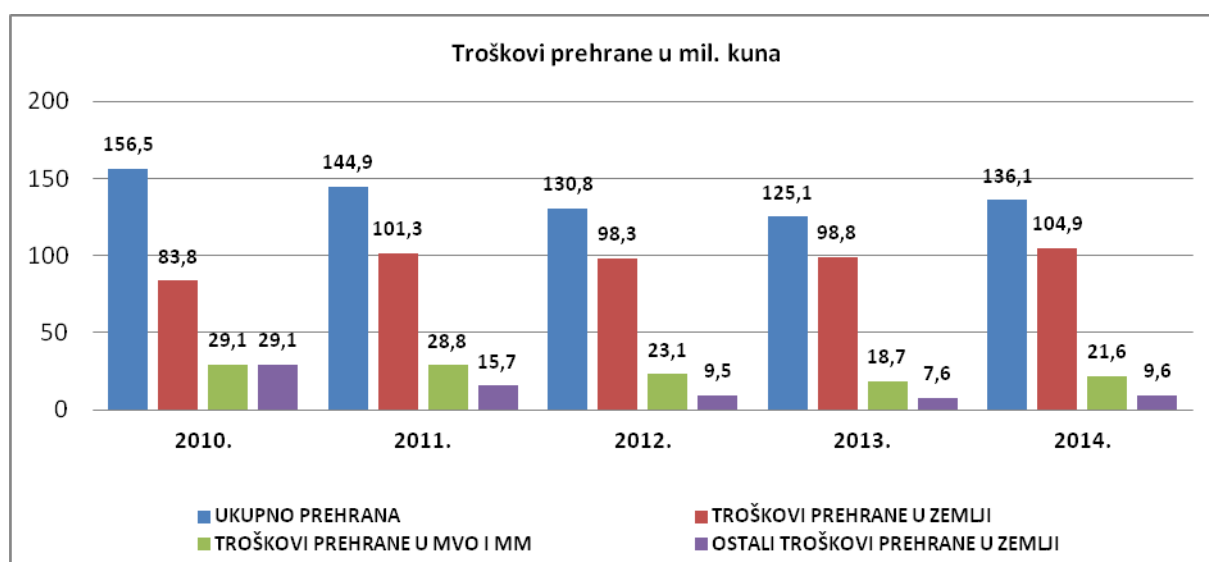
Pogonska goriva i tekući energenti

Popunjenost pogonskim gorivima i tekućim energentima je vrlo dobra te osigurava u idućem razdoblju stabilnu opskrbu postrojbi Oružanih snaga.

Benzinske postaje i kotlovnice u nadležnosti Oružanih snaga u dobrom su stanju ispravnosti spremnika za gorivo i lož ulje. Tijekom 2014. godine očišćeno je i umjereno 16 spremnika goriva i lož ulja. Za 2015. godinu planirano je za čišćenje i umjeravanje 15 spremnika pogonskih goriva i lož ulja.

2.4.3. Prehrana i usluge

Stupanjem na snagu Pravilnika o prehrani svim pripadnicima Oružanih snaga omogućeno je korištenje besplatne ili subvencionirane prehrane. Također je od davatelja usluge prehrane, na većini izdvojenih lokacija, preuzeta obveza prijevoza i podjele gotovih obroka. Proces prehrane u 2014. godini odvijao se kontinuirano, bez poremećaja. Tijekom 2014. godine pokrenute su izmjene Pravilnika o prehrani pripadnika Oružanih snaga vezane za uvođenje novih vrsta obroka prilagođenih novoj kategoriji korisnika prehrane – kadetima te je Pravilnik stupio na snagu 1. travnja 2015. U to vrijeme na snagu je stupila i Uputa o prehrani kojom su propisane nove vrste jela koje će se nakon završenog postupka testiranja uvesti u redovitu prehranu Oružanih snaga.

Slika 15. Prikaz troškova prehrane pripadnika Oružanih snaga 2010.-2014. godine

Početkom 2014. godine se, nakon preuzimanja 19 vojnih praonica od trgovačkog društva „Pleter-usluge“ d.o.o., započelo s korištenjem usluge pranja i glačanja rublja.

2.4.4. Prometna potpora

Trenutačna uređenost sustava prometne potpore na zadovoljavajućoj je razini. Područje je regulirano općim propisima, uputama, odlukama, zapovijedima, planovima, programima osposobljavanja te nizom prihvaćenih STANAG-a kao Hrvatskih vojnih normi (HRVN). Stupanjem na snagu pravilnika koji su doneseni na temelju Zakona o sigurnosti prometa na

cestama potkraj 2014. godine znatno je poboljšano stanje regulative u segmentu registracije i uporabe vozila te osposobljavanja vojnih vozača.

Stanje vezano uz nebojna motorna vozila, kao jedno od preduvjeta za provedbu zadaća prometnog osiguranja, pokazuju da broj i struktura raspoloživih vozila je nedostatni. Navedena vozila Oružanih snaga, posebno na taktičkoj razini, tehnološki su zastarjela s markama i tipovima vozila koja se ne proizvode, što u konačnici otežava sustav održavanja. Određeni je nedostatak i namjenskih vrsta vozila u odnosu na materijalni ustroj i potrebe te se dijelom vojna izvedba kompenzira posjedovanjem vozila civilne izvedbe.

Na temelju sklopljenih sporazuma s Vladom Sjedinjenih Američkih Država, kroz program EDA (*Excess Defence Articles*), za potrebe Oružanih snaga osigurano je ukupno 212 vozila kategorije MRAP (*Mine Rasistent Ambush Protected*). Navedena vozila zamijenit će dio postojećih teretno-terenskih vozila i nakon uvođenja u uporabu vodit će se kao borbeno vozila.

Na temelju sklopljenog sporazuma između Saveznog ministarstva obrane Savezne Republike Njemačke i Ministarstva obrane Republike Hrvatske, hrvatskoj su strani po povoljnim cijenama ponuđena vozila i oprema za obnavljanje voznog parka teretno-terenskih vozila, kako slijedi:

MAN 4x4, 5t	180 kom
MAN 6x6, 7t	120 kom
MAN 8x8, 10t	80 kom
WOLF – kratki	100 kom
WOLF – dugi	20 kom
Kabina veze (FM 1, FM 2)	50 kom
Komplet cisterni za gorivo 4600 l	15 kom
Kamion cisterna za gorivo 18000l	5 kom
Kamion cisterna za gorivo 8000 l	10 kom

Tijekom 2014. godine na temelju toga sporazuma u Republiku Hrvatsku dopremljeno je ukupno 27 teretno-terenskih kamiona MAN 4x4, 5t i 36 kabina veze FM 1 i FM 2, a program opremanja nastavlja se i u 2015. godini.

3. POSEBNI POSLOVI U PODRUČJU OBRANE

3.1. Obrambene pripreme

Nova Metodologija za izradu Plana obrane Republike Hrvatske i planova djelovanja civilnih nositelja obrambenih priprema donesena je u studenom 2014. godine. Njome se na konceptualno nov način određuje sadržaj i proces izrade Plana obrane Republike Hrvatske i planova djelovanja civilnih nositelja obrambenih priprema. Također se sadržaj i izrada Plana obrane Republike Hrvatske i planova djelovanja civilnih nositelja obrambenih priprema usklađuje s NATO procesom obrambenog planiranja i NATO sustavom odgovora na krize. Planom obrane Republike Hrvatske utvrđuju se scenariji prijetnji koji bi mogli dovesti do proglašenja stanja neposredne ugroženosti odnosno ratnog stanja te utjecaj tih scenarija na glavna područja društvenog djelovanja iz kojih proizlaze obrambene mjere. Obrambene mjere služe kao priprema društva za djelovanje u promijenjenim okolnostima, kao preventiva i priprema za odgovor na moguću ugroženost. Obrambene mjere obuhvaćaju sve mehanizme koje Republika Hrvatska ima na raspolaganju kao članica NATO-a i EU-a. Civilni nositelji obrambenih priprema, na temelju izvoda iz Plana obrane Republike Hrvatske, razrađuju dobivene mjere te razrađuju načine obavljanja drugih poslova iz svoje nadležnosti za koje se ocijeni da bi u stanju neposredne ugroženosti ili ratnom stanju imali bitno drugačija obilježja.

Usporedo s radom na donošenju nove Metodologije pristupilo se pripremnim aktivnostima na izradi Plana obrane Republike Hrvatske. Tako je Ministarstvo obrane u suradnji sa središnjim tijelima državne uprave i sastavnicama sigurnosno-obavještajnog sustava Republike Hrvatske izradilo Nacrt prijedloga Plana obrane Republike Hrvatske, čije donošenje se planirana u 2015. godini.

Tijekom 2014. godine proveden je proces implementacije NATO mjera odgovora na krize (*NATO-MOK*) u Republici Hrvatskoj. Odlukom o određivanju nacionalnih koordinadora implementacije Mjera odgovora na krize Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora u Republici Hrvatskoj i o njihovim zaduženjima, donesenom u veljači 2014. godine, određeni su nacionalni koordinatori za svaki NATO-MOK uz obvezu izrade elaborata o mogućnostima i postupcima

implementacije NATO-MOK u Republici Hrvatskoj. Ministarstvo obrane izradilo je elaborate o implementaciji za NATO-MOK iz svoje nadležnosti te je kao koordinator procesa implementacije svih NATO-MOK-ova koordiniralo procesom izrade objedinjenog Elaborata o implementaciji svih Mjera odgovora na krize NATO-a u Republici Hrvatskoj. Na ovaj način Republika Hrvatska regulirala je nadležnosti i postupanje u slučaju proglašenja NATO Mjera odgovora na krize, kao jedne od komponenti NATO sustava odgovora na krize.

Nastavlja se i sudjelovanje u NATO simulacijskim vježbama CMX (*Crisis Management Exercises*), putem kojih se uvježbavaju procedure upravljanja u krizama na strateškoj razini, a u koju je uključeno civilno i vojno osoblje u državama članicama, sjedištu NATO-a i NATO zapovjedništvima. Ministarstvo obrane, zajedno s ostalim nadležnim tijelima, sudjelovalo je u planskom procesu za vježbu CMX 14 koja se trebala održati u ožujku 2014. godine, ali je zbog krize u Ukrajini bila odgođena za ožujak 2015. godinu. Vježba predstavlja značajan međuresorni alat, kako u detektiranju nacionalnih sposobnosti u odgovoru na krize, tako i u procesu implementacije Mjera odgovora na krize NATO-a.

U okviru civilnoga i civilno-vojnoga kriznog planiranja, civilne potpore kolektivnoj obrani te sudjelovanju pripadnika civilnih institucija u obvezama u području potpore zemlje domaćina (*Host Nation Support*), nastavljene su međuresorne aktivnosti nositelja obrambenih priprema, iz razloga što se, osim sposobnosti Oružanih snaga, planira deklariranje i civilnih sposobnosti Republike Hrvatske. Potpora zemlje domaćina podliježe standardiziranju čijim se provođenjem identificiraju sposobnosti Republike Hrvatske za potporu snagama zemalja partnera tijekom bilateralnih ili multilateralnih aktivnosti na njezinu teritoriju.

Isto tako, Ministarstvo obrane pružalo je stručnu pomoć tijelima državne uprave i pravnim osobama u području obrambenih priprema, u skladu s njihovim zahtjevima i potrebama.

Republika Hrvatska preuzela je obvezu domaćinstva za provedbu međunarodne simulacijske vježbe SEESIM 14 koja se provodi u okviru regionalne inicijative Forum ministara obrane Jugoistočne Europe (SEDM) i usmjerena je na unaprjeđenje sustava upravljanja u kriznim situacijama. Vježba SEESIM 14 provedena je u suradnji s Ministarstvom obrane Republike Bugarske od 22. do 26. rujna 2014.

3.2. Inspekcijski poslovi

Tijekom 2014. godine rad Inspektorata obrane odvijao se provedbom redovnih i izvanrednih inspekcijskih nadzora u ustrojstvenim jedinicama Oružanih snaga i Ministarstva obrane. Uvedene su novine u provođenju inspekcijskih nadzora i provedeno je polaganje stručnoga ispita za inspektore u Inspektoratu obrane za zvanje inspektora.

U 2014. godini planirano je ukupno 38 redovnih i jedan izvanredni inspekcijski nadzor. Planiranim nadzorima obuhvaćena je većina funkcionalnih područja rada obrambenog resora (upravljanje osobljem, obavještajno-sigurnosno područje, operativno planiranje, logistika, obrambeno planiranje, informacijsko-komunikacijski sustavi, obuka i školovanje, civilno-vojna suradnja).

Planom rada obuhvaćeni su i nadzori kojima su nositelji bili drugi strukovni inspektori (gospodarenje šumama, lovstvo, zaštita okoliša, zaštita od požara i sl.), a Inspektorat obrane je sudjelovao u njihovoj pripremi i koordinaciji.

Težište u provedbi inspekcijskih nadzora bilo je na:

- aktivnostima na glavnim obučnim događajima u Oružanim snagama važnim za spremnost i na procesu ocjenjivanja, certifikacije i validacije deklariranih snaga za operacije
- projektima opremanja, modernizacije i modifikacije tehničko-materijalnih sredstava za potrebe Oružanih snaga
- provedbi upravljanja ljudskim resursima
- implementaciji Hrvatskih vojnih normi u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama
- dostignutom stupanju realizacije/implementacije preuzetih Ciljeva sposobnosti.

Pri provedbi aktivnosti Inspektorat obrane je, vodeći računa o svojim temeljnim nadležnostima i načelima provedbe nadzora, provodio izravan uvid u opće i pojedinačne akte, uvjete i načine rada nadziranih pravnih i fizičkih osoba te utvrđivao zakonitost postupanja u primjeni zakonskih i podzakonskih propisa.

3.3. Obavještajni, protuobavještajni i sigurnosni poslovi

Vojna sigurnosno-obavještajna agencija (VSOA) 2014. godine bila je angažirana na pružanju sigurnosno-obavještajne potpore donosiocima odluka u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama. Angažman podrazumijeva prikupljanje obavještajnih, protuobavještajnih i sigurnosnih podataka koji utječu na sigurnost instalacija, objekata, osoblja te opreme i materijalnih sredstava koja su u vlasništvu ili na korištenju u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama, u zemlji i inozemstvu. Stvaranje svijesti o navedenim okolnostima provodi se kroz izradu sigurnosno-obavještajnih proizvoda koji su razvrstani u kategoriju trenutačne, trajne i predviđajuće ugroze.

U suradnji s ostalim tijelima sigurnosno-obavještajnog sustava Republike Hrvatske, kroz redovito, tematsko i izvanredno izvješćivanje, pridonosi pružanju sigurnosno-obavještajne potpore donosiocima odluka na nacionalnoj strateškoj razini.

U cilju suzbijanja transnacionalnih prijetnji te stabiliziranja sigurnosne situacije u okružju, vrši se razmjena informacija i iskustava u okviru NATO-a, EU-a i s partnerskim službama.

Međunarodna suradnja provodila se kroz provedbu bilateralnih i multilateralnih aktivnosti u okviru NATO-a, EU-a i s partnerskim službama te sudjelovanjem u radu regionalnih inicijativa.

Edukacija osoblja provodila se vlastitim kapacitetima te kroz međuresornu i međunarodnu suradnju. Stvoreni su okviri za daljnje opremanje i modernizaciju te nastavljeno normativno uređivanje funkcionalnog područja.

Nastavljen je trend razvoja komunikacijskih kanala na nacionalnoj razini, prema NATO-u, EU-u i partnerskim službama.

4. UPRAVNO-PRAVNI, ADMINISTRATIVNI POSLOVI I POTPORA

4.1. Upravno-pravni poslovi

Ministarstvo obrane koordinira rad s drugim ministarstvima i tijelima državne uprave. Ministarstvo je sudjelovalo u postupku donošenja zakonskih, podzakonskih i drugih akata iz područja obrane te i u donošenju akata iz nadležnosti drugih središnjih tijela državne uprave koja imaju utjecaja na obrambeni resor.

U 2014. godini temeljni zakoni iz područja obrane nisu mijenjani, ali se intenzivno radilo na donošenju podzakonskih propisa na temelju Zakona o obrani i Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske.

Vlada Republike Hrvatske 23. listopada 2014. donijela je Uredbu o vojnom graditeljstvu kojom se propisuje obavljanje poslova projektiranja, građenja, održavanja i uporabe vojnih građevina, propisuju se vrste i kategorije vojnih građevina kao način korištenja inženjerijskih postrojbi Oružanih snaga Republike Hrvatske pri građenju vojnih građevina.

Na temelju zakonskih ovlasti iz navedenih obrambenih zakona ministar obrane je u 2014. godini donio ukupno 24 pravilnika.

Tijekom 2014. godine zaključeno je 17 međunarodnih sporazuma vezanih za međunarodnu obrambenu i vojnu suradnju te sudjelovanje i angažman Oružanih snaga u operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu.

4.2. Imovinsko-pravni poslovi i upravni postupci

U 2014. godini ukupno je zaprimljeno 714 novih predmeta te ukupan broj predmeta čije je rješavanje u tijeku iznosi 15 090. Prema vrstama spora, na naknadu štete odnosi se 32% predmeta, ovršnih je postupaka 18%, radni sporovi čine 29%, dok se na ostale vrste predmeta i sporova odnosi 21%. Više od pola (51%) predmeta iz područja radnih sporova odnosi se na potraživanja zaposlenika djelatnih vojnih osoba radi isplate razlika plaće s osnova prekovremenoga rada, rada u turnusu, dežurstava, straže, razlike za godišnji odmor i sl.

Upravni postupci odnose se na donošenje rješenja po zahtjevima za ostvarivanje prava iz Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (staž u Domovinskom ratu, status hrvatskog branitelja, okolnosti stradavanja i sl.) te rješavanje u predmetima koji se odnose na ostvarivanje prava na temelju Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (prestanak službe, izračun plaća, godišnji odmori, materijalna prava, rasporedi na dužnosti i dr.).

4.3. Javna nabava

Zakonom o javnoj nabavi (ZJN) i Uredbom o javnoj nabavi za potrebe obrane i sigurnosti, zakonska je regulativa potpuno usklađena s Direktivama EU-a iz područja javne nabave, koja je na sljedeće načine utjecala na donošenje određenih mjera za povećanje transparentnosti i odgovornosti:

- Ministarstvo obrane je na internetskim stranicama objavilo profil kao javni naručitelj (članak 22. ZJN) te obavijest da ne postoje gospodarski subjekti u kojima čelnik tijela naručitelja ili ovlašteni predstavnici u pojedinom postupku javne nabave obavljaju upravljačke poslove ili su vlasnici poslovnog udjela s više od 0,5% (članak 13. ZJN).
- Ministarstvo obrane na internetskim stranicama objavljuje godišnje planove nabave i njihove izmjene i dopune kako bi se zainteresirani gospodarski subjekti, pogotovo mali i srednji poduzetnici, mogli pripremiti za sudjelovanje u određenim nadmetanjima (članak 20. ZJN).
- Usvojena su interna pravila u kojima su utvrđene obveze i nadležnosti svih osoba koje sudjeluju u pripremi i provedbi postupka javne nabave, ali i izvršenja ugovora o javnoj nabavi; štoviše, vodi se evidencija o svim koracima u pripremi i provedbi postupaka javne nabave, čime se, ako dođe do sumnje na sukob interesa ili koruptivne djelatnosti, oni mogu lakše utvrditi.
- Razdvojene su funkcije u sklopu provedbe postupka javne nabave u smislu da ista osoba ne može biti odgovorna za pripremu postupka nabave i kontrolu izvršenja ugovora (Zakon o fiskalnoj odgovornosti).
- Uz objave u Elektroničkom oglasniku javne nabave, dodatna objava svih relevantnih dokumenata i na internetskim stranicama, uključujući i registar sklopljenih ugovora i okvirnih sporazuma, osim onih koji uključuju, zahtijevaju i/ili sadržavaju klasificirane podatke (članak 21. ZJN).

U Planu nabave Ministarstva obrane za 2014. godinu predmeti nabave označeni stupnjem tajnosti smanjeni su za 4% u odnosu na Plan nabave Ministarstva obrane za 2013. godinu, a u idućim godinama cilj je broj postupaka nabave putem izuzeća izazvanog razlogom tajnosti svesti na minimum.

Navedeni podaci prezentirani su u prosincu 2014. godine i članovima Odbora za obranu Hrvatskoga sabora i Nacionalnom vijeću za praćenje provedbe Strategije suzbijanja korupcije na predstavljanju Plana nabave Ministarstva obrane za 2014. godinu. Prezentacija je održana uz predstavnike medija te je Ministarstvo obrane ovim putem pridonijelo transparentnom i otvorenom predstavljanju Plana nabave.

U skladu s Planom nabave Ministarstva obrane za 2014. godinu i planiranim financijskim sredstvima, realizirano je oko 900 predmeta nabave u ukupnom iznosu od oko 1,4 milijardi kuna.

U provedenim postupcima javne nabave u 2014. godini izvršena je ušteda više od 100 milijuna kuna, u odnosu na osigurana financijska sredstva u Planu nabave i Financijskom planu Ministarstva obrane za 2014. godinu. Najznačajnije uštede postignute su u provedbi pregovaračkih postupaka javne nabave, a posebno u postupcima ugovaranja obalnih ophodnih brodova, aviona, telekomunikacijskih usluga, borbene odore, borbene opreme i dr.

Za provedbu pregovaračkog postupka nabave gradnje obalnih ophodnih brodova, planirano je 447 milijuna kuna, a nakon provedenog postupka ugovor je zaključen na iznos 396.094.250,00 kuna te je postignuta ušteda od 50.905.750,00 kuna.

Kod ugovaranja telekomunikacijskih usluga, u odnosu na prethodno ugovoreno razdoblje, cijena ugovorenih usluga smanjena je više od 30%.

Potkraj rujna 2014. godine provedene su pripreme za planiranje nabave za 2015. godinu te je u studenome 2014. godine pripremljen Privremeni plan nabave za 2015. godinu, koji je objavom postao temelj za pokretanje postupaka javne nabave nužnih predmeta za funkcioniranje Oružanih snaga od 1. siječnja 2015.

Zakonom o obrani propisano je da Odbor za obranu Hrvatskoga sabora daje mišljenje Ministarstvu obrane o nabavi za potrebe obrane za vrijednosti veće od 5.000.000 eura prije pokretanja postupka javne nabave. U 2014. godini navedeni matični Odbor raspravljao je i dao mišljenje o pokretanju postupka nabave samohodnih haubica PzH2000 i postupka nabave modernizacije radara *Peregrin*.

Od 20. prosinca 2013. na snazi je Uputa o provedbi postupaka nabave u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama kojom je detaljno obuhvaćen tijek postupka nabave – od izrade Plana nabave, provedbe postupaka nabave pa sve do izvršenja ugovora, reguliranje nabave malih vrijednosti te postupaka izuzetih od primjene Zakona i Uredbe o javnoj nabavi za potrebe obrane i sigurnosti.

Radi što kvalitetnije i ekonomičnije provedbe postupaka i poboljšanja procedura vezanih za nabavu roba, usluga i radova sustavno se vrši koordinacija sa svim sudionicima u ovim postupcima u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama.

4.4. Ostala područja rada

4.4.1. Financijsko upravljanje i kontrole

Sustav financijskog upravljanja i kontrola razvijao se kao integrirani sustav koji u sebi povezuje sva područja poslovanja odnosno sve poslovne transakcije, osobito vezane za financije. U cilju daljnjeg razvoja sustava u nekoliko posljednjih godina, kao i 2014. godine, postignuta je usklađenost s razvojem cjelokupnog proračunskog sustava. Unaprijeđen je proces povezivanja programa, aktivnosti/projekata Financijskog plana s posebnim ciljevima i načinom ostvarenja posebnih ciljeva iz Strateškog plana Ministarstva obrane. Prijenosom ovlasti i odgovornosti za trošenje proračunskih sredstava postignuta je veća upravljačka odgovornost čelnika ustrojstvenih jedinica kroz mjerenje rezultata te njihovo praćenje i izvješćivanje.

Ministarstvo obrane je 2014. godine u području financijskog upravljanja i kontrola izradilo Godišnje izvješće o sustavu financijskog upravljanja i kontrola za 2013. godinu, Plan uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola za proračunsku 2014. godinu s Izvješćem o realizaciji aktivnosti iz Plana uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola za 2013. godinu.

4.4.2. Unutarnja revizija

Unutarnja revizija pomaže organizaciji ostvariti ciljeve uvođenjem sustavnog, discipliniranog pristupa procjenjivanju i povećanju efikasnosti poslovnih procesa kroz upravljanje rizicima i uspostavljanje kontrolnih mehanizama.

Unutarnja revizija obavlja se u skladu s međunarodno priznatim standardima za unutarnju reviziju i najboljom praksom koju primjenjuju države članice EU-a.

Strateškim planom unutarnje revizije za razdoblje 2014. – 2016. godina i Godišnjim planom unutarnje revizije za 2014. godinu definirani su organizacijski, kadrovski, materijalno-financijski i stručni uvjeti za nesmetano i učinkovito funkcioniranje unutarnje revizije u Ministarstvu obrane.

Temeljno usmjerenje revizorskog rada su poslovni procesi i sustavi Ministarstva obrane, a prioriteti za odabir revidiranih područja su:

- o doprinos ostvarenju strateških ciljeva
- o vrijednost materijalno-financijskih resursa
- o učinak na vanjske interesne skupine
- o učinak na unutarnje sustave
- o složenost sustava
- o ranjivost sustava.

Na temelju Godišnjeg plana unutarnje revizije provedene su revizije sljedećih poslovnih procesa:

1. Revizija Ugovora o licencama za IT sustave u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama
2. Revizija planiranja rada u ustrojstvenim jedinicama
3. Revizija manjkova i šteta u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama
4. Revizija realizacije ugovora s dobavljačima
5. Revizija pritužbi i žalbi u 2013. godini
6. Proces izrade Godišnjeg izvješća o obrani
7. Revizija procesa upravljanja projektom „Vojarna 21. stoljeća“
8. Revizija procesa edukacije iz područja informacijsko-komunikacijskih sustava.

Provedbom revizijskih procesa dana su stručna mišljenja i preporuke o aktivnostima i promjenama koje bi dovele do uklanjanja određenih slabosti u funkcioniranju pojedinih poslovnih procesa.

4.4.3. Odnosi s javnošću

Tijekom 2014. godine na području odnosa s javnošću i izdavaštva stavljeno je težište na pravovremeno i transparentno informiranje javnosti o radu Ministarstva obrane te djelovanju i izvršavanju temeljnih misija i zadaća Oružanih snaga. Obrambeni resor se i 2014. godine

tradicionalno percipirao kao glavni nositelj obrambene funkcije, a posebno je do izražaja došla i uloga Oružanih snaga kao sudionika u planiranju, pripremi i provedbi aktivnosti u kojima se davala potpora civilnim institucijama tijekom obrane od poplava. U komunikaciji su do izražaja došle i aktivnosti Oružanih snaga koje se tiču medicinskoga helikopterskog prevoženja i akcija traganja i spašavanja, dok su informacije o protupožarnim aktivnostima bile nešto manje zastupljene zbog smanjenog broja intervencija.

Oružane snage percipiraju se kao jedan od glavnih nositelja u doprinosu Republike Hrvatske međunarodnoj sigurnosti, čime predstavljaju i čimbenik jačanja ugleda Republike Hrvatske u međunarodnoj zajednici.

Aktivnosti koje su se provodile na području odnosa s javnošću mogu se podvesti pod tri temeljna stupa NATO doktrine odnosa s javnošću (Odnosi s medijima; Interna komunikacija; Odnosi sa širom zajednicom). Navedene aktivnosti provedene su koristeći sve dostupne kanale komunikacija, od interneta i društvenih mreža, pisanih, radijskih i TV medija do izravne komunikacije s građanima tijekom konferencija, izložbi, prezentacija i promocija Oružanih snaga.

Posebna pažnja posvećena je komunikaciji putem interneta i multimedijalnim sadržajima, pri čemu je na internetskoj stranici Ministarstva obrane objavljeno ukupno 1510 novih pisanih informacija na hrvatskom i engleskom jeziku, 418 tematskih foto-galerija s ukupno 4121 fotografijom te 25 različitih video i audiosadržaja. Internetska stranica Ministarstva obrane zadržala je visoku razinu posjećenosti, u 2014. godini zabilježeno je oko 713 000 posjeta, dok je istovremeno broj pregleda pojedinačnih stranica bio veći od 2,64 milijuna.

U 2014. godini nastavljeno je s praksom aktivne komunikacije s javnošću pri čemu je objavljeno 714 različitih priopćenja, vijesti i najava, a organizirana su i medijska praćenja svih značajnijih događaja kao što su vježbe, međunarodne konferencije, obljetnice, aktivnosti privlačenja osoblja te općenitog promoviranja Oružanih snaga i prezentiranju njihova rada javnosti. Otvorenost i transparentnost Ministarstva obrane i Oružanih snaga očitovala se i kroz aktivnosti odgovaranja na građanske i novinarske upite kojih je u 2014. godini zabilježeno 1926.

S obzirom na pokretanje novih studijskih programa na Hrvatskom vojnom učilištu „Petar Zrinski“ značajan dio promidžbenih aktivnosti bio je usmjeren na promidžbu tih studijskih programa i informiranje javnosti.

Na području izdavaštva tijekom 2014. godine tiskano je 30 različitih tiskanih izdanja informativnog, edukativnog i vojno-stručnog sadržaja, te šest posebnih video i audioizdanja. Tijekom 2014. godine nastavljeno je i prikupljanje muzejske građe te suradnja s domaćim i inozemnim muzejima i ustanovama te organizacija prigodnih izložbi (organizirano je desetak izložbi u Galeriji Zvonimir Ministarstva obrane).

Pozitivna percepcija Oružanih snaga u javnosti nastojala se zadržati i organizacijom ili potporom različitih kulturnih, humanitarnih i drugih aktivnosti, samostalno ili u suradnji s drugim tijelima i institucijama u Republici Hrvatskoj i inozemstvu. Tako je u 2014. godini provedeno 19 humanitarnih akcija i akcija solidarnosti te je pružena potpora nizu civilnih institucija uključujući i udruge proistekle iz Domovinskoga rata.

5. Aktivnosti u vezi s donošenjem i početkom realizacije Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga 2015. –2024.

Dugoročni plan razvoja prvi je dugoročni plan donesen u uvjetima članstva u NATO-u i EU-u, a ta činjenica bitan je okvir nastojanja u pozicioniranju obrambene funkcije u odnosu na suvremenu sigurnosnu arhitekturu.

U reformskim procesima provođenima posljednje tri godine, jedan od najvećih izazova predstavljalo je postizanje potrebne razine obrambenih sposobnosti u okolnostima reduciranih izdvajanja za obranu. Dugoročni plan razvoja zaokružuje ta nastojanja te Oružanim snagama daje novi profil. To je temeljni dokument obrambenog planiranja kojim se utvrđuje dugoročna projekcija razvoja vojnih sposobnosti i definiraju resursi za njihovu realizaciju. U njegovoj pripremi ključna je bila analitička faza, kroz koju su, na temelju sagledavanja svih aspekata strateških okolnosti i raspoloživih sposobnosti i resursa, utvrđene ciljane sposobnosti koje će se razvijati u predstojećem planskom razdoblju.

Krajnji cilj je izgraditi moderne i učinkovite Oružane snage koje se mogu nositi sa svim izazovima u međunarodnim operacijama i u slučaju potrebe zaštititi suverenitet Republike Hrvatske te biti na raspolaganju za potporu civilnim institucijama u slučaju katastrofa, nesreća i u drugim situacijama u kojima resursi civilnih institucija nisu dostatni.

Ovaj dokument jasno je utvrdio kako ostvarivanje planiranih ciljeva i ambicija zahtijeva kontinuirano upravljanje njegovom provedbom, s definiranim nadležnostima i odgovornostima. Kako bi Hrvatski sabor redovito mogao pratiti njegovu provedbu, obveza je Ministarstva obrane da u sklopu izrade Godišnjeg izvješća o obrani u zasebnom poglavlju izvješćuje o provedbi Dugoročnog plana razvoja. Iako je dokument donesen u prosincu 2014. godine, a prva godina njegove realizacije je 2015. godina, držimo da se i u ovom Godišnjem izvješću koje se odnosi na 2014. Godinu, potrebno referirati na planske projekcije, projekte i aktivnosti koji su već započeli odnosno čija je realizacija predviđena u 2015. godini.

S obzirom na to da će u operacionalizaciji Dugoročnoga plana razvoja od posebnog značaja biti regulacija obrambenog planiranja, u idućem razdoblju posebna pozornost posvetit će se unaprjeđenju te regulacije odnosno njezinu harmoniziranju s planskim procesima u okviru NATO-a.

Polazeći od utvrđene vizije razvoja i ključnih dugoročnih ciljeva, u predstojećem razdoblju najveći dio napora bit će usmjeren prema sljedećim područjima:

- Nastavak sudjelovanja u misijama i operacijama potpore miru u planiranim okvirima (u NATO misiji potpore miru *Resolute Support* i operaciji potpore miru KFOR, u EU operaciji EU NAVFOR Somalija te u UN misijama).
- Sudjelovanje u NATO snagama za odgovor (NRF) te priprema snaga za sudjelovanje u borbenoj skupini EU-a (EUBG 2016/2.).
- Pomoć civilnim institucijama i stanovništvu i dalje ima važnost jedne od temeljnih zadaća Oružanih snaga, pri čemu će se poduzeti naponi unaprjeđenja procedura i suradnje s civilnim institucijama.
- Unaprijedit će se konceptualno, doktrinarno i organizacijsko uređenje područja personalnog upravljanja, uključujući i personalnu potporu operacijama, racionalizaciju i standardizaciju poslovnih procesa upravljanja osobljem.
- Provedba planova personalnog upravljanja koja će osigurati postupno dostizanje ciljane brojčane veličine i strukture osoblja.
- Nastavak transformacije Hrvatskoga vojnog učilišta u visokoobrazovnu i znanstveno-istraživačku instituciju ustrojenu u skladu s propisima koji uređuju visoko obrazovanje i znanstvenu djelatnost u Republici Hrvatskoj.
- Preustroj Oružanih snaga i postizanje veličine planirane za 2015. godinu.
- Nastavak ustrojavanja i početak obuke postrojbi razvrstane pričuve.
- Provedba dragovoljnoga vojnog osposobljavanja (do 1000 ročnika) te osposobljavanje za vojno-stručne specijalnosti (do 600 kandidata) za prijam u djelatnu vojnu službu na vojničke dužnosti.

- U segmentu opremanja i razvoja sposobnosti radit će se na uvođenju u uporabu opremljenih BOV PATRIA 8x8; samovozne haubice PzH 2000 kalibra 155 mm; obalnog ophodnog broda; moderniziranog radarskog sustava „*Enhanced Peregrine*”; autonomnog podvodnog vozila REMUS 100 (i ronilačke opreme); helikoptera OH 58D *Kiowa Warrior*; opremanju Hrvatske ratne mornarice radarskim sustavom za nadzor mora i nabavi minolovaca; uvođenju u uporabu nebojnih motornih vozila nabavljenih u suradnji sa strateškim bilateralnim partnerom.
- Paralelno s uvođenjem novih sredstava u uporabu razvit će se sposobnosti za organizaciju i provedbu obuke pojedinaca i postrojbi na tim sredstvima i sposobnosti za njihovo održavanje.
- Intenzivno će se raditi na implementaciji NATO Ciljeva sposobnosti, a posebice na razvoju sposobnosti kopnenih snaga temeljenih na bojni mehaniziranog pješništva.
- Prioritet obučnih aktivnosti u idućem planskom razdoblju bit će provedba tekućih operacija, priprema za sudjelovanje u NRF/EUBG, potpora međunarodnoj vojnoj suradnji, potpora civilnim institucijama u zemlji.
- U 2015. godini planirano je provesti 56 vježbi od toga 50 međunarodnih.
- Provedba borbene obuke pilota MiG-21 te ocjenjivanja spremnosti snaga za sudjelovanje u operacijama potpore miru i deklariranih snaga.
- Nastavak revizije tenka M-84, remont raketa R-60MK, obnavljanje zrakoplovnih UbS-a, kapitalni remont i produžetak životnog vijeka uporabe helikoptera Mi-8 MTV-1 (helikopteri deklarirani za NATO vođene operacije).
- Utvrđivanje standarda i osiguranje primjerenih uvjeta za rad i smještaj u vojnim lokacijama. U ovom području radit će se na izgradnji građevina i infrastrukture u funkciji poboljšanja uvjeta života i rada te izobrazbe i obuke, pri čemu prioritet imaju nastavak izgradnje vojarne u Petrinji (zapovjedni i nastavni objekti), nastavak rekonstrukcije i uređenje građevina u Hrvatskome vojnom učilištu te početak izgradnje smještajnih i logističkih građevina na poligonu Slunj u svrhu prihvata PzH 2000.
- Nastavak izgradnje skladišnih lokacija za UbS te povećanje zaštite građevina i infrastrukture nabavom i izgradnjom sustava potrebne razine tehničke zaštite.

- Nastavak zbrinjavanja otpisanih, neperspektivnih i neispravnih količina UbS-a te naoružanja i vojne opreme radi povećanja sigurnosti i postupnog napuštanja neperspektivnih skladišnih objekata
- Međunarodna obrambena i vojna suradnja bit će usredotočena na sudjelovanje u inicijativama „Koncept vodeće nacije“ (*Framework Nation Concept*), „Pametna obrana“ (*Smart Defence*) i „Povezane snage“ (*Connected Forces Initiative*), suradnju sa strateškim partnerima te nastavak razvoja Multinacionalnoga zrakoplovnog obučnog centra - MATC (*Multinational Aviation Training Centre*).
- Konsolidacija stacionarnoga komunikacijsko-informacijskog sustava, proširenje prema granskim korisnicima te dostizanje inicijalne operativne sposobnosti HRV DCM F
- Dovršenje doktrinarnog uređenja sigurnosno-obavještajnog područja i intenziviranje napora u dostizanju planiranih sposobnosti opremanjem.
- Nastavak projekta NATINAMDS te nastavak razvoja sposobnosti i održavanje spremnosti snaga potrebnih za nadzor i zaštitu zračnog i pomorskog prostora u okvirima savezničke integrirane obrane zračnog prostora (NATINAMDS).
- Izrada nedostajućih i revizija postojećih doktrinarnih publikacija.
- Daljnji razvoj i unaprjeđenje sustava naučenih lekcija.

ZAKLJUČAK

Godina 2014. za obrambeni resor, ali i obrambenu funkciju u cjelini ima posebno značenje. U toj godini zaokruženi su trogodišnji procesi usmjereni na provedbu odgovarajućih reformi i prilagodbu zbivanjima u strateškom i regionalnom okružju. Dugoročnim planom razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske za razdoblje od 2015. do 2024. godine, koji je donesen u Hrvatskome saboru u prosincu 2014. godine, zaokruženi su naponi učinjeni na konceptualno-normativnom uređenju područja obrane te je jasno trasiran razvojni put Oružanih snaga.

Funkcioniranje u okolnostima limitiranog obrambenog proračuna te zahtjevi za posjedovanjem sposobnosti, kojima će Republika Hrvatska moći odgovoriti na sadašnje i buduće prijetnje u dinamičnom i kompleksnom sigurnosnom okružju, bili su glavni pokretači preispitivanja postojećih planova i načina funkcioniranja obrane. Aktivnosti, koje su provedene u proteklom razdoblju, s vrhuncem u 2014. godini, imale su za cilj unaprjeđenje sposobnosti. Kako bi se to postiglo bilo je potrebno pokrenuti širok spektar reformi kojima se reducira upravljačka i zapovjedna struktura, poboljšavaju i pojednostavljaju procesi, poboljšava struktura osoblja, uravnotežuje struktura proračuna u korist opremanja i modernizacije te provedbe obuke i sl.

U svim funkcionalnim područjima rada, obrambeni resor u 2014. godini postigao je pozitivne pomake, a sposobnosti Oružanih snaga, usprkos proračunskim ograničenjima, dodatno su unaprijeđene. Kontinuirano se poboljšava obrazovna struktura časnika i dočasnika, uvedena je nova kategorija osoblja – vojni specijalisti kako bi se riješile potrebe za osobljem pojedinih stručnih, posebno zahtjevnih zanimanja. Definiran je status i veličina pričuvne komponente i nakon dugo vremena započela njezina uspostava. Započeo je proces transformacije sustava obrazovanja za potrebe obrane u skladu s propisima kojima je u Republici Hrvatskoj uređena znanstvena djelatnost i visoko obrazovanje. Utvrđeni su razina prioriteta i kapitalni projekti opremanja, modernizacije i izgradnje te započela njihova realizacija. Višegodišnje opredjeljenje za uključivanje hrvatskih gospodarskih kapaciteta u razvoj sposobnosti Oružanih snaga rezultiralo je uspješnom realizacijom niza projekata. Povećana je razina transparentnosti i unaprijeđen je sustav javne nabave. Nastavljena je intenzivna politika doprinosa izgradnji stabilnoga i sigurnoga međunarodnog okružja sudjelovanjem u operacijama i misijama potpore miru, aktivnostima međunarodne obrambene suradnje te provedbom mjera izgradnje povjerenja i

sigurnosti. Hrvatska konzistentna politika prema saveznicima i partnerima te prema svojim međunarodnim obvezama, prepoznata je i cijenjena. To su samo neka od područja koja vrijedi posebno istaknuti.

Oružane snage provele su sve tražene zadaće u okviru Ustavom definiranih misija od zadaća kojima se jačaju obrambeni kapaciteti te, u mirnodopsko vrijeme, ispunjava misija obrane Republike Hrvatske i saveznika; zadaća u okviru sudjelovanja u izgradnji stabilnoga i sigurnoga međunarodnog okružja do pružanja različitih oblika potpore civilnim institucijama i stanovništvu u zemlji. Vrlo snažnim i uspješnim doprinosom u potpori službama za zaštitu i spašavanje i stanovništvu na poplavama ugroženim područjima, Oružane snage još su jedanput potvrdile svoju opću društvenu korisnost.

Bez obzira na postignute uspjehe, vrijeme koje nam predstoji nosi nove brojne izazove, od kojih posebno valja istaknuti održavanje stabilnosti financiranja obrane te postupno postizanje većeg udjela sredstava za opremanje i modernizaciju te provedbu obuke.

Dugoročne planske projekcije i strateška opredjeljenja vodit će procese radi daljnjeg unaprjeđenja obrane.

PRILOZI

Operacije potpore, operacije odgovora na krize i humanitarne operacije
u 2014. godini

R. br.	SASTAVNICA	LOKACIJA	ČASNICI		DOČASNICI		VOJNICI		DS/N		UKUPNO		
			M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	SVI
1	2	3	4		5		6		7		8		
1.	22. HRVCON ISAF	AFGANISTAN	44	4	76	5	59	0	2	0	181	9	190
2.	23. HRVCON ISAF	AFGANISTAN	31	3	62	5	54	2	0	0	147	10	157
3.	24. HRVCON ISAF	AFGANISTAN	26	1	42	1	21	0	0	0	89	2	91
4.	UNMOGIP	INDIJA I PAKISTAN	14	0	0	0	0	0	0	0	14	0	14
5.	MINURSO	ZAPADNA SAHARA	8	2	0	0	0	0	0	0	8	2	10
6.	UNFICYP	CIPAR	3	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3
7.	UNIFIL	LIBANON	2	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
8.	UNMIL	LIBERIJA	2	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
9.	ATALANTA	SOMALIJA	9	0	9	0	0	0	0	0	18	0	18
10.	14. HRVCON KFOR	KOSOVO	12	0	9	1	0	0	0	0	21	1	22
11.	15. HRVCON KFOR	KOSOVO	11	0	9	0	0	0	0	0	20	0	20
12.	16. HRVCON KFOR	KOSOVO	13	0	11	0	1	0	0	0	25	0	25
13.	17. HRVCON KFOR	KOSOVO	10	0	7	1	0	0	0	0	17	1	18
UKUPNO			185	10	225	13	135	2	2	0	547	25	572

Pregled izvršenih verifikacijskih aktivnosti po nadzoru naoružanja

I. Pregled provedenih inspekcija u drugim državama u skladu sa Sporazumom o subregionalnoj kontroli naoružanja (SSKN)

Redni broj	Datum inspekcije	Država	Lokacija inspekcije	Mjesto
1.	Od 23. do 25. travnja 2014.	Republika Srbija	Kasarna „Živko Pavlović“	Smederevska Palanka
2.	Od 9. do 11. rujna 2014.	Bosna i Hercegovina	Vojarna „Miralem Jugo“	Livač, Mostar
3.	Od 28. do 30. listopada 2014.	Republika Srbija	Kasarna „Boško Palkovljević Pinki“	Sremska Mitrovica

II. Pregled provedenih inspekcija u Republici Hrvatskoj u skladu sa SSKN

Redni broj	Datum inspekcije	Država	Lokacija inspekcije	Mjesto
1.	Od 1. do 3. travnja 2014.	Republika Srbija	Vojarna „Pukovnik M. Halar“	Dugo Selo
2.	Od 6. do 8. svibnja 2014.	Bosna i Hercegovina	Vojarna „Našice“	Našice
3.	Od 15. do 18. rujna 2014.	Crna Gora	Vojarna „Pukovnik Predrag Matanović“	Petrinja
4.	Od 30. rujna do 2. listopada 2014.	Republika Srbija	Vojno skladište „Varaždin breg“	Varaždin

III. Pregled provedenih evaluacijskih posjeta i inspekcija specificiranog područja u drugim državama u skladu s Bečkim dokumentom 2011.(BD)

Redni broj	Datum inspekcije	Država	Aktivnost	Područje - Mjesto
1.	Od 5. do 7. veljače 2014.	Armenija	Inspekcija specificiranog područja	Yerevan, Nubarashen
2.	Od 11. do 13. ožujka 2014.	Republika Austrija	Evaluacijski posjet	Hörsching, Wels, Ried
3.	Od 18. do 21. ožujka 2014.	Republika Makedonija	Gost inspektor u inspeksijskoj ekipi Albanije	Sjeverozapadni dio Makedonije
4.	Od 8. do 11. travnja 2014.	Republika Finska	Inspekcija specificiranog područja	Helsinki, Rovaniemi, Sodankylä
5.	Od 18. do 24. svibnja 2014.	Kraljevina Belgija, Nizozemska i	Posjet vojnoj formaciji i zračnoj bazi zemalja	Diekirch (LU); Liege, Florennes (BE);
6.	Od 2. do 6. lipnja 2014.	Kraljevina Norveška	Posjet vojnoj formaciji i zračnoj bazi	Bodø, Setermoen
7.	Od 8. do 13. rujna 2014.	Republika Austrija i Slovačka	Posjet vojnoj formaciji i zračnoj bazi	Bruckneudorf, Zeltweg (AT) Rožnjava, Sliač (SK)

IV. Pregled provedene evaluacijske posjete u Republici Hrvatskoj po BD 2011.

Redni broj	Datum inspekcije	Država	Aktivnost	Područje - Mjesto
1.	Od 14. do 16. srpnja 2014.	Ruska Federacija	Evaluacijski posjet	Knin, gmtbr

V. Pregled provedene promatračke misije (u suradnji s Mađarskom, Francuskom Republikom i Saveznom Republikom Njemačkom) u drugoj državi u skladu s Ugovorom „Otvorena neba“

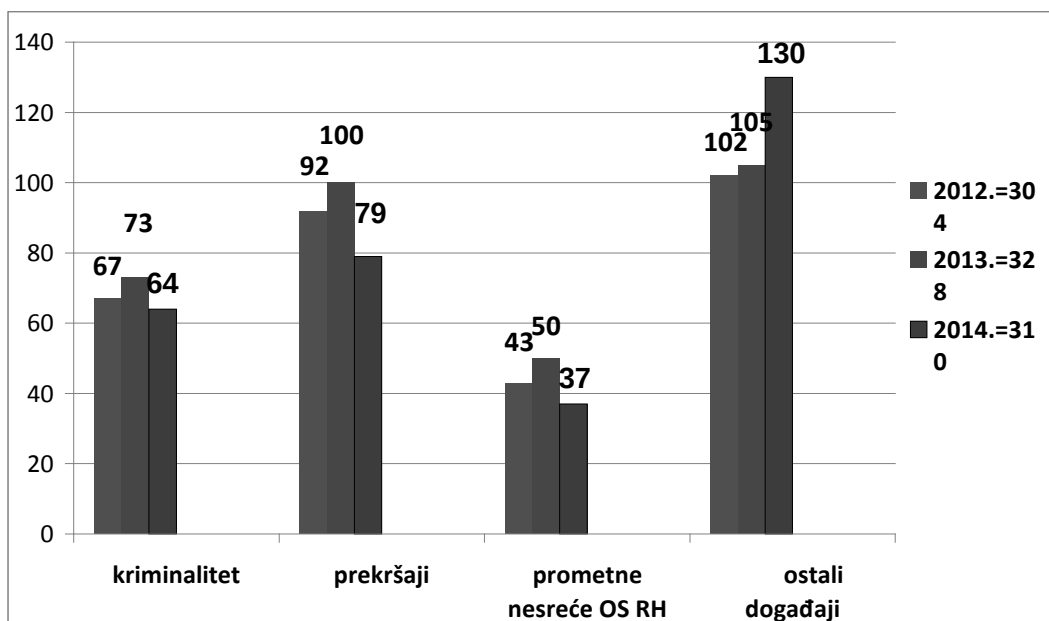
Redni broj	Datum inspekcije	Država	Avion	Dužina leta	Trajanje leta
1.	Od 21. do 27. rujna 2014.	Bosna i Hercegovina	An-26	714 km	2 h 38 min

VI. Pregled provedene promatračke misije u Republici Hrvatskoj u skladu s Ugovorom „Otvorena neba“

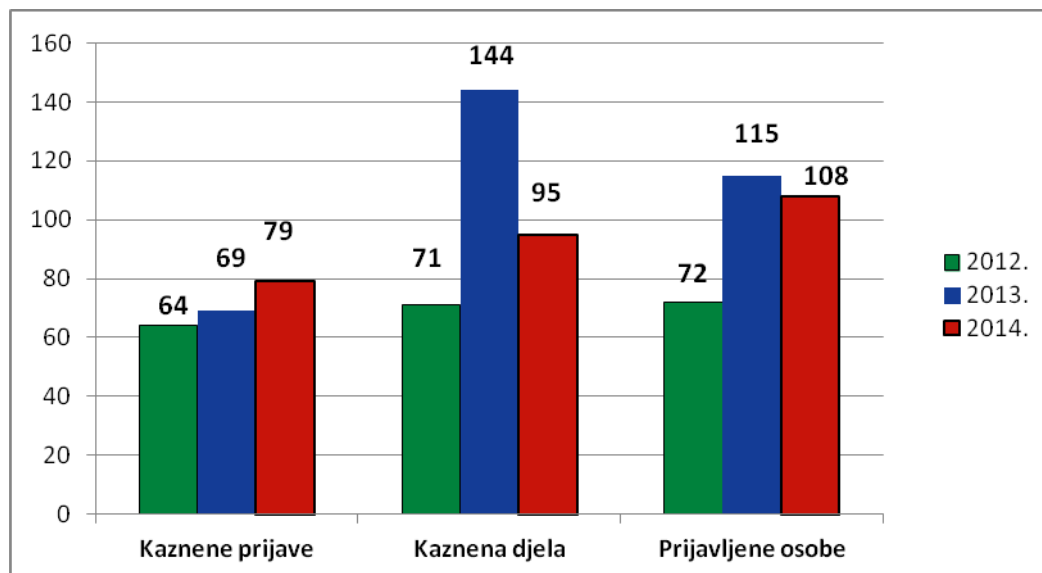
Redni broj	Datum inspekcije	Država	Avion	Dužina leta	Trajanje leta
1.	Od 12. do 16. svibnja 2014.	Ruska Federacija	An-30B	Promatrački let nije proveden zbog loših vremenskih uvjeta.	

Postupanje Vojne policije

Usporedba događaja 2012., 2013. i 2014. godini

Prikaz podnesenih kaznenih prijava, počinjenih kaznenih djela i prijavljenih osoba

Vojnostegovni sud

Stegovna odgovornost

BROJ ODRŽANIH RASPRAVA u 2014.	BROJ STRANAKA O ČIJOJ JE STEG. ODGOV. ODLUČENO U 2014.	NAJČEŠĆI OBLIK STEG. PRIJESTUPA	NAJČEŠĆI STATUS OSOBE KOJOJ EJ IZREČENA STEG. KAZNA	NAJČEŠĆA STEG. KAZNA
189	155	nedolično ponašanje - 56	vojnici- 41	smanjenje plaće - 24
		neizvršenje zapovijedi - 11	dočasnici - 33	zaust. u napred. - 40
		nesavjesno obavljanje službe - 10	časnici - 21	prestanak DVS - 15

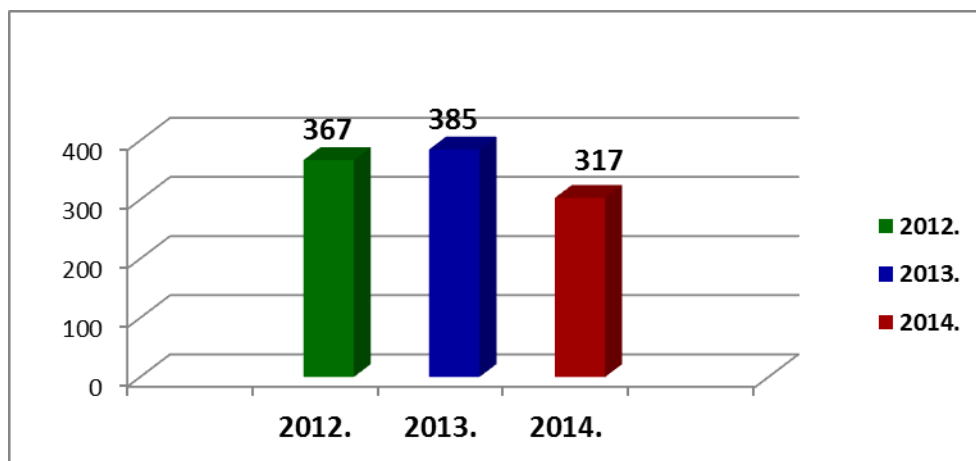
Materijalna odgovornost

UKUPNO RJEŠAVANO/ RIJEŠENO PREDMETA		OBVEZUJUĆE RJEŠENJE		OSLOBAĐAJUĆE RJEŠENJE		OSTALO/OBUSTAVA	
BR. PRED	IZNOS	BR. PRED	IZNOS	BR. PRED	IZNOS	BR. PRED	IZNOS
77	1.929.161,33 kuna	34	918.686,90 kuna	9	89.122,00 kuna	24	768.251,92 kuna

Izvanredni događaji u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama

Broj evidentiranih izvanrednih događaja (ID) u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama 2014. godine je 317, što je smanjenje za 68 ID (17,6%) u odnosu na 2013. godinu. To je najmanji broj ID-a od 2002. godine od kada se sustavno prati.

Ukupan broj izvanrednih događaja (ID)

Usporedni pregled ID-a po uzroku

	Vrsta događaja	Broj ID-a	
		2013.	2014.
1.	Ugroze borbene spremnosti	7	3
2.	Ugroze života i zdravlja	183	171
3.	Nanošenje imovinske štete	49	39
4.	Prometne nesreće	82	59
5.	Elementarne nepogode	7	7
6.	Epidemije i oboljenja	3	0
7.	Zlouporaba, posjedovanje i konzumiranje opojnih sredstava	13	14
8.	Radnje protiv slobode i prava osoba	8	5
9.	Radnje protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa	2	0
10.	Narušavanje ugleda Ministarstva i Oružanih snaga	28	15
11.	Ostali događaji	3	4
UKUPNO		385	317

Tijekom 2014. godine u misijama i operacijama potpore miru evidentirana su četiri ID-a, što je za pet ID-a (55,56%) manje nego u 2013. godini.

Pregled ID-a u misijama i operacijama potpore miru

Rbr.	Uzrok	Broj ID-a	
		2013.	2014.
1.	Nesavjesno rukovanje oružjem	2	0
2.	Prometne nesreće	2	1
3.	Samoranjavanje	1	1
5.	Teške tjelesne ozljede	1	1
6.	Lakše tjelesne ozljede	1	0
7.	Protupravno zadržavanje/otmica	1	0
8.	Krađa naoružanja	1	0
9.	Uništenje, oštećenje sredstva ratne tehnike	0	1
UKUPNO		9	4

Vojna izobrazba

Završene slijedno-rastuće izobrazbe (SRI) časnika i dočasnika

Razina izobrazbe	Završene izobrazbe u 2014.							Završene izobrazbe u 2013.							Usporedba 2014./2013. (%)	
	Republika Hrvatska				Inozemstvo			Republika Hrvatska				Inozemstvo			OS RH i MORH u RH	OS RH i MORH u inozemstvu
	OSRH i MORH			Inozemni i ostali polaznici	OSRH i MORH			OSRH i MORH			Inozemni i ostali polaznici	OSRH i MORH				
	M	Ž	Ukupno		M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno		M	Ž	Ukupno		
Ratna škola (4.razina) RŠ/ŠNS	8		8	6	3	0	3	10	1	11	4	3	0	3	-27%	0%
Zapovjedno stožerna škola (3.razina) ZŠŠ	35	2	37	5	1		1	30	6	36	5	2		2	3%	-50%
Vojno strukovna izobrazba časnika (3. razina) IFP	83	7	90				0	34	9	43				0	109%	0%
Napredna časnička izobrazba (2.razina) NČI	193	73	266		10	2	12	72	13	85		7	1	8	213%	50%
Temeljna časnička izobrazba (1.razina) TČI	85	30	115				0	75	13	88	1			0	31%	0%
Slijedno rastuće izobrazbe ČASNICI UKUPNO	404	112	516	11	14	2	16	221	42	263	10	12	1	13	96%	23%
Visoka dočasnička izobrazba (4.razina) VDI	10	1	11	4	4		4	12		12	4	3		3	-8%	33%
Napredna dočasnička izobrazba (3.razina) NDI	57	8	65	3	2		2	103	11	114	2			0	-43%	0%
Temeljna dočasnička izobrazba (2.razina) TDI	157	12	169	1			0	163	12	175	2			0	-3%	0%
Izobrazba za razvoj vođe (1.razina) IRV	37	3	40		9	1	10	46	2	48				0	-17%	0%
Slijedno rastuće izobrazbe DOČASNICI UKUPNO	261	24	285	8	15	1	16	324	25	349	8	3	0	3	-18%	433%
Slijedno-rastuće izobrazbe SVEUKUPNO	665	136	801	19	29	3	32	545	67	612	18	15	1	16	31%	100%

Završene funkcionalne izobrazbe (FI) časnika i dočasnika

Funkcionalne izobrazbe	Završene izobrazbe u 2014.							Završene izobrazbe u 2013.							Usporedba 2014. / 2013. (%)	
	Republika Hrvatska				Inozemstvo			Republika Hrvatska				Inozemstvo			OS RH i MORH u RH	OS RH i MORH u inozemstvu
	OSRH i MORH			Inozemni i ostali polaznici	OSRH i MORH			OSRH i MORH			Inozemni i ostali polaznici	OSRH i MORH				
	M	Ž	Ukupno		M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno		M	Ž	Ukupno		
Tečaj strategijskog planiranja	13	2	15	1			0	15	1	16				0	-6%	0%
Tečajevi u OSMVO	179	20	199				0	149	22	171	2			0	16%	0%
Funkcionalne izobrazbe dočasnika	80	3	83	9			0	54	2	56	7			0	48%	0%
Ostali funkcionalni tečajevi	541	26	567		68	12	80	849	83	932		84	11	95	-39%	-16%
Funkcionalne izobrazbe UKUPNO	813	51	864	10	68	12	80	1067	108	1175	9	84	11	95	-26%	-16%

Izobrazba i testiranje stranog jezika u Središtu za strane jezike

Strani jezik	Izobrazba u SzSJ 2014.			Testiranje 2014.						Izobrazba u SzSJ 2013.			Testiranje 2013.						Izobrazba usporedba 2014./2013 (%)	Testiranje usporedba 2014./2013 (%)	
				ALCPT i ECL			STANAG 6001						ALCPT i ECL			STANAG 6001				ALCPT i ECL	STANAG 6001
	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno		Ukupno	Ukupno
Engleski	291	34	325	2976	317	3293	285	44	329	285	39	324	3001	302	3303	172	19	191	0,3%	-0,3%	72,3%
Njemački	22	7	29	172	40	212	15	4	19	16	6	22	104	24	128	20	4	24	31,8%	65,6%	-20,8%
Francuski	20	4	24	67	19	86	15	0	15	7	2	9	29	10	39	3	1	4	166,7%	120,5%	275,0%
Talijanski	20	3	23	47	17	64	12	2	14	19	2	21	35	5	40	11	0	11	9,5%	60,0%	27,3%
UKUPNO	353	48	401	3262	393	3655	327	50	377	327	49	376	3169	341	3510	206	24	230	6,6%	4,1%	63,9%

Vježbe Oružanih snaga

RB	NAZIV VJEŽBE	TIP/OPIS VJEŽBE	SUDIONICI	PRIPADNICI OS RH	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
1	MILEX 14	Uvježbati i ocijeniti vojne aspekte EU –a kriznog upravljanja na vojno strategijskoj i operativnoj razini, baziranoj na scenariju operacije razine EU borbene grupe, bez traženja pomoći od NATO-a	Pripadnici /postrojbe oružanih snaga zemalja članica EU-a	8	79.000,00
2	STEADFAST ILLUSION 14	Priprema i ocjenjivanje operativnih protuobavještajno - sigurnosnih sposobnosti za sudjelovanje u misijama i operacijama potpore miru	Pripadnici /postrojbe oružanih snaga članica NATO-a	3	53.600,00
3	STEADFAST INDICATOR 14	Zajedničko uvježbavanje i ocjenjivanje osoblja HUMINT za NATO misije i operacije potpore miru	Pripadnici /postrojbe oružanih snaga zemalja članica NATO-a	4	105.000,00

RB	NAZIV VJEŽBE	TIP/OPIS VJEŽBE	SUDIONICI	PRIPADNICI OS RH	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
4	COMBINED ENDEAVOR 14	Testiranje i verifikacija "Razmjestivog komunikacijskog paketa" konfiguracije zapovjedništava satnije/bojne, u potpori deklariranih snaga, testiranje informacijskih sustava (BMS i C2IS) i osnova cyber obrane	Pripadnici oružanih snaga zemalja članica NATO-a	15	294.000,00
5	SEESIM 14	Jačanje nacionalne i regionalne interoperabilnosti, koordinacije i suradnje s pomoću razvijanja Simulacijske mreže jugoistočne Europe (Southeast Europe Simulation Network – SEESIM)	Pripadnici /postrojbe oružanih snaga država članica SEDM-a	60	90.000,00
6	SHARP LYNKS 14	Afirmacija bojne u sastav MNC NE te sudjelovanje u provedbi aktivnosti iz ciklusa obuke MNC NE, neposredna priprema za upućivanje u misiju	Pripadnici /postrojbe oružanih snaga Slovačke, Češke, Poljske	50	120.000,00
7	CYBER COALITION 14	Provjera dostignute razine sposobnosti OS RH u području planiranja i organizacije obrane od cyber napada i podizanje razine znanja i ekspertize tehničkog osoblja u području obrane od cyber napada	Pripadnici oružanih snaga država članica NATO-a	15	19.000,00

RB	NAZIV VJEŽBE	TIP/OPIS VJEŽBE	SUDIONICI	PRIPADNICI OS RH	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
8	PLATINUM WOLF 14	Uvježbavanje rada s nesmrtonosnim oružjem u operacijama potpore miru	Pripadnici oružanih snaga Albanije, Bugarske, Makedonije, Rumunjske, SAD, Srbije	10	31.000,00
9	GEO IN BNs MRE/12th CAB ATX	Uvježbavanje postrojbe u uvjetima COIN, C-IED, C4ISR, integracija svih vrsta naoružanja, TTPs obuka malih postrojbi prije upućivanja u operaciju	Pripadnici /postrojbe oružanih snaga SAD-a, Gruzije	120	975.000,00
10	MIR 14/1	Završno uvježbavanje tehnika, taktika i procedura koje se zahtijevaju u operacijama potpore miru pod vodstvom NATO svih sastavnica HRVCON-a koje se upućuju u MVO ISAF. Ocjenjivanje operativnih sposobnosti sastavnica 23. HRVCON ISAF	Pripadnici /postrojbe vojske Crne Gore	300	563.000,00
11	ŠTIT 14	Završno uvježbavanje tehnika, taktika i procedura i gađanje ciljeva u zračnom prostoru	Pripadnici /postrojbe oružanih snaga Slovenije i Mađarske	600	1.342.000,00

RB	NAZIV VJEŽBE	TIP/OPIS VJEŽBE	SUDIONICI	PRIPADNICI OS RH	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
12	IEL MILU 14	Uvježbati stožerno osoblje zapovjedništva IEL MILU i zapovjednika inženjerijskog voda u multinacionalnom okruženju	Pripadnici oružanih snaga Bugarske, Gruzije, Rumunjske	4	49.000,00
13	SPREMNOST 14/1	Prikaz uvježbanosti i osposobljenosti postrojbi u brzoi i učinkovitoj pripremi i provedbi borbenih djelovanja kroz usklađeno međurodovsko i intergransko djelovanje	USAFE i Mađarska	500	853.000,00
14	COMBINED RESOLVE II	Uvježbavanje postrojbe u uvjetima COIN, C-IED, C4ISR, integracija svih vrsta naoružanja	Pripadnici /postrojbe oružanih snaga SAD-a	30	115.000,00.
15	SPREMNOST 14/2	Ocjenjivanje spremnosti snaga HRVCON-a deklariranih za NRF 15	USAFE i Mađarska	300	185.000,00
16	MIR 14/2	Završno uvježbavanje tehnika, taktika i procedura koje se zahtijevaju u operacijama potpore miru pod vodstvom NATO svih sastavnica HRVCON-a koje se upućuju u MVO ISAF	Pripadnici /postrojbe vojske Crne Gore	300	184.000,00

RB	NAZIV VJEŽBE	TIP/OPIS VJEŽBE	SUDIONICI	PRIPADNICI OS RH	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
17	IMMEDIATE RESPONSE 14	Promicanje regionalne stabilnosti i suradnje, jačanje partnerskih sposobnosti razvoj povjerenja kroz unaprjeđenje interoperabilnosti NATO saveza i partnerskih zemalja	Pripadnici /postrojbe oružanih snaga Albanije, Austrije, BiH, Crne Gore, Makedonije, SAD-a, Slovenije, UK-a, Mađarske	500	280.000,00
18	SABRE JUNCTION 14	Razvoj i održavanje sposobnosti u sudjelovanju u operacijama potpore miru. Priprema deklariranih snaga za NRF 15 - sudjelovanje u vježbi u ulozi suprotne strane	Pripadnici /postrojbe oružanih snaga SAD-a	33	114.000,00
19	UDAR 14	Ocjenjivanje operativnih sposobnosti deklariranih snaga (modula borbene grupe koji su dostigli status spremnosti) i satnije VP prema ciljevima sposobnosti	USAFE i Mađarska	1100	450.000,00
20	TRIDENT JUNCTURE 14	Završno ocjenjivanje zapovjedništava NRF-15	Pripadnici /postrojbe oružanih snaga država članica NATO-a	10	200.000,00

RB	NAZIV VJEŽBE	TIP/OPIS VJEŽBE	SUDIONICI	PRIPADNICI OS RH	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
21	ZAJEDNIČKI ODGOVOR 14	Promicanje regionalne stabilnosti i suradnje. Uvježbavanje rada stožera bojni u operaciji potpore miru.	Pripadnici oružanih snaga Srbije	25	30.000,00
22	TVBG FLOTILE HRM	Uvježbavanje zapovjedništva i snaga Flotile HRM-a u organizaciji, planiranju i provedbi bojevog gađanja površinskih ciljeva na moru, te potpora implementaciji preuzetih Ciljeva sposobnosti	Zapovjedništvo i brodovi Flotile HRM-a	250	174.000,00
23	JADRAN 14	Uvježbavanje Zapovjedništva i snaga Obalne straže RH za provedbu dodijeljenih zadaća, a u koordinaciji s drugim tijelima državne uprave nadležnim za nadzor i zaštitu prava i interesa RH na moru	Sastavnice Središnje koordinacije za nadzor i zaštitu prava i interesa RH na moru	180	150.000,00
24	ITA MINEX 14	Uvježbavanje planiranja i provedbe protuminskih operacija i uvježbavanje protuminskih ronitelja HRM-a po NATO protuminskim taktikama i procedurama	Pripadnici oružanih snaga Talijanske Republike	2	23.000,00

RB	NAZIV VJEŽBE	TIP/OPIS VJEŽBE	SUDIONICI	PRIPADNICI OS RH	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
25	ZRCALO 14	Uvježbavanje planiranja i vođenja zadaća borbene potpore i provjera dostignute razine operativnih sposobnosti, implementacije Ciljeva sposobnosti, interoperabilnosti i obučenosti	Bojna OSMiO	120	28.000,00
26	PHOENIX EXPRESS 14	Uvježbavanje procedura i postupaka u operacijama nadzora mora i jačanja pomorske sigurnosti. Jačanje suradnje s mornaricama NATO-a i država Sjeverne Afrike u provedbi pomorskih operacija u Mediteranu	Pripadnici oružanih snaga SAD-a, zemalja Sredozemlja	8	71.000,00
27	HARPUN 14/1	Uvježbavanje zapovjedništva HRM-a i zapovjedništava postrojbi HRM-a u planiranju i vođenju operacija na moru (klasične operacije i asimetrične ugroze), te bojevo gađanje ciljeva na moru i u zraku brodova Flotile HRM-a i OSt RH	HRM	315	2.920.000,00
28	ADRION 14 LIVEX	Uvježbavanje NATO procedura i postupaka te razvijanje sposobnosti za planiranje i provedbu međunarodnih mornaričkih operacija odgovora na krize	Pripadnici /postrojbe oružanih snaga Albanije, BiH, Crne Gore, Italije, Slovenije	125	274.000,00

RB	NAZIV VJEŽBE	TIP/OPIS VJEŽBE	SUDIONICI	PRIPADNICI OS RH	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
29	ADRION 14 CAX	Uvježbavanje NATO procedura i postupaka te razvijanje sposobnosti za planiranje i provedbu međunarodnih mornaričkih operacija u odgovoru na krizu	Pripadnici oružanih snaga Albanije, BiH, Crne Gore, Italije, Slovenije	2	14.000,00
30	TVBG OBALNE STRAŽE REPUBLIKE HRVATSKE	Uvježbavanje zapovjedništva i snaga OSt RH u planiranju i vođenju operacija na moru (operacije pomorskog presretanja i operacije traganja i spašavanja na moru), te bojevo gađanje površinskih ciljeva na moru	Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Hrvatska kontrola zračne plovidbe	150	172.000,00
31	EU PROMETHEUS 14	Uvježbavanje i provjera postupaka za primanje međunarodne pomoći, stvaranje i testiranje zajedničkih modula civilne zaštite EU-a, procjena koordinacije pomoći putem Centra za monitoring i informacije (MIC), procjena aktivacije i učinkovitosti zajedničkih modula civilne zaštite EU-a	Pripadnici /postrojbe oružanih snaga Cipra, Helenske Republike, Italije	20	200.000,00

RB	NAZIV VJEŽBE	TIP/OPIS VJEŽBE	SUDIONICI	PRIPADNICI OS RH	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
32	RAMSTEIN ASPECT 14	Uvježbati rad svih funkcija sustava NATINAMDS u miru, kriznim situacijama i ratnom sukobu reflektirajući realne prijetnje (uključujući RENEGADE) te razvijanje interoperabilnosti sa susjednim uvezanim CRC/CRP i nadređenim CAOC središtem u različitim simuliranim taktičkim situacijama	Pripadnici /postrojbe oružanih snaga država članica NATO-a	80	90.000,00
33	MOVCON MILU 14	Povećanje interoperabilnosti na području pružanja logističke potpore i operacija (prometne služba), poboljšanje sposobnosti planiranja i provedbe RSOM	Pripadnici oružanih snaga Bugarske, Češke, Kanade, Mađarske, Poljske, Rumunjske, SAD-a, Slovačke, UK-a	4	13.000,00
34	STEADFAST FLOW 14	Uvježbavanje stožernoga prometnog osoblja i operatora sustava ADAMS u simuliranom okružju	Pripadnici /postrojbe oružanih snaga država članica NATO-a	2	56.000,00

RB	NAZIV VJEŽBE	TIP/OPIS VJEŽBE	SUDIONICI	PRIPADNICI OS RH	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
35	CAX 14	Osposobljavanje polaznika škola za sudjelovanje u pripremi i provedbi operacija strategijske, operativne i taktičke razine na nacionalnoj i međunarodnoj razini, na zapovjednim i stožernim dužnostima uz primjenu Savezničke AJP 01 (C)	Polaznici škola HVU-a	120	13.000,00
36	EMERALD WARRIOR 14	Osposobljavanja zapovjedništava u planiranju i provedbi specijalnih operacija	USSOCOM	2	28.000,00
37	NOBLE SWORD 14	Integracija i ocjenjivanje SOF komponente NRF 15	Pripadnici oružanih snaga Češke, Litve, Mađarske Njemačke Norveške, Poljske, Slovačke	11	60.000,00
38	PLATINUM WOLF 15	Uvježbavanje rada s nesmrtonosnim oružjem u operacijama potpore miru	Pripadnici oružanih snaga Albanije, Bugarske, Makedonije, Rumunjske, SAD-a, Srbije	10	11.000,00
39	BARAKUDA 15	Uvježbavanje zapovjedništva i snaga Flotile HRM-a u organizaciji, planiranju i provedbi bojevog gađanja površinskih ciljeva na moru	HRM	130	48.556,13
SVEUKUPNO					11.559.556,13